

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ကမ္ဘာကျော် လယ်တီဆရာတော်တရားကြီး
ရေးသားပြုစုတော်မူသော

သဒ္ဒသံခိပ်ကျမ်း

ဒုတိယအကြိမ်

မိခင်စာအုပ် အမှတ်(၄၀)

သဒ္ဒသံခိပ်လက်စွဲ

မာတိကာ

(၁) သန္နိပိုင်း

(၂) နာမ်ပိုင်း

(၃) အာချာတ်

(၄) ကိတ်ပိုင်း

(၅) တဒ္ဒိတ်ပိုင်း

(၆) သမာသ်ပိုင်း

(၇) ကာရကပိုင်း

သဒ္ဒသံခိပ်ကျမ်းပြီး၏။

----- *

သဒ္ဒသံခိပ်လက်စွဲ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

(၁) သန္နိပိုင်း

- (၁) ထွန်းတက်ဘုန်းရှိန်၊ လင်းလင်းထိန်၊ ဇိနိန်-နမာမိ။
- (၂) သဒ္ဓါတတ်မှ၊ စာတတ်လှ၊ အတ္ထအမှန်သိ။
- (၃) အနက်မြင်သန်၊ အကျင့်မှန်၊ နိဗ္ဗာန်မလွဲဘိ။
- (၄) အက္ခရာ၊ ဝဏ္ဏ၊ ပုဒ်၊ ဝါကျ၊ ဂန္ထ၊ အစဉ်သိ။
- (၅) အ၊ အံ၊ ဆုံးလစ်၊ လေးဆယ့်တစ်၊ နက်လှစ် ဝဏ္ဏဟူ။
- (၆) အ၊ ဩ၊ ရှစ်တန်၊ သရမှန်၊ အသံ ဇာတိဟူ။
- (၇) အ၊ က္က၊ ဥ၊ ကို၊ အသံတို၊ ခေါ်ဆို ရဿဟူ။
- (၈) အာ၊ ဤ၊ ဦ၊ ဧ၊ ဩ၊ ငါးထွေ၊ အရှေ့ ဒီဃဟူ။
- (၉) ရသ်၊ ဒီ၊ နှစ်ဆူ၊ သုံးစုံမှု၊ သံတူ သဝဏ္ဏ။
- (၁၀) က၊ အံ၊ အဆုံး၊ သုံးဆယ့်သုံး၊ ခေါ်ထုံး ဗျဉ္ဇန။
- (၁၁) က၊ မ၊ ဆုံးငြား၊ နှစ်ဆယ့်ငါး၊ ငါးပါးစု၊ ဝဂ္ဂ။
- (၁၂) အံ၊ ဟုဆိုမှု၊ ဗျည်းဗိန္နု၊ နိပ်မှု နိဂ္ဂဟိတ။

မူလ သညာရာသီ ပြီး၏။

----- * -----

(ဥရ-ရင်၊ ကဏ္ဍ-လည်ချောင်း၊ တာလု- အာစောက်၊ မုဒ္ဒ-အာခေါင်၊
ဒန္တ-သွား၊ ဩဌ-နှုတ်ခမ်း၊ နာသိကာ-နှာခေါင်း။ ။ ဆောင်ပုဒ်။)

သဒ္ဒသံခိပ်လက်စွဲ

၂

(၁၃) ရင်၊ လည်၊ အာ၊ အာ၊ သွား၊ နှုတ်၊ နှာ၊ ဖြစ်ရာ
ဌာန်ခုနစ်။

(ဇိဝါမဇ္ဈ- လျှာလယ်၊ ဇိဝေါပဝ- လျှာဖျား၏အနီး၊ ဇိဝဂ္ဂ-လျှာဖျား၊ သကဌာန-
မိမိဌာန်။ ။ ဆောင်ပုဒ်။)

(၁၄) လျှာလယ်၊ လျှာဖျား၊ နီးအပါး၊ ဌာန်အား၊ ကရိုဏ်းလေး။

(သံဝုဋ္ဌ- ဌာန်ကရိုဏ်းတို့၏ပိတ်ခြင်း၊ ဝိဝုဋ္ဌ- ဌာန်ကရိုဏ်းတို့၏ဖွင့်ခြင်း၊
ဖုဌ- ဌာန်ကရိုဏ်းတို့၏ထိခြင်း၊ ဤသံဖုဌ- ဌာန်ကရိုဏ်းတို့၏ စဉ်းငယ်ထိခြင်း။
ဆောင်ပုဒ်။)

(၁၅) ပိတ်မှု၊ ဖွင့်မှု၊ ထိ၊ နှစ်ခု၊ ခေါ်မှု ပယတ်လေး။

(၁၆) ကဝဂ်၊ ပဉ္စ၊ အဝဏ်၊ ဟ၊ အဌ၊ ကဏ္ဍဇာ။

(၁၇) စဝဂ်၊ ပဉ္စ၊ ကုဝဏ်၊ ယ၊ အဌ တာလုဇာ။

(၁၈) ဋဝဂ်၊ ပဉ္စ၊ ရနုဋ္ဌဌ၊ သတ္တ၊ မုဒ္ဒဇာ။

(၁၉) တဝဂ်၊ ပဉ္စ၊ လ၊ နှင့် သ၊ သတ္တ၊ ဒန္တဇာ။

(၂၀) ပဝဂ်၊ ပဉ္စ၊ ဥဝဏ္ဏ၊ သတ္တ၊ ဩဌဇာ။

(၂၁) လည်-အာ၊ ဧ၊ ဟုတ်၊ ဩ၊ လည်-နှုတ်၊ သွား- နှုတ်၊ ဝ၊
ခရာ။

(၂၂) ဝဂ္ဂန်၊ ငါးခု၊ ဗျည်းဗိန္န၊ ခြောက်ခု၊ နှာခေါင်းမှာ။

(၂၃) ယ၊ ရ၊ လ၊ ဝါ၊ အန္တဌာ၊ ငါးဖြာ ဝဂ္ဂန္တ။

(၂၄) ထိုနှင့်ယှဉ်ခါ၊ ဟ၊ ခရာ၊ ရင်မှာ မိန့်ဆိုကြ။

(၂၅) တာလုဌာန်ဖြစ်၊ ခရာရှစ်၊ ဖြစ်ကြောင်း လျှာလယ်မှီး။

(၂၆) မုဒ္ဒ ဌာန်ဖြစ်၊ ထိုခုနစ်၊ ဖြစ်ကြောင်း လျှာဖျားနီး။

(၂၇) ဒန္တ ဌာန်ဖြစ်၊ ထိုခုနစ်၊ ဖြစ်ကြောင်း လျှာဖျားတည်။

(၂၈) သည်မှကြွင်းမြင်၊ လေးရပ်တွင်၊ ဌာန်ပင် ကရိုဏ်းတည်း။

(၂၉) သံဝုဋ္ဌ-အ၊ ကြွင်းသရ၊ သ၊ ဟ၊ ဝိဝဋ်ဟူ။

(၃၀) ဝဂ်၊ မှာ ဖုဋ္ဌ၊ အန္တဋ္ဌ၊ ဤသံဖုဋ္ဌယူ။

ဌာန်၊ ကရိုဏ်း၊ ပယတ်ရာသီပြီး၏။

----- *

(သိထိလ- လျော့သောအသံ၊ ဓနိတ- ပြင်းသောအသံ၊ ဝိဃ- ရှည်သောအသံ၊
ရဿ- တိုသောအသံ၊ ဂရု- လေးသောအသံ၊ လဟု- ပေါ့သောအသံ၊ နိဂ္ဂဟိတ-
ပိတ်သောအသံ၊ ဝိမုတ္တ- လွတ်သောအသံ၊ သမ္ပန္န- ပုဒ်စပ်၍ ရွတ်သော အသံ၊ဝဝတ္ထိတ-
ပုဒ်ဖြတ်၍ ရွတ်သောအသံ။ ။ အသံဆယ်ပါးဆောင်ပုဒ်။)

(၃၁) လျော့၊ ပြင်း၊ ရှည်၊ တို၊ လေး၊ ပေါ့၊ ဆို၊ ပိတ်သို့၊ လွတ်၊
စပ်၊ ဖြတ်။

(၃၂) ဝဂ်တွင် ပ၊ တ၊ သိထိလ၊ ဒု၊ စ၊ ဓနိမှတ်။

(၃၃) ဒီ၊ သံယုဂ်၊ နှောင်း၊ ဗိန္နု၊ ဆောင်း၊ လေးတောင်း
ဂရုဖတ်။

(၃၄) သံယုဂ်၏ရှေး၊ ဩ၊ နှင့် ဧ၊ အလေး ရဿမှတ်။

(၃၅) နိဂ္ဂဟိတ်မူ၊ အပိတ်ဟူ၊ ကြွင်းမူ အသံလွတ်။

သဒ္ဒါဆယ်ပါးပြီး၏။

----- *

(၃၆) ဗိန္နုမှီရာ၊ ရွှေ့၌သာ၊ နောက်မှာ ကျန်ဗျည်းများ။

(၃၇) သဒ္ဒအရာ၊ ကွစိ၊ ဝါ၊ လျော်ရာ ကျမ်းဆုံးသွား။

(၃၈) စကားဝိသေ၊ ဆိုတုံပေ၊ ပယ်လေ နုတ်တစ်ပါး။

(၃၉) ယှဉ်ဖက်၊ ပြန်ဖက်၊ ပယ်ရန်ထွက်၊ ကိချက် အပြီးထား။

သာမညရာသီပြီး၏။

----- *

(လောပ= ချေသောသန္တိ၊ ဒီဃ= ဒီဃပြုသောသန္တိ၊ ရဿ= ရဿပြုသောသန္တိ၊
ဝုဗ္ဗိ= ဧဝုဗ္ဗိ၊ ဩဝုဗ္ဗိ၊ ပြုသောသန္တိ၊ အာဒေသ=သရကိုဗျည်း၊ ဗျည်းကိုသရပြုသောသန္တိ၊
ဝိကာရ=သရကို သရတစ်ပါး၊ ဗျည်းကို ဗျည်းတစ်ပါး ပြုသောသန္တိ၊ ပကတိ=
ပကတိပြုသောသန္တိ၊ အာဂမ=လာသောသန္တိ၊ န္တိဘာဝ=ဓွေဘော်ပြုသောသန္တိ၊
မဟာပဒေသ= အရာကျယ်စွာ ညွှန်းပြရာဖြစ်သော မဟာပဒေသသန္တိ။ ။သန္တိဆယ်ပါး
ဆောင်ပုဒ်။)

- (၄၀) အကြေ၊ ဒီဃ၊ ရဿ၊ ဝုဗ္ဗိ၊ အာဒေသ၊ ဝိကာ၊ ပကတိ။
- (၄၁) အာဂမံ၊ ဓွေဘော်၊ ပဒေသော်၊ ဆယ်ပေါ် မျိုးသန္တိ။
- (၄၂) သရနှစ်ထွေ၊ ရှေ့နောက်နေ၊ ချေလေတစ်ခု။
- (၄၃) ဗိန္နု၊ နောက်တွင်၊ အဿမြင်၊ အသ်၊ လျှင် ကြေစမြဲ။
- (၄၄) ဗိန္နု၊ နောက်တွင်၊ သရမြင်၊ ယင်းလျှင် ကြေစမြဲ။
- (၄၅) ဧကသရ၊ ဗျည်းသုံးဝ၊ အစ၊ ကြေတစ်ခု။
- (၄၆) သရ၎င်း၊ ဗျည်း၎င်း၊ နှောင်းလျှင်၊ ကြေဗိန္နု။
- (၄၇) စကားပြေတုံ၊ ဆန်းဂိုဏ်းကြုံ၊ လုံးစုံကြေသမှု။

လောပရာသီပြီး၏။

----- *

- (၄၈) အကြေ၊ အပြု၊ နှစ်ခုအကျန်၊ ရဿမှန်၊ ဒီဃအချို့ပြု။
- (၄၉) စကားပြေညောင်း၊ ဆန်းဂိုဏ်းကောင်း၊ ဗျည်းနှောင်း
ဒီဃပြု။
- (၅၀) သံယုဂ် အာဂမံ၊ ဆန်းဂိုဏ်းကြုံ၊ လုံးစုံရဿပြု။

ဒီဃ၊ ရဿ၊ ရာသီပြီး၏။

----- *

- (၅၁) အပြု၊ အကြေ၊ နှစ်ထွေအကျန်၊ ဣ၊ ဥဝဏ်၊ နှစ်တန်ဇ၊
ဩ၊ ပြု။

- (၅၂) သရမှရှေး၊ က္ကဝဏ်၊ ဧ၊ ပြုရေးယ၊ ဗျည်းသိ။
(၅၃) ဥဝဏ်၊ ဩ၊ မူ၊ ဝ၊ ပြုဟူ၊ ထိုတူ တိ၊ ၎င်း-ဣ။
(၅၄) က္ကဝဏ်၊ က္ကယ၊ ပြုမြပြ၊ ဥဝ၊ ဥဝဏ်သိ။
(၅၅) ဝေါ၊ ၎င်း-ဩ၊ ကို၊ အဝ၊ ဆို၊ က္က၊ ကို-ဣဝ၊ သိ။
(၅၆) ဗျည်းရှေး-ဝ၊ ကို၊ ဩ၊ ပြုလို၊ သိ၊ ကို-ဩ၊ အာ၊ ပြု။
(၅၇) အဝ၊ ကိုမူ၊ ဩ၊ ဥ၊ ဟူ၊ ထိုတူလျော်တိုင်းပြု။
(၅၈) သရနောက်ရှိ၊ နိဂ္ဂဟိ၊ ပြုဘိ-ဒ၊ မ၊ ယ။
(၅၉) ဝဂ်ဗျည်းနောက်ရှိ၊ နိဂ္ဂဟိ၊ ပြုဘိဝဂ္ဂန္တ။
(၆၀) ဗျည်းလျှင်နောက်ရှိ၊ နိဂ္ဂဟိ၊ ပြုဘိ ပရရုပ်။
(၆၁) ဧဝနှင့်ဟိ၊ နောက်၌ရှိ၊ ပြုဘိ ရံခါည။
(၆၂) ထိုနိဂ္ဂဟိ၊ နောက်ယရှိ၊ ပြုဘိအစုံည။

အာဒေသရာသီပြီး၏။

----- *

- (၆၃) ဧ၊ ဩ၊ နှစ်ခု၊ အ၊ အပြု၊ ကြွင်းစုပါဌ်လျောက်သိ။
(၆၄) ဝဂ်တွင်ပထမ၊ နိ၊ နောက်ကျ၊ ဒုတိယဗျည်းပြု။
(၆၅) က၊ ကိုကားယ၊ ခ၊ ကို-ဆ၊ ဂ၊ ကို-ကကြီးပြု။
(၆၆) ယ၊ ဟ၊ နှစ်မူ၊ ပြန်ဖက်ယူ၊ ယမူ၊ ဝ၊ လည်းပြု။
(၆၇) တ-ကိုကား-ဋ၊ ထ၊ ကို-ဌ၊ ဓ၊ ဟ၊ ပြန်ဖက်ပြု။
(၆၈) န၊ ကိုကား-ဏ၊ ရ၊ ကို-လ၊ ဝ၊ မူ-ဗ၊ ဗျည်းပြု။
(၆၉) က၊ စ၊ ဋ၊ ပ၊ လေးဝဂ္ဂနှင့်၊ လ၊ သ၊ နောက်ပေါ်
ယ၊မြင်ထွေ၊ ပြုလေ-ပုဗ္ဗရုပ်။
(၇၀) ယ၊ နှင့်တွဲယှဉ်၊ တ၊ ဝဂ်မြင်၊ အစဉ်-စ၊ ဝဂ်ပြု။

သဒ္ဒသံခိပ်လက်စွဲ

၆

(၇၁) ယ၊ နှင့်ယှဉ်က၊ က၊ ရ၊ ဝ၊ ည၊ ယျ၊ ဗွ၊ ဗျည်းပြု။

ဝိကာရသန္နိပြီး၏။

----- *

(၇၂) ထိုထိုသန္နိ၊ မလိုဘိ၊ ပကတိသာပြု။

ပကတိသန္နိပြီး၏။

----- *

(၇၃) ပုဒ်၏တန်းဆာ၊ လျော်ကန်ရာ၊ လာပါရှစ်သရ။

(၇၄) ဂ၊ စ၊ တ၊ ဒါ၊ န၊ မ၊ ယာ၊ ရ၊ ဝါ၊ ဟ၊ နှင့်ဠ။

(၇၅) သရနှောင်းရာ၊ လာတုံပါ၊ န၊ မှာ-ဗျည်း၊ သရ။

(၇၆) ဝဏ္ဏနှောင်းရာ၊ ဗိန္ဒုလာ၊ မြစ္စာ-ယ၊ တ၊ မှ။

အာဂမရာသိပြီး၏။

----- *

(၇၇) သရ-ရှေးရှိ၊ ဗျည်းဇာတိ၊ ဒွိရုပ်ဒွေဘော်ပြု။

(၇၈) ဒု၊ စတု၊ တွင်၊ ဒွေဘော်မြင်၊ ထက်လျှင်-ပ၊ တ၊ ပြု။

(၇၉) ဥ၊ ဒု၊ နိ၊ နောက်၊ ဒွေဘော်ရောက်၊ ပါဌ်လျောက်
အကုန်ရှု။

(၈၀) ဝိစ္ဆာပဒ၊ ဘိက္ခုည၊ ပဒဒွေဘော်ပြု။

(၈၁) အာမေဍိတ၊ တိဿယ၊ ပဒဒွေဘော်ပြု။

ဒွေဘာဝရာသိပြီး၏။

----- *

(၈၂) ဆန်းကြယ်ပါဠိ၊ နည်းကိုသိ၊ ဝိမိ-အများပြု။

(၈၂) ပိုဒ်ပေါင်း ရှစ်ဆယ်၊ ကဗျာခြယ်၊ ဤဝယ်သန္နိပြီး။

သဒ္ဒသံခိပ်သန္နိပြီး၏။

----- *

(၂) နာမ်ပိုင်း

သိ၊ ယော၊ အံ၊ ယော၊ နာ၊ ဟိ၊ သ၊ နံ၊ သွာ၊ ဟိ၊ သ၊ နံ၊ သို့၊ သု။
ဝိဘတ်ခုနစ်သွယ်ဆောင်ပုဒ်။

- (၈၃) သိ၊ ယော၊ နှစ်ဖြာ၊ ပထမာ၊ ဒု၊ မှာ-အံ၊ ယော၊ နှစ်။
(၈၄) နာ၊ ဟိ၊ နှစ်ဖြာ၊ တတိယာ၊ စ၊ မှာ-သ၊ နံနှစ်။
(၈၅) သွာ၊ ဟိ၊ နှစ်လီ၊ ပဉ္စမိ၊ ဆဋ္ဌိ သ၊ နံ နှစ်။
(၈၆) သို့၊ သု၊ နှစ်လီ၊ သတ္တမိ၊ အညီစုံခုနစ်။
(၈၇) ရှေးရှေးဧကဝုဏ်၊ နောက်ဗဟုဝုဏ်၊ ဒွိဝုဏ်-မရှိပစ်။
(၈၈) အို၊ ဟယ်၊ အာလုပ်၊ သရုပ်သည်၊ ကား၊ လိင်္ဂတ်ထား၊
သက်ငြားပဌမာ။
(၈၉) ကို၊ သို့၊ ဆိုသံ၊ အနက်ကံ၊ သက်ရန်-ဒုတိယာ။
(၉၀) သည်၊ ကတ္တားဟူ၊ ဖြင့်၊ မူ-ကရဏ၊ သဟတ္ထနှင့်
တစ်ဆင့်ဟိတ်နက်၊ ကြောင့်၊ ခေါ်ချက်၊ သက်လေ
တတိယာ။
(၉၁) အား၊ ငှါ၊ နှစ်တန်၊ သမ္ပဒါန်၊ သက်ရန်-စတုတ္ထိ။
(၉၂) မှ၊ ကြောင့်၊ အောက်၊ ထက်၊ ပါဒါန်နက်၊ သက်လေ-
ပဉ္စမိ။
(၉၃) ၏၊ လျှင်သမ္ပန်၊ နိဒ္ဒါရဏ်-တွင်၊ စဉ်၊ နာဒရ ကံနက်စ၊
သက်ကြ-ဆဋ္ဌမိ။
(၉၄) ဌိ၊ ဩကာသ၊ အာဓာရ ဟူ၊ ကြောင့်၊ မူနိမိတ်၊ နိဒ္ဒါရဏ၊
နာဒရနှင့်၊ လက္ခဏ၊ သော်၊ ငါးဘော်အနက်၊ အသံ
ထွက်၊ သက်လေ-သတ္တမိ။

(၉၅) ပါဠိဆန်းကြယ်၊ အသွယ်သွယ်၊ သက်ဘွယ်ဝိဘတ်များ။

ဝိဘတ်ရာသီပြီး၏။

----- * -----

(၉၆) သုဒ္ဓန္တင်္ဂသဗ္ဗ၊ သမာသိ၊ တဒ္ဓိတ်၊ ကိတ်၊ နာမ်ငါးပါး။

(၉၇) ပုံး၊ နပုန်း၊ ထိ၊ တိ၊ ဒွိ၊ ဧက၊ အ လိင်္ဂ၊ သုဒ္ဓ-ခုနစ်ပါး။

(၉၈) အဝဏ်၊ ဣဝဏ်၊ ဥဝဏ်၊ -ဧ၊ ဩ၊ အံ၊ နှောတုံက၊
လိင်္ဂအန္တ၊ နဝ-အစဉ်ထား။

(၉၉) ဣဝဏ်၊ နှစ်လုံး၊ ပုန်း၊ နပုံး၊ ခေါ်ထုံး-ဈ၊ မည်ငြား။

(၁၀၀) ဥဝဏ်၊ နှစ်လုံး၊ ပုံး၊ နပုန်း၊ ခေါ်ထုံး-လ၊ မည်ငြား။

(၁၀၁) ထိ၌-အာ၊ မူ၊ ဃ၊ မည်ဟူ၊ ဣ၊ ဦ၊ ပ၊ မည်ငြား။

(၁၀၂) အာလုပ်၌-သိ၊ ဂ၊ တွင်ဘိ၊ ကြွင်း-သိ၊ လိင်္ဂိတ်ထား။

(၁၀၃) ပုံး၊ နပုန်း၊ ဒွိ၊ ပုံး၊ ထိ၊ ကို-ဒု၊ လိင်္ဂသုံးခု၊ တိ၊ ဟု
ခေါ်ရိုးထား။

(၁၀၄) အထူးဝိမိ၊ ဆိုမရှိ၊ ဂ-သိ၊ အကြေငြား။

(၁၀၅) ဈ၊ လ၊ ဃ၊ ပေ၊ ယော-နှစ်ထွေ၊ အကြေဝိကပ်ထား။

(၁၀၆) ယော-ကြေသမျှ၊ ဈ၊ လ၊ ပ၊ ဒီဃ-ပြုရိုးထား။

(၁၀၇) ယော၊ မကြေက၊ ဈ၊ လ၊ ပ၊ ရဿ-ပြုရိုးထား။

(၁၀၈) ဧကဝုဏ် ဝိဘတ်၊ နှောင်းတုံလတ်၊ ရဿ-ပြုရိုးထား။

(၁၀၉) ဒု၊ လိင်္ဂနောက်မှ၊ သိရောက်က၊ ရဿ မပြုငြား။

(၁၁၀) ဟိ၊ နံ၊ သု၊ စု၊ နှောင်းတုံမှ၊ ဒီဃ-ပြုရိုးထား။

(၁၁၁) ဒွိလိင်္ဂ-အ၊ မှ၊ နာ၊ ရောက်က၊ ဧန-အပြုများ။

(၁၁၂) ဒွိလိင်္ဂ-အ၊ တွင်၊ ဟိ၊ သု၊ မြင်၊ အ၊ လျှင်-ဧ၊ ပြုရာ။

(၁၁၃) တိလိင်္ဂ-နောက်ရှိ၊ သို့-မှ၊ ဟိ-ဘိ၊ သွာ-မှ။

- (၁၁၄) အ၊ အာ၊ နောက်မှာ၊ အံ၊ ရောက်လာ၊ ချေပါ-ရှေးသရ။
 (၁၁၅) ဈ၊ လ၊ ပ၊ မှာ၊ အံ၊ ရောက်လာ၊ ချေပါ-နောက်သရ။
 (၁၁၆) ဈ၊ လ၊ နောက်မှာ၊ အံ၊ ကိုသာ၊ ရံခါ-နံ၊ ပြုရ။
 (၁၁၇) ဈ၊ လ၊ အတ္တ၊ သ၊ နှင့်သွာ၊ သို့၊ လာ၊ နော၊ နာ၊ နိ၊
 ပြုသေး။
 (၁၁၈) ဒွိလိင်-အ၊ မှာ၊ သွာ၊ အာ၊ ပြုရာ-သို့၊ ဧ။

သာမညရာသီပြီး၏။

----- * -----

(နရာဒိ- နရာဒိ ရာသီလည်းကောင်း၊ မနာဒိ- မနာဒိရာသီလည်းကောင်း၊
 အာပါဒိ-အာပါဒိ ရာသီ လည်းကောင်း၊ ဂုဏဝန္တာဒိ-ဂုဏဝန္တာဒိ ရာသီလည်းကောင်း၊
 ဂစ္ဆန္တာဒိ-ဂစ္ဆန္တာဒိရာသီလည်းကောင်း၊ မဟန္တာဒိ-မဟန္တာဒိရာသီလည်းကောင်း၊
 ရာဇာဒိ-ရာဇာဒိ ရာသီလည်းကောင်း၊ ပုမာဒိ-ပုမာဒိရာသီလည်းကောင်း၊အဒ္ဓါဒိ-
 အဒ္ဓါဒိရာသီလည်းကောင်း၊ ဣတာရန္တော-ဣတာရန္တရာသီလည်းကောင်း၊ ဤ
 ကာရန္တော-ဤကာရန္တရာသီလည်းကောင်း၊ဥတာရန္တော-ဥတာရန္တ ရာသီလည်းကောင်း၊
 ဥိတာရန္တော-ဥိတာရန္တရာသီလည်းကောင်း၊ ဂေါ-ဂေါသဒ္ဓါလည်းကောင်း၊
 ပုမေ-ပုလ္လိင်၌၊ စုဒ္ဓသ-တစ်ဆယ့်လေးရာသီတို့တည်း။ဆောင်ပုဒ်။)

- (၁၁၉) နရ၊ မန၊ ပုံး-အ၊ နောက်မှာ၊ သိ၊ ရောက်လာ၊ ဩ၊
 သာ-ပြုစမြဲ။
 (၁၂၀) ဂု၊ ဧါနောက်မှာ၊ သိ၊ ရောက်လာ၊ န္တ၊ ပါ-အာ၊ ပြုမြဲ။
 (၁၂၁) ဂစ္ဆ၊ နောက်မှာ၊ သိ၊ ရောက်လာ၊ န္တ၊ ပါချို့-အံ၊ ပြု။
 (၁၂၂) မဟာ၊ နောက်မှာ၊ သိ၊ ရောက်လာ၊ န္တ၊ ပါ-အာ၊ အံ၊
 ပြု။

(၁၂၃) ရာဇ၊ ပုမ၊ သတ္ထု၊ ပိတု၊ ဥ၊ ဇာနော်မှာ၊ သိ၊
ရောက်လာ၊ အာ၊ သာ-အမြဲပြု။

ပုလ္လိင်-သိ၊ ရာသီပြီး၏။

----- *

(၁၂၄) ပုံး-အ၊ နောက်မှာ၊ ဂ-ရောက်လာ၊ အ၊ အာ၊ အရိုးပြု။

(၁၂၅) ဂုဏ၊ ဂစ္ဆာ၊ ဂ၊ ရောက်လာ၊ န္တ၊ ပါ-အ၊ အာ၊ ပြု။

(၁၂၆) ဗြဟ္မ၊ သခါ၊ ဂ- ရောက်လာ၊ ဧ၊ သာ-အမြဲပြု။

(၁၂၇) သတ္ထု၊ ပိတာ၊ ဂ၊ ရောက်လာ၊ အ၊ အာ၊ အရိုးပြု။

ပုလ္လိင်-ဂ-ရာသီပြီး၏။

----- *

(၁၂၈) ပုံး-အ၊ နောက်မှာ၊ ယော-နှစ်ဖြာ၊ အာ၊ ဧ၊ အစဉ်ပြု။

(၁၂၉) ဂုဏ၊ ဂစ္ဆာ၊ ပထမာ၊ အာ၊ ဩ၊ အရိုးပြု။

(၁၃၀) ရာဇ၊ ပုမ၊ အဒ္ဓ၊ နောက်မှာ၊ ယော-နှစ်ဖြာ၊ အာနော၊
အရိုးပြု။

(၁၃၁) ပုံး-ဣ၊ နောက်မှာ၊ ယော-နှစ်ဖြာ၊ ဣ၊ ပါ-အယောပြု။

(၁၃၂) ပုံး-ဤ၊ နောက်မှာ၊ ယော-နှစ်ဖြာ၊ ဤ၊ ပါ-ဣနော၊
ပြု။

(၁၃၃) ပုံး-ဥ၊ နောက်မှာ၊ ယော-နှစ်ဖြာ၊ ဥ၊ ပါ-အဝေါ၊ ပြု။

(၁၃၄) အာလုပ်-ယော၊ နေ၊ ဥ၊ နှင့်ပေ၊ အဝေ၊ အဝေါ၊ ပြု။

(၁၃၅) ဟေတု၊ ဇန္တု၊ ယော-နှစ်ခု၊ ဥ၊ ပါ-အယော၊ ပြု။

(၁၃၆) ဟေတု၊ ဇန္တု၊ ယော-နှစ်ဖြာ၊ ရံခါ-ယော၊ နော၊ ပြု။

(၁၃၇) ပုံး-ဦ၊ နောက်မှာ၊ ယော-နှစ်ဖြာ၊ များစွာ-ဝေါ၊ နော၊
ပြု။

ပုလ္လိင်-ယော-ရာသီပြီး၏။

----- *

- (၁၃၈) မနာဒိ-မှာ၊ အံ၊ ရောက်လာ၊ သြ၊ သာ-အပြုများ။
 (၁၃၉) ဂုဏ၊ ဂစ္ဆာ၊ အံ၊ ရောက်လာ၊ ရံခါ-နွှ-ကြေငြား။
 (၁၄၀) ရာဇ၊ ပုမ၊ အဒ္ဓ၊ နောက်မှာ၊ အံ၊ ရောက်လာ၊ အာနံ၊
 အပြုများ။
 (၁၄၁) ဂု၊ ဂဏ်၊ နောက်မှာ၊ သာ၊ ရောက်လာ၊ ရံခါ-နွှ-ကြေငြား။

သာမညဝိဓိပြီး၏။

----- *

- (၁၄၂) မနာဒိ-မှာ၊ နာ၊ သွာ၊ သာ၊ လျှင်-အပြုများ။
 (၁၄၃) ဂိုဏ်း မနာဒိ၊ သာ၊ သို့၊ ရှိ၊ သော၊ သိ၊ အပြုများ။
 (၁၄၄) ပဒါဒိတွင်၊ နာ၊ သွာ၊ မြင်၊ သော၊ လျှင်-အပြုများ။

မနာဒိ- ပဒါဒိ နှစ်ဂိုဏ်းတို့၌**ဝိသေသဝိဓိပြီး၏။**

----- *

- (၁၄၅) ဂု၊ ဂဏ်၊ မဟာ၊ နာ၊ သွာ၊ နွှ၊ ပါ-တာ၊ အပြု။
 (၁၄၆) ဂု၊ ဂဏ်၊ မဟာ၊ သာ၊ နှစ်ဖြာ၊ နွှ၊ ပါ-တော၊ အပြု။
 (၁၄၇) ဂု၊ ဂဏ်၊ မဟာ၊ နံ၊ နှစ်ဖြာ၊ နွှ၊ ပါ-တံ၊ အပြု။
 (၁၄၈) ဂု၊ ဂဏ်၊ မဟာ၊ သို့မှာ၊ နွှ၊ ပါ-တိ၊ အပြု။
 (၁၄၉) ဘိ၊ ရှေ့-သန္တ၊ သ၊ ပြုရ၊ တ၊ လည်းဒွေဘော်ပြု။
ဂစ္ဆန္တာဒိ၊ မဟန္တာဒိ ဂိုဏ်းတို့၌ ဝိသေသဝိဓိပြီး၏။

-----*-----

- (၁၅၀) ဗြဟ္မ၊ အတ္ထ၊ အဒ္ဓ၊ နောက်မှာ၊ သို့၊ လာ၊ ရံခါ-နိ၊ အပြု။
 (၁၅၁) ရာဇ၊ နောက်မှာ၊ နာ၊ သွာ၊ ရညာ၊ ရာဇိနာ၊ ပြီးမြဲ။

- (၁၅၂) ရာဇ၊ နောက်တွင်၊ သ၊ ရောက်လျှင်၊ ရညော၊
ရာဇိနော၊ ပြီးမြဲ။
- (၁၅၃) ရာဇ၊ နောက်တွင်၊ သို့၊ ဝင်၊ ရညေ၊ ရာဇိနိ၊ ပြီးမြဲ။
- (၁၅၄) ရာဇ၊ နောက်တွင်၊ နံ၊ ရောက်လျှင်၊ ရညံ၊ ပြီးစမြဲ။
- (၁၅၅) ဟိ၊ နံ၊ သု၊ မြင်၊ ရာဇ၊ တွင်၊ အ၊ လျှင်-ဦ၊ ဖြစ်မြဲ။
- (၁၅၆) နာ၊ သွာ၊ ဟိ၊ သု၊ သ၊ နံ၊ စုမြင်၊ ဗြဟ္မ-တွင်၊ အ၊
လျှင်-ဥ၊ ဖြစ်မြဲ။
- (၁၅၇) အတ္တာ၊ တုမ၊ နာ၊ ရောက်ကာ၊ ဧန၊ ဝိကပ်ပြု။
- (၁၅၈) အတ္တာ၊ တုမ၊ ဟိ၊ သု၊ ကျ၊ အ၊ ကို-အနေပြု။
- (၁၅၉) သခ၊ နောက်မှာ၊ ယော-နှစ်ဖြာ၊ အာယော၊ ဝိကပ်ပြု။
- (၁၆၀) သခ၊ နောက်မှာ၊ ယော-နှစ်ဖြာ၊ အာရော၊ ဣနော၊
ပြု။
- (၁၆၁) နာ၊ သ၊ နံ၊ မြင်၊ သခ၊ တွင်၊ အ၊ လျှင်-ဣ၊ လည်းပြု။
- (၁၆၂) အံ၊ ဟိ၊ နံ၊ သု၊ မြင်သမျှ၊ ပြုလေ-အာရ၊ ချည်း။
- (၁၆၃) ပုမ၊ နောက်တွင်၊ နာ၊ သု၊ မြင်၊ အ၊ လျှင်-အာ၊ ဖြစ်ရိုး။
- (၁၆၄) နာ၊ သ၊ နံ၊ မြင်၊ ပုမ၊ တွင်၊ အ၊ လျှင်-ဥ၊ ဖြစ်ရိုး။
- (၁၆၅) ဟိ၊ နံ၊ သို့၊ သု၊ လေးခုမြင်လျှင်၊ ပုမ၊ တွင်၊ အ၊ လျှင်-
အာန၊ ပြု။
- (၁၆၆) သတ္တု၊ ပိတာ၊ ယော-နှစ်ဖြာ၊ ဩ၊ သာ-အမြဲပြု။
- (၁၆၇) သိ၊ ဂ၊ သ၊ ကြဉ်၊ ဝိဘတ်မြင်၊ ဥ၊ လျှင်-အာရ၊ ပြု။
- (၁၆၈) ပိတာဒိ၊ တွင်၊ အာရ၊ မြင်၊ အာ၊ လျှင်-ရဿ၊ ပြု။
- (၁၆၉) နာ၊ သွာ၊ အာ၊ ပြု၊ သ၊ ကြေမှု၊ နှစ်ခု-နံ၊ နှောင်း-
အာ။

- (၁၇၀) သို့၊ ကိုမူ၊ က္က၊ ပြုဟူ၊ အာ၊ မူ-ရဿ၊ မြ။
(၁၇၁) ကတ္တာဒိ၊ တွင်၊ ဂ၊ ကိုမြင်၊ ဇ၊ လျှင်ပြုစမြ။
(၁၇၂) ဂ၊ သိ၊ နံ၊ ဟိ၊ ကြဉ်ဘိ- ဝိဘတ်၊ မြင်လတ်သမျှ၊
ဂေါသရ၊ အဝ၊ အာဝ၊ ပြု။
(၁၇၃) ဝ၊ နှစ်-နောက်မှာ၊ ယော၊ နှစ်ဖြာ၊ သြ၊ သာ-အမြပြု။
(၁၇၄) အံ၊ မြင်တုံက၊ ထိုနှစ်ဝ၊ အ၊ ကို-ဥ၊ လည်းပြု။
(၁၇၅) အဝ၊ ပြုတွင်၊ သာ၊ နံ၊ မြင်၊ အံ၊ လျှင်-ရံခါပြု။

ပုလ္လိင်၌ ဝိသေသဝိစိပြီး၏။

ပုလ္လိင်ပြီး၏။

----- * -----

(စိတ္တာဒိ- စိတ္တာဒိရာသီလည်းကောင်း၊ ဂုဏဝန္တာဒိ- ဂုဏဝန္တာဒိရာသီလည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆန္တာဒိ- ဂစ္ဆန္တာဒိ ရာသီလည်းကောင်း၊ မဟန္တာဒိ- မဟန္တာဒိရာသီလည်းကောင်း၊ ဣကာရန္တာ- ဣကာရန္တာရာသီလည်းကောင်း၊ ဤကာရန္တာ-ဤကာရန္တာရာသီလည်းကောင်း၊ ဥကာရန္တာ-ဥကာရန္တာရာသီ လည်းကောင်း၊ ဦကာရန္တာ-ဦကာရန္တာ ရာသီလည်းကောင်း၊ နပုံသကေ- နပုန်းလိင်၌၊ အဌ- ရှစ်ရာသီ တို့တည်း။
။ ဆောင်ပုဒ်။)

- (၁၇၆) နပုန်း-အ၊ မှာ၊ သိ၊ ရောက်လာ၊ အံ၊ သာ-ပြုစမြ။
(၁၇၇) ဂု၊ ဂစ်၊ မဟာ၊ သိ၊ ရောက်လာ၊ န္တ၊ ပါ အံ၊ လည်းပြု။
(၁၇၈) နပုန်း-အ၊ မှာ၊ ယော၊ နှစ်ဖြာ၊ နိ၊ သာ-အ၊ ပြုမြ။
(၁၇၉) နိ၊ ကိုပင်သာ၊ နပုန်းမှာ၊ အာ၊ ဇ-ဝိကပ်ပြု။
(၁၈၀) ဈ၊ လ၊ နောက်တွင်၊ မကျေလျှင်၊ နိ၊ ပင်ပြုစမြ။
(၁၈၁) နိ၊ ကိုမြင်က၊ ရှေ့ရဿ၊ ဒီဃ-ပြုစမြ။

နပုလ္လိင်ပြီး၏။

----- * -----

- (၁၈၂) အာ၊ ဤ၊ ဣနီ၊ အာနီ၊ နီ၊ ငါးလီ-ထိ၊ ပစ္စည်း။
(၁၈၃) ကညာဒိ-မှာ၊ အာ၊ လျှင်သာ၊ ဤ၊ မှာ-နဒိဒိ။
(၁၈၄) ယက္ခာဒိ-မှီ၊ ဤ၊ ဣနီ၊ အာနီ၊ ဂဟပတာဒိ။
(၁၈၅) သမာသ်အည၊ ဣ၊ ဆုံးက၊ ဣ၊ မှနောက်၌-နီ။
(၁၈၆) ဤ၊ ကာရန္တ၊ ဥဝဏ္ဏ၊ သုံးဝနောက်၌-နီ။
(၁၈၇) နီ၊ ဧါရှေ့မှ၊ ဤ၊ ဦ၊ ကျ၊ ရဿ၊ ပြုမြဲဟူ။
(၁၈၈) ဂုဏ၊ ဝစ္ဆာ၊ မဟာဒိ၊ မှ၊ ဤ၊ ရောက်က၊ ဣ၊ ဧါ-န၊
ကျေများ။
(၁၈၉) အာ၊ နှင့် ယှဉ်ညောင်း၊ က၊ လျှင် နှောင်းက၊ ရှေ့၌-
အ၊ ပြုကြ-ဣ၊ ချည်းဟူ။
(၁၉၀) အဗ္ဗာဒိ၊ ကြဉ်၊ ယ၊ နောက်တွင်၊ ဂ၊ လျှင်-ဧ၊ ပြုငြား။
(၁၉၁) နာ၊ ဒိ-ဧက၊ ယ၊ နောင်-ယ၊ ပ၊ နောင်-ယာ၊ ပြုငြား။
(၁၉၂) ယ၊ ပ၊ နောက်ထံ၊ သို့၊ ယံ၊ ပ၊ အံ၊ ဩ၊-ပြုငြား။
(၁၉၃) ဝိဘတ်၏ ယ၊ နှောင်းတုံက၊ ပ၊ လျှင်-ကြေပျောက်ငြား။

ဣတ္ထိလိင်ပြီး၏။
သုဗ္ဗနာမ်သုံးပါးပြီး၏။

----- * -----

(သဗ္ဗ-အလုံးစုံ၊ ကတရံ-အဘယ်နည်း၊ ကတမံ-အဘယ်နည်း၊ ဣတရံ-
ဤတစ်ပါး၊ ဥဘယံ- နှစ်ပါးစုံ၊ အညံ- တစ်ပါး၊ အညတရံ- တစ်ပါး၊ အညတမံ-
တစ်ပါး၊ ပုဗ္ဗ- ရှေး၊ ပရံ- နောက်၊ အပရံ- တစ်ပါး၊ ဒက္ခိဏံ-တောင်အရပ်၊ ဥတ္တရံ-
မြောက်အရပ်၊ အရေ-အောက်အရပ်၊ ယံ-အကြင်၊ တံ- ထို၊ ဧတံ- ထို၊ ဣမံ- ဤ၊
အမု- ဤမည်သောဝတ္ထု၊ ကိံ- အဘယ်နည်း၊ ဧကံ- အချို့တစ်ပါး၊ ဥဘ- နှစ်၊ ဒွိ-
နှစ်၊ တိ- သုံး၊ စတု- လေး၊ တုမှ- သင်၊ အမှ- ငါ။ ။ သဗ္ဗနာမ် ၂၇-ပုဒ်။ ။
ဆောင်ပုဒ်။)

- (၁၉၄) တိ-သဗ္ဗနာမ်၊ နံ၊ နှစ်တန်၊ သံ၊ သာနံ၊ ပြုမြဲ။
(၁၉၅) သံ၊ သာနံ၊ မြင်၊ ဒွိလိင်တွင်၊ အ၊ လျှင်-ဧ၊ ပြုမြဲ။
(၁၉၆) ပုန်းလိင် နောက်မှာ၊ ယော၊ နှစ်ဖြာ၊ ဧ၊ သာ၊ ပြုစမြဲ။
(၁၉၇) နပုန်း နောက်မှာ၊ နိ၊ နှစ်ဖြာ၊ ရံခါ-ဧ၊ ပြုမြဲ။
(၁၉၈) ဒု၊ တ၊ ဧတ၊ သိ၊ မြင်က၊ တ၊ လျှင်-သ၊ ဖြစ်မြဲ။
(၁၉၉) သို့၊ သွာ၊ သ၊ နှောင်းတုံက၊ က၊ လျှင်-အ၊ ဖြစ်မြဲ။
(၂၀၀) ယော၊ အံ၊ ဟိ၊ နံ၊ သု၊ နှောင်းပြန်၊ တံ၊ လျှင်-န၊ ဖြစ်မြဲ။
(၂၀၁) ဒုလိင်-ဣမ၊ သိ၊ မြင်လာ၊ သိ၊ ပါ-အယံ၊ ပြု။
(၂၀၂) ဒွိလိင် ဣမ၊ နာ၊ ရောက်က၊ အန၊ ဣမိ၊ ပြု။
(၂၀၃) ဟိလျှင်အစ၊ သု၊ နှောင်းက၊ ဣမ၊ အ၊ အပြု။
(၂၀၄) အမု၊ သိ၊ မြင်၊ ဒုလိင်တွင်၊ မ၊ လျှင်-သ၊ လည်းပြု။
(၂၀၅) ပစ္စည်းဝိဘတ်၊ နှစ်ရပ်တိ၊ တွင်၊ ကိ၊ နောင်မြင်၊ ကိ၊
လျှင်-က၊ ဖြစ်မြဲ။
(၂၀၆) သ၊ သွာ၊ သို့၊ နှောင်းသည့်ကိ၊ ကျံ၌ ဗိန္ဒုကျေ။

ပုလ္လိင်ပြီး၏။

----- *

- (၂၀၇) နပုန်း-ဣမ၊ သိ၊ အံ၊ ကျ၊ မ၊ ကို-ဒ၊ ပြုမြဲ။
(၂၀၈) အမု-နပုန်၊ သိ၊ အံ၊ ကြုံ၊ အဒုံ၊ ပြီးစမြဲ။
(၂၀၉) နပုန်း-ကိ၊ တွင်၊ သိ၊ အံ၊ မြင်၊ ကိ၊ တွင်ပြီးစမြဲ။

နပုလ္လိင်ပြီး၏။

----- *

- (၂၁၀) ထိ-သဗ္ဗ၊ မှာ၊ နာ၊ ဒိလာ၊ သာ၊ နှင့်-သာယ၊ ပြု။

- (၂၁၁) သို့မြင်ပြန်၊ ထိ-သဗ္ဗ၊ သံ၊ သာ၊ နှစ်ပါးပြု။
- (၂၁၂) ကတရ၊ ကတမာ၊ ဥဘယာ၊ နှင့်၊ ကတရာ၊ အည၊
အပရ၊ လျှင်၊ အညတရာ၊ တမာ၊ တေ၊ တ၊ ကမေ၊
က၊ တွင်၊ သ၊ ကိုမြင်၊ အာ၊ လျှင်-ကုဖြစ်မြဲ။
- (၂၁၃) သ၊ သုံးနှောင်းကာ၊ တ၊ ကမ၊ အ၊ လည်း၊ ဝိကပ်ပြု။
- (၂၁၄) တိလိင်-ဥဘာ၊ ယော၊ နှစ်ဖြာ၊ ဩ၊ သာ-အ၊ ပြုမြဲ။
- (၂၁၅) တိလိင်-ဥဘာ၊ ဟိ၊ သု၊ ကျ၊ အ၊ လျှင်-ဩ၊ ပြုမြဲ။
- (၂၁၆) တိလိင်-ဥဘာ၊ နံ၊ နှစ်ကျ၊ အ၊ ကို-ကုန်၊ ပြုမြဲ။
- (၂၁၇) ယော၊ နှင့်မကွေ၊ ဒွိ၊ ရုပ်နေ၊ ဒုဝေ၊ ဒွေ၊ ဟုပြီး။
- (၂၁၈) ဒွိလျှင်အစ၊ ဌာရသ မြော်၊ နံ၊ နှစ်ဘော်၊ ဒွေဘော်
အမြဲပြီး။
- (၂၁၉) နံ၊ ဟိ၊ သု၊ ရှိ၊ တိလိင်-ဒွိ၊ ဒုဝိ၊ ဒုဝေ၊ ပြီး။
- (၂၂၀) ယော၊ နှင့်မကွေ၊ တယော-မှာ-ပုံး၊ နပုန်း-တီဏိ၊
သင်္ချာတိ၊ ကုတ္တိ-တိသော၊ ပြီး။
- (၂၂၁) ယော၊ နှင့်မကွေ၊ စတ္တာရော၊ စတုရော-ပုံး၊ နပုန်း-
စတ္တာရိ၊ စတုရိ၊ ကုတ္တိ-စတသော၊ ပြီး။
- (၂၂၂) တိ၊ စတု၊ ထိ၊ နံ၊ နှောင်းဘိမူ၊ သ၊ ဒွိလည်းလာ၊ စတုမှာ၊
ဥ၊ သာ-အ၊ ဖြစ်ပြီး။
- (၂၂၃) အဟံ၊ တုဝံ၊ တွံ၊ သုံးတန်၊ တုမှ၊ မှ၊ သိ၊ ပြီး။
- (၂၂၄) တုမှေ၊ အမှေ၊ မယံ၊ ထွေ၊ တုမှ၊ မှေ၊ ယော၊ ပြီး။
- (၂၂၅) အမှေ၊ အမှာကံ၊ တုမှေ၊ တုမှာကံ၊ ဤလေးတန်၊ တုမှ၊
မှေ၊ ယော၊ ပြီး။
- (၂၂၆) တဝံ၊ တုဝံ၊ တွံ၊ မမံ၊ တံ၊ မံ၊ အံ၊ နှင့်ပြီး။

- (၂၂၇) တယာ၊ တွယာ၊ မယာ၊ ဤသုံးဖြာ၊ နာ၊ သွာ၊ နှင့်ပြီး။
(၂၂၈) တုယံ၊ မယံ၊ မမံ၊ မမ၊ ရုပ်တဝ၊ သာ၊ နှင့်အတူပြီး။
(၂၂၉) တုမှံ၊ တုမှာကံ၊ အမှံ၊ အမှာကံ၊ ဤလေးတန်း၊ နံ၊
နှင့်တကွပြီး။
(၂၃၀) တုမှ၊ မှဒ္ဒိ၊ သွံရိ၊ တယိ၊ တွယိ၊ မယိ၊ ပြီး။
(၂၃၁) တေ၊ မေ၊ နှစ်ဝ၊ ပုဒ်နောင်မှ၊ နာ၊ သာ၊ အတူပြီး။
(၂၃၂) ပုဒ်နောင်-ဝေါ၊ နော၊ ရုပ်သဘော၊ ယော၊ ဟိ၊ နံ၊ နှင့်ပြီး။

တုမှမှပြီး၏။**သဗ္ဗနာမ်ပြီး၏။**

----- *

- (၂၃၃) ပဉ္စ၊ အစ၊ ဌာရသ၊ နိစ္စ၊ ယော-ကြေမှု။
(၂၃၄) ဟိ၊ နံ၊ သု၊ သာ၊ နှောင်းတုံပါ၊ အ၊ မှာ-ပကတိပြု။
(၂၃၅) ဝိသ၊ စဘိ၊ နဂုတိ၊ ကုတ္တိ-ဧကပုဏ်သာ။
(၂၃၆) အာ၊ လေးထွေ၌၊ သိ၊ ကျေသမှု၊ ရသပြု၊
ဗိန္နုဝိကင်္ဂလာ။
(၂၃၇) အာ၊ က္က၊ နှစ်ဖြာ၊ ရုပ်စဉ်မှာ၊ ကညာ-ရတ္တိ၊ နည်း။
(၂၃၈) သတ၊ သဟသံ၊ ရုပ်နှစ်ရပ်၊ ဧကတ်-နပုန်းမြဲ။

(သတံ=တစ်ရာ၊ သဟသံ=တစ်ထောင်၊ ဒသသဟသံ=တစ်
သောင်း၊ သတသဟသံ=တစ်သိန်း၊ ဒသသတသဟသံ=တစ်သန်း။)

သင်္ချာပြီး၏။

----- *

- (၂၃၉) သုဒ္ဓ၊ သဗ္ဗ၊ ဥဘ၊ ပရိ၊ အဘိ၊ နောက်ဆက်၊
တောလျှင်သက်၊
အနက်များလေပြီ။
- (၂၄၀) ဩ၊ ထွ၊ ဝ၊ ဟ၊ ဓ၊ ဟိ၊ ဟံ၊ ဓိ၊ ရှစ်တန်း၊ သာမန်-
သတ္တမီ။
- (၂၄၁) ဒါနှင့်-ဒါနိ၊ ရဟိ၊ ဓုနာ၊ ဇ္ဇ၊ ဇ္ဇ၊ မှာ၊ ကာလသတ္တမီ။
- (၂၄၂) စိနှင့်-စနံ၊ နိပါတ်မှန်၊ နောက်ရန်-သင့်ရာမှီ။
- (၂၄၃) သဗ္ဗာဒိ-မှ၊ ဩ၊ ထွ၊ သဗ္ဗနောက်မှာမိ။
- (၂၄၄) ကိ၊ နောက်မှာ-ဝ၊ ဟ၊ နှင့်-ဓ၊ ဣမ၊ နောက်မှာသိ။
- (၂၄၅) ယ၊ တ၊ ကိ၊ နောက်၊ ဟိ၊ ဟံ၊ ရောက်၊ ဟိ၊ နောက်-
စိ၊ စနံ။
- (၂၄၆) သဗ္ဗ၊ ညေ၊ က၊ ယ၊ ကိ၊ တ၊ သက်ကြ-ဒါ၊ အမှန်။
- (၂၄၇) ဓုနာ၊ ရဟိ၊ ဒါနိ၊ နှင့်-ဇ္ဇ၊ ဣမ၊ နောက်မှာ၊ သမာနာ၊
ပရ၊
ဇ္ဇ၊ လျှင်ကျ၊ သ၊ ပြု-သမာနံ။
- (၂၄၈) သဗ္ဗ၊ နှင့်-ဒါ၊ သဒါပြီးရ၊ အတြ၊ အတ္ထ၊ ဧတ္ထ၊ ဧတ္ထော၊
အတော၊ ဟူပြီ၊ ရုပ်ငါးလီ၊ ပြီးပြီ- ဧတ၊ နှင့်။
- (၂၄၉) ဣတော၊ ဣဟ၊ ဣဓ၊ ဣဒါနိ၊ ဧတရဟိ၊ အဓုနာ၊
အဇ္ဇ၊ မှာ၊ ပြီးရာ-ဣမ၊ နှင့်။
- (၂၅၀) ကုတော၊ ကတ္ထ၊ ကတြ၊ နှင့်၊ ကုတ္ထ၊ ကုတြ၊ ကွ၊ ကုဟိ၊
ဟံ၊ ကဟံ၊ ကဒါ၊ ရုပ်ကုဒါ၊ ပြီးရာ ကိနှင့်တည်း။
- (၂၅၁) သမာနဇ္ဇ၊ ရုပ်တစ်ခု၊ သဇ္ဇ၊ ပြီးသတည်း။

(၂၅၂) ကုတောစိ၊ ကတ္တစိ၊ ကုဟိဉ္ဇိ၊ ကဒိစိ၊ ကုဟိဉ္ဇနံ၊ ကုဒါစနံ၊
ဤခြောက်တန်း၊ စနံ၊ စိ၊ နှင့်ပြီး။

ဝိဘတ္တိပစ္စယန္တအဗျယပြီး၏။

----- * -----

(၂၅၃) ဥပသာ၊ နိပါတ်၊ သမာသ်အဗျယိဘာဝ၊ အဗျယတဒ္ဓိတ်၊
ကိတ်တုန္တဒိ၊ ဝိဘတ္တိပစ္စယာ။ ခြောက်ပါးဖြာ၊ မှတ်ပါ-
အဗျယ။

(၂၅၄) အဗျယနောက်၊ ဝိဘတ်ရောက်၊ ကျေပျောက်
သည်ချည်းပ။

(၂၅၅) ဓာတ်၊ နာမ်၊ ကိုကပ်၊ အတ္ထ၊ ကိုခြယ်၊ ပုဒ်ကိုခြယ်၊
နှစ်သွယ်-ဥပသာ။

(၂၅၆) ချီးမြှင့်ပဲ့ပြင်၊ တားမြစ်ချင်၊ သုံးအင်-အနက်မှာ။

(အဘိဝနာမိ-အလွန်ရှိသေစွာရှိခိုးပါ၏၊ အဘိဓမ္မာ-လွန်ကဲထူးမြတ်သော
တရား၊ ဤပြယုဂ်တို့၌ ဓာတ်ပုဒ်၊ နာမ်ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ထူးကဲသည်ကို ပြု၍
ချီးမြှင့်၏။ ။ ဂစ္ဆတိ- သွား၏၊ အာဂစ္ဆတိ-လာ၏၊ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ- တက်၏၊ ဩဂ္ဂစ္ဆတိ-
သက်၏၊ သုဇ္ဈပေါ- အဆင်းကောင်းသောသူ၊ ဒုဇ္ဈပေါ-အဆင်းမကောင်းသောသူ၊
ဤပြယုဂ်တို့၌ ပုဒ်အနက်ကိုပဲ့ပြင်၏။ ။ ပက္ခောသတိ-ခေါ်၏၊ အက္ခောသတိ-ဆဲရေး
၏၊ ပဋိက္ခောသတိ-တားမြစ်၏၊ ဤပြယုဂ်တို့၌လည်းပဲ့ပြင်မှုပင်။ ။ ပရာဇေတိ-
ရှုံးစေ၏၊ ပရာဘဝတိ- ပျက်စီး၏၊ ဥဒ္ဓမ္မော-ဓမ္မမဟုတ်၊ ဥပ္ပိနယော- ဝိနည်းမဟုတ်၊
ဤပြယုဂ်တို့၌ တားမြစ်၏။ ။ လဘတိ-ရ၏၊ ပဋိလဘတိ-ရ၏၊ ဖဿော-
တွေ့ထိခြင်း၊ သံဖဿော-တွေ့ထိခြင်း၊ ဤပြယုဂ်တို့၌ ပုဒ်ကိုခြယ်လယ်၏၊ ပုဒ်အနက်သို့
အစဉ်လိုက်သည်ဖြစ်၍၊ မိမိအနက် အထူးမရှိသည်ကို ဆိုသည်။)

ဥပသာရပြီး၏။

----- * -----

- (၂၅၇) ပုဒ်ဝါကျ၏၊ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးဝယ်၊ ခြယ်လယ်
နိပါတ်မျိုး။
- (၂၅၈) ဝိဘတ်ယုတ္တ၊ အယုတ္တ၊ နှစ်ဝခွဲဝေရိုး။
- (၂၅၉) ဘော၊ အာဂုသော၊ အမွှော၊ ဘဏော၊ ရေ၊ ဟရေ၊ နှင့်၊
ဟေ၊ ဇေ၊ သမ္မ၊ ဘန္တေ၊ စ၊ ကြေထအာလုပ်သာ။
- (၂၆၀) သောတ္ထိ၊ သုဝတ္ထိ၊ အတ္ထိ၊ သက္ကာ၊ လဗ္ဘာ၊ တုဏှိ၊ မီ၊
နှင့်အလံ၊ ဟလံ၊ ဘိယျော၊ အဟော၊ သာဓု၊ နိပါတ်စု၊
ကြေမှု-လိင်္ဂိတ်သာ။
- (၂၆၁) အဘိက္ခဏံ၊ အဘိဏှံ၊ စိရံ၊ စိရဿာ။
- (၂၆၂) ဒိဝိ၊ ဘိယျော၊ နမော၊ ကစ၊ နိပါတ၊ ကြေထ-ဒုတိယာ။
- (၂၆၃) သမ္မာ၊ သယံ၊ သံ၊ သာမံ၊ ကြေရန်-တတိယာ။
- (၂၆၄) အထော၊ အထ၊ အာရာ၊ စ၊ ကြေထ-ပဉ္စမိ။
- (၂၆၅) သြရံ၊ ပါရံ၊ ဥဒ္ဓံ၊ အဓော၊ အန္တော၊ အန္တရာ၊ ဟေဋ္ဌာ၊
ဥပရိ၊ ဥတ္တရိ၊ နှင့်၊ ဗဟိ၊ ဗဟိဒ္ဓိ၊ ပစ္ဆာ၊ ဟုရံ၊ သာယံ၊
ပါတော၊ ဟိယျော၊ သုဝေ၊ သွေ၊ သမ္ပတိ၊ အာယတိ၊
ကြေဘိ-သတ္တမိ။
- (၂၆၆) ဣတိ၊ ဧဝံ၊ ဣစ္စေဝံ၊ ချေရန်ခုနစ်လီ။
- (၂၆၇) ဣဝ၊ ဧဝ၊ စ၊ ပန၊ ဟိ၊ ထ၊ အပိ၊ နှင့်၊ ရိတေ၊ ဝိနာ၊
နာနာ၊ ပုထု၊ ခလု၊ ဝါ၊ ဝေါ၊ နု၊ နော၊ ဝေ၊ စေ၊ သစေ၊
ယဒိ၊ ကိဉ္ဇာပိ၊ ဝိဘတ်မထင်ပြီ။

နိပါတ်ပုဒ်ပြီး၏။

----- * -----

သဒ္ဒသံခိပ်လက်စွဲ

၂၁

- (၂၆၈) သမာသ်အဗျယ၊ ဣ၊ ဥ၊ မှတုံ၊ ဝိဘတ်ကြုံ၊
အကုန်ကြေစမြဲ။
- (၂၆၉) တဒ္ဒိတ် အဗျယ၊ ခပ်သိမ်းမှတုံ၊ ဝိဘတ်ကြုံ၊
အကုန်ကြေစမြဲ။
- (၂၇၀) တွာ၊ နှင့် တွာန၊ တုန၊ ကွတ္တုံ၊ သိ၊ ယော၊ ကြုံ၊
အကုန်ကြေစမြဲ။
- (၂၇၁) တာယေ၊ တုယေ၊ တဝေ၊ နှင့်-တုံ၊ စတုတ္ထိကြုံ၊
အကုန်ကြေစမြဲ။
- (၂၇၂) တစ်ရာကိုးဆယ်၊ ကဗျာခြယ်၊ ဤဝယ်နာမ်ပြီးပြီ။

သဒ္ဒသံခိပ်နာမ်ပြီး၏။

----- * -----

၃-အာချာတ်

- (၂၇၂) ဝတ္ထမာန် မည်ရှိ၊ -ကျာဒိ၊ တွာဒိ၊-ပဉ္စမိ။
- (၂၇၃) ဧယျာဒိ၊ မူ၊ -သတ္တမိယူ၊ အာ၊ ဦး၊-ဟိယုတ္တနီ။
- (၂၇၄) ပရောက္ခာ-အ၊ ဥ၊ ဤ၊ ဥံ၊ စု၊ ခေါ်မှု-အဇ္ဇတ္တနီ။
- (၂၇၅) ဘဝိဿာန်မှာ၊ သတိ၊ ဖြာ၊ သာ၊ သံ-ကာလာ
တိပတ္တိ။
- (၂၇၆) ဖြစ်ဆဲကြိယံ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ဝတ္ထမာန်ဟုသိ။
- (၂၇၇) အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ အနီးစပ်၊ သက်အပ်-ဝတ္ထမာန်။
- (၂၇၈) ပုရေ၊ ပုရာ၊ ယှဉ်တုံလာ၊ နာဂတ်-ဝတ္ထမာန်။
- (၂၇၉) အဝဿန္တာဝိယ၊ နာဂတ၊ နှင့်၊ ကာလသုံးပါး၊ ဆက်ဆံ
ငြား၊ ပွားလေ-ဝတ္ထမာန်။

- (၂၈၀) စေခိုင်း၊ တိုက်တွန်း၊ ပြညွန်းသွန်သင်၊ ခေါ်ငင်၊ ပင့်ဖိတ်၊
အနက်ရိပ်၊ မဆိတ်ပဉ္စမီ။
- (၂၈၁) ဆဲရေး၊ ကျိန်တမ်း၊ မေး၊ စုံစမ်း၊ နှင့်၊ တောင်းရမ်း၊
တောင်းပန်၊ တောင့်တသံ၊ သက်ရန်-ပဉ္စမီ။
- (၂၈၂) ကြံဖန်၊ ခွင့်ပြု၊ ပြညွန်း၊ မှုနှင့်၊ လိုဆုတောင့်တ၊
ခယတောင်းပန်၊ ပင့်ခေါ်သံ၊ တည့်၊ သိရန်စုံစမ်း၊
မေးမြန်း၊ တိုက်တွန်း၊ အခန်းခန်း၊ ထွန်းစေ-သတ္တမီ။
- (၂၈၃) အရဟ၊ သက္က၊ သတ္တိ၊ စသား၊ အနက်များ၊ ပွားစေ-
သတ္တမီ။
- (၂၈၄) ခိုင်းစေ၊ ညွှန်ကြား၊ အချိန်ကြား၊ နှစ်ပါးဝိဘတ်မှီ။
- (၂၈၅) မေ့လျော့တုံ့ဘိ၊ မသိယောင်မှု၊ သူပြောစကား၊
တစ်ဆင့်၊ ကြား၊ တိတ်ငြား-ပရောက္ခာ။
- (၂၈၆) ယမန်နေနှင့်၊ ယနေ့က-စ၊ အတီတ၊ ဟိယျ၊ အဇ္ဇတ်၊
သာ။
- (၂၈၇) မာ၊ နှင့်ယှဉ်က၊ ထိုနှစ်ဝ၊ ကာလမဆိုသာ။
- (၂၈၈) အနာဂတံ၊ နောင်ဖြစ်ရန်၊ ဘဝိဿာန်၊ ၏တာ။
- (၂၈၉) အံ့ဖွယ်၊ တစ်ဖြာ၊ ပသံသာ၊ နှင့်၊ နိန္ဒာ၊ နာမ၊ ယှဉ်သမျှ၊
ကာလအတိတ်မှာ။
- (၂၉၀) ကာလာတိပတ်၊ ပရိကပ်၊ နာဂတ်၊ တိတ်နှစ်၊ ဖြာ။
- (၂၉၁) ဝတ်၊ ပဉ်၊ သတ်၊ ဟိ၊ လေးပါးဝိ၊ ခေါ်ဘိသဗ္ဗဓာတ်။
- (၂၉၂) ပ၊ အဇ်၊ ဘ၊ ကာ၊ ဤလေးဖြာ၊ သညာ-အသဗ္ဗဓာတ်။
- (၂၉၃) ပုဗ္ဗဆက္က၊ ပရဆက္က၊ အမည်ရ၊ ဒုက၊ သုံးစီမှတ်။
- (၂၉၄) နာမ၊ နှင့်မှု၊ အနက်တူ၊ မှတ်ယူ-နာမ၊ ဒုက်။

- (၂၉၅) တုမု၊ နှင့်မူ၊ အနက်တူ၊ မှတ်ယူ-တုမုဒုက်။
(၂၉၆) အမု၊ နှင့်မူ၊ အနက်တူ၊ မှတ်ယူ-အမုဒုက်။
(၂၉၇) နာမ၊ တုမု၊ အမု၊ တစ်ထွေ၊ ဒွန်ဖြစ်နေ၊ ယှဉ်လေ-
နောက်နောက်ဒုက်။
(၂၉၈) ဘော၊ ကံ၊ ကတ္တာ၊ သုံးပါးအနက်၊ ဟောရန်ထွက်၊
သက်လေခပ်သိမ်းဒုက်။
(၂၉၉) ကံ၊ ကတ္တာ၊ ရုပ်၊ တုလျှတ်ပုဒ်၊ ဒုက်စဉ်-သိ၊ နှင့်ယော၊။
(၃၀၀) ကတ္တာမူ-တတ်၊ ကံမူအပ်၊ နှစ်ရပ်-ခြင်း၊ ရာဘော။
(၃၀၁) သိ၊ ယော၊ သက်က၊ ဝစ်၊ ဝုတ္တ၊ ကြွင်းက-အဝုတ္တော။

ဝိဘတ်သက်ခန်းပြီး၏။

----- *

- (၃၀၂) စေ၊ ဟုပေးလျက်၊ ဟိတ်အနက်၊ သက်လေ-ကာရိုက်၊
တည်း။
(၃၀၃) ဣာပေ၊ ဣာပယာ၊ ဣာ၊ ဣယာ၊ ကာရိုက် လေး
ပစ္စည်း။
(၃၀၄) ဗျဉ္ဇနန္တ၊ သရန္တ၊ နှစ်ဝ-ဓာတွန်ထား။
(၃၀၅) ဘူ၊ ဟူ၊ စစ္စ၊ ခရာ တစ်လုံး၊ ဓာတ်အားလုံး၊ အဆုံး
သရန်ထား။
(၃၀၆) ခရာနှစ်၊ သုံး၊ ဧ၊ လျှင်ဆုံး၊ ခေါ်ထုံးသရန်ငြား။
(၃၀၇) ထိုမှကြွင်းကျန်၊ ဓာတ်စုမှန်၊ ဗျဉ္ဇနန္တငြား။
(၃၀၈) ဝိဘတ်၊ ပစ္စယော၊ နှောင်းပြန်သော၊ ဧ၊ ဩ၊ ပြုဝုဒ္ဓိ။
(၃၀၉) သာမန်သရ၊ နှောင်းတုံက၊ ပြုရ-ငယ်ဝုဒ္ဓိ။
(၃၁၀) ဧ၊ ကို-အယ၊ ဩ-အဝ၊ မှတ်ကြငယ်ဝုဒ္ဓိ။

- (၃၁၁) ဣာနုဗန္ဓ၊ နှောင်းတုံက၊ ပြုရ-ကြီးဝုဒ္ဓိ။
(၃၁၂) အ၊ ကိုကား-အာ၊ ဧ၊ မှာ-အာယ၊ ဩ၊ အာဝ၊ မှတ်ကြ-
ကြီးဝုဒ္ဓိ။
(၃၁၃) အာ၊ ကိုထားဘိ၊ ဝုဒ္ဓိကြီးငယ်၊ ပြုရိုးသွယ်၊ သရန္တ၊
ဝယ်သိ။
(၃၁၄) သံယုဂ် နှောင်းပြန်၊ ဂရုပန်၊ ကြဉ်ရန်-ပြုဝုဒ္ဓိ။
(၃၁၅) ဃဋ္ဌာဒိမှာ၊ ဝုဒ္ဓိရံခါ၊ ဂိုဏ်းတုဒါ၊ ပယ်ပါဝုဒ္ဓိအား။
(၃၁၆) ဂုဟ၊ ဒု၊ သ၊ ဣ၊ နှောင်းက၊ ဒီယအမြဲထား။
(၃၁၇) ဧ၊ ကာရန္တ၊ ဟူသမျှ၊ အာယ၊ ပုံသေငြား။
(၃၁၈) ဣာပေ၊ ဣာပယ၊ နှောင်းတုံက၊ ရဿ-ပြုလည်းများ။

ဝုဒ္ဓိခန်းပြီး၏။

----- *

- (၃၁၉) ဘော၊ ကံ၊ ဝိဘတ်၊ သက်တုံလတ်၊ ဓာတ်နှောင်-ယ၊
ပစ္စည်း။
(၃၂၀) ယ၊ ဧရေ့မှာ၊ ဣ၊ ဤ၊ လာ၊ ယ၊ မှာဒွေဘော်လည်း။
(၃၂၁) ဣ၊ ဤ၊ မရှိ၊ ယ၊ ကြုံဘိ၊ သန္တိ-ရပ်ပြီးနည်း။

ယ၊ စီရင်ခန်းပြီး၏။

----- *

- (၃၂၂) အ၊ နောင်-ဟိကျေ၊ ပစ္စည်းထွေ၊ ကြေ၏အချို့မှာ။
(၃၂၃) တိ၊ သိ၊ တု၊ ဟိ၊ ဧယျာသိ၊ နှင့်၊ ဧယျာမိ၊ ဧယျ၊ ဤသတ္တ၊
ပြုကြ-ဧရံခါ။
(၃၂၄) ဧယျာမ-ပြု၊ ဧယျာမု၊ ဧမု၊ နှစ်ထွေလာ။

- (၃၂၅) ဂရုပုဗ္ဗ၊ ရဿနောက်ရှိ၊ အန္တိ၊ အန္တေ၊ သန္တိ၊ သန္တေ၊
ဤလေးထွေ၊ ရေ၊ လည်းပြုသည်သာ။
- (၃၂၆) ဤ၊ ဦ၊ အာ၊ မှာ၊ သာ၊ သာ၊ မှာ၊ ရံခါ-ရဿပြု။
- (၃၂၇) ဩ၊ ကို-အ၊ က္က၊ ထွ၊ နှင့်သိ၊ ပြုဘိ-ရံတစ်ခါ။
- (၃၂၈) အာ၊ ကိုမူ-ထွ၊ ထွ၊ ကို-ထ၊ အ၊ လည်း-အံ၊ ကိုသာ။
- (၃၂၉) ထွ၊ မှာ၊ နှောင်းက၊ ပစ္စည်းအ၊ ပြုရ-ဥ၊ ရံခါ။
- (၃၃၀) က္ကသုံ၊ က္ကံသု၊ အံသု၊ စု၊ ပြုလေ-ဥံ၊ ကိုသာ။
- (၃၃၁) ဟိ၊ မိ၊ မ၊ မှ၊ ရှေ့-ရဿ၊ ဒီဃ-ပုံသေပြု။
- (၃၃၂) ယ၊ နှောင်းတုံက၊ ရှေ့ရဿ၊ ဒီဃ-အမှန်ပြု။
- (၃၃၃) သေ၊ နှစ်ခုမှ၊ ဇ၊ သရ၊ အ၊ လည်းရံခါပြု။

ဝိကာရခန်းပြီး၏။

----- * -----

- (၃၃၄) ပ၊ အင်္ဂ၊ ဘ၊ ကာ၊ ဝိလေးဖြာ၊ ရှေ့မှာ-က္က၊ လာမြ။
- (၃၃၅) ဟိ၊ အင်္ဂ၊ ကာ၊ ရွေ့၊ သုံး-ဝိ၊ တွေ့၊ ဓာတ်ရှေ့-အ၊
လာမြ။
- (၃၃၆) အဇ္ဇတ္တနာ၊ နှောင်းလေရာ၊ ရံခါ-သ၊ လာမြ။

အာဂုံသာမညခန်းပြီး၏။

----- * -----

- (၃၃၇) ဒါ၊ ဓာ၊ ဟာ၊ ဟု၊ ကမု၊ စလ၊ ဒလ၊ စသား၊ ဓာတ်အများ၊
ပွားစေရှေ့ခရာ။
- (၃၃၈) ပရောက္ခာဝိ၊ နှောင်း၍ရှိ၊ ပွားဘိ-ရှေ့ခရာ။
- (၃၃၉) ခ၊ ဆ၊ သ၊ ထွေ၊ နှောင်းပြန်ပေ၊ ပွားစေရှေ့ခရာ။
- (၃၄၀) ဒု၊ ပ၊ စ၊ -တ၊ ဟ၊ ကို-ဇ၊ ရဿ-အာ၊ ကိုသာ။

- (၃၄၁) ကဝဂ်ပါမူ၊ စဝဂ်ပြု၊ ဗိန္ဒုအချို့လာ။
 (၃၄၂) ဦ၊ ကို-အ၊ သိ၊ အ၊ အာ၊ ရှိ၊ က္ကဝဏ်၊ အပွါးမှာ။
 (၃၄၃) အတိ-သယ၊ လိုက ဒွေဘော၊ ဓာတ်ရှေ့လျော်၊
 ဇဟော်မည်သညာ။

ဒွေဘောခန်းပြီး၏။

----- * -----

(ဘူဝါဒိ=ဘူဝါဒိဂိုဏ်းဓာတ်လည်းကောင်း၊ ရုဓာဒိ= ရုဓာဒိဂိုဏ်း
 ဓာတ်လည်းကောင်း၊ ဒိဝါဒိ=ဒိဝါဒိဂိုဏ်းဓာတ်လည်းကောင်း၊ သွာဒိ=
 သွာဒိဂိုဏ်းဓာတ်လည်းကောင်း၊ ကိယာဒိ=ကိယာဒိဂိုဏ်း ဓာတ်လည်း
 ကောင်း၊ ဂဟာဒိ=ဂဟာဒိဂိုဏ်းဓာတ်လည်းကောင်း၊ တနာဒိ=တနာဒိ ဂိုဏ်း
 ဓာတ်လည်းကောင်း၊ စုရာဒိ=စုရာဒိဂိုဏ်း ဘတ်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဂဏာ=
 ဂိုဏ်းရှစ်ပါးတို့တည်း။ ။ ဆောင်ပုဒ်။

ဘူ=ဘူဓာတ်သည်၊ သတ္တာယံ= ထင်ရှားခြင်းအနက်၌၊ ဝတ္တတိ=
 ဖြစ်၏။ ။ နရော=လူသည်၊ ဘောဂံ=စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘောတိ=ခံစား၏။
 ။ နရာ=လူတို့သည်၊ ဘောဂံ=စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘောန္တိ=ခံစားကုန်၏၊ တံ=
 သင်သည်၊ ဘောဂံ=စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘောသိ=ခံစား၏၊ တုမှေ=
 သင်တို့သည်၊ ဘောဂံ=စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘောထ=ခံစားကုန်၏၊ အဟံ=
 ငါသည်၊ ဘောဂံ=စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘောမိ=ခံစား၏၊ မယံ=ငါတို့သည်၊
 ဘောဂံ=စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘောမ=ခံစားကုန်၏။)

- (၃၄၄) ဘူဝါဒိမှာ၊ ရုပ်ပြီးငှါ၊ သက်ပါ-အ၊ ပစ္စည်း။
 (၃၄၅) ဂမု၊ ဝဒ၊ စသည် နောက်တွင်၊ အ၊ ကိုမြင်၊ ဧ၊
 လျှင်ပြုတစ်နည်း။

(ဘူးဘူဓာတ်သည်၊ သတ္တယံ= ထင်ရှားခြင်းအနက်၌၊ ဝတ္တတိ= ဖြစ်၏။ ။ ဘဝတိ၊ ဘဝန္တိ၊ ဘဝသိ၊ ဘဝထ။ ဘဝါမိ၊ ဘဝါမ။ ဘဝတေ၊ ဘဝန္တေ။ ဘဝသေ၊ ဘဝဂေါ၊ ဘဝေ၊ ဘဝမှေ။ ။ သုဒ္ဓကတ္တရုပ်။ ။ ဘဝတိ=ဖြစ်တတ်၏၊ ဘဝန္တိ= ဖြစ်တတ်ကုန်၏။

အနုဘူယတိ၊ အနုဘူယန္တိ။ အနုဘူယသိ၊ အနုဘူယထ။ စသည် သုဒ္ဓကမ္မရုပ်။ ။ အနုဘူယတိ=ခံစားအပ်၏၊ အနုယန္တိ=ခံစားအပ်ကုန်၏။

ဘဝေတိ=ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဘာဝေန္တိ=ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဘာဝယတိ=ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဘာဝယန္တိ=ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ စသည် ဟေတုကတ္တရုပ်။ ။ ဘာဝိယတိ=ဖြစ်စေအပ်၏၊ ဘာဝိယန္တိ= ဖြစ်စေ အပ်ကုန်၏။ စသည်ဟေတုကမ္မရုပ်။

ဝတ္ထမာန်ပြီး၏။

----- *

ဘဝတု၊ ဘဝန္တု။ ဘဝါဟိ၊ ဘဝါထ။ ဘဝါမိ၊ ဘဝါမ။ ဘဝတံ၊ ဘဝန္တံ။ ဘဝသု၊ ဘဝဂေါ၊ ဘဝေ၊ ဘဝါမသေ။ သုဒ္ဓကတ္တရုပ်။ ။ ဘဝတု= ဖြစ်စေသတည်း၊ ဘဝန္တု= ဖြစ်စေကုန်သတည်း။

အနုဘူယတု၊ အနုဘူယန္တု။ စသည်ကမ္မရုပ်။ ။ အနုဘူယတု= ခံစားအပ်စေသတည်း၊ အနုဘူယန္တု= ခံစားအပ်စေကုန်သတည်း။

ဘာဝေတု၊ ဘာဝေန္တု။ ဘာဝယတု၊ ဘာဝယန္တု။ စသည် ဟေတုကတ္တရုပ်။ ။ ဘာဝိယတု၊ ဘာဝိယန္တု။ စသည်ဟေတုကမ္မရုပ်။

ပဉ္စမိပြီး၏။

----- *

ဘဝေယျ၊ ဘဝေယျံ။ ဘဝေယျာသိ၊ ဘဝေယျာထ။ ဘဝေယျာမိ၊
ဘဝေယျာမ။ ဘဝေထ၊ ဘဝေရံ။ ဘဝေထော၊ ဘဝေယျာဂေါ။ ဘဝေယျံ၊
ဘဝေယျာမေ။ ။ သုဒ္ဓကတ္တုရုပ်။ ။ ဘဝေယျ= ဖြစ်ရာ၏၊ ဘဝေယျံ=
ဖြစ်ကုန်ရာ၏။

အနုဘူယေယျ= ခံစားအပ်ရာ၏၊ အနုဘူယေယျံ= ခံစားအပ်
ကုန်ရာ၏။ စသည်သုဒ္ဓကမ္မရုပ်။ ။ ဘာဝေယျ= ဖြစ်စေရာ၏၊ ဘာဝေယျံ=
ဖြစ်စေကုန်ရာ၏။ စသည်ဟေတုကတ္တုရုပ်။ ။ ဘာဝိယေယျ=
ဖြစ်စေအပ်ရာ၏၊ ဘာဝိယေယျံ= ဖြစ်စေအပ်ကုန်ရာ၏။ စသည်
ဟေတုကမ္မရုပ်။

သတ္တမိပြီး၏။

----- *

အဘဝါ၊ အဘဝူ၊ အဘဝေါ၊ အဘဝတ္ထ။ အဘဝံ၊ အဘဝမှာ။
အဘဝတ္ထ၊ အဘဝတ္ထံ။ အဘဝသေ၊ အဘဝဝံ၊ အဘဝိ၊ အဘဝိမှသေ။
။ သုဒ္ဓကတ္တုရုပ်။ ။ အဘဝါ= ဖြစ်ပြီ၊ အဘဝူ= ဖြစ်ကုန်ပြီ။

ဟိယုတ္တနိပြီး၏။

----- *

ဗဘူဝ၊ ဗဘူဝူ၊ ဗဘူဝေါ၊ ဗဘူဝိတ္ထ။ ဗဘူဝံ၊ ဗဘူဝိမှ၊ ဗဘူဝိတ္ထ၊
ဗဘူဝိရေ၊ ဗဘူဝိတ္ထော၊ ဗဘူဝိဂေါ။ ဗဘူဝိ၊ ဗဘူဝိမေ။ ။ ပရောက္ခာရုပ်။
။ ဖြစ်ပြီ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ပေးလေ။

ပရောက္ခာပြီး၏။

----- *

အဘဝီ၊ အဘဝုံ၊ အဘဝေါ၊ အဘဝိတ္ထ။ အဘဝိ၊ အဘဝိမှာ။
အဘဝါ၊ အဘဝူ၊ အဘဝိသေ၊ အဘဝိဝံ၊ အဘဝံ၊ အဘဝိမေ။ ။

သုဒ္ဓကတ္တရုပ်။ ။ အဘဝိ= ဖြစ်ပြီ၊ အဘဝံ= ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ။ အနုဘူယိ= ခံစားအပ်ပြီ၊ အနုဘူယိသု= ခံစားအပ်ကုန်ပြီ။ စသည်သုဒ္ဓကမ္မရုပ်။ ။
 အဘာဝိ= ပွားစေပြီ၊ အဘာဝယိ= ပွားစေပြီ၊ အဘာဝိသု= ပွားစေကုန်ပြီ၊
 အဘာဝယိသု= ပွားစေကုန်ပြီ။ စသည်ဟေတုကတ္တရုပ်။ ။ အဘာဝိယိ= ပွားစေအပ်ပြီ၊ အဘာဝိယိသု= ပွားစေအပ်ကုန်ပြီ။ စသည်ဟေတုကမ္မရုပ်။

အနုတ္တနိပြီး၏။

----- *

ဘဝိဿတိ၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဘဝိဿသိ၊ ဘဝိဿထ၊ ဘဝိဿာမိ၊
 ဘဝိဿာမ၊ ဘဝိဿတေ၊ ဘဝိဿန္တေ၊ ဘဝိဿသေ၊ ဘဝိဿေဝေ၊
 ဘဝိဿံ၊ ဘဝိဿာမေ။ ။ သုဒ္ဓကတ္တရုပ်။ ။ ဘဝိဿတိ= ဖြစ်လတ္တံ့၊
 ဘဝိဿန္တိ= ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။

ဘဝိဿန္တိပြီး၏။

----- *

အဘဝိဿာ၊ အဘဝိဿံသု၊ အဘဝိဿေ၊ အဘဝိဿထ၊
 အဘဝိဿံ၊ အဘဝိဿာမ္ဘာ၊ အဘဝိဿထ၊ အဘဝိဿိသု၊
 အဘဝိဿသေ၊ အဘဝိဿဝေ၊ အဘဝိဿိ၊ အဘဝိဿာမ္ဘသေ။ ။
 သုဒ္ဓကတ္တရုပ်။ ။ အဘဝိဿာ= ဖြစ်ရာပြီ၊ အဘဝိဿံသု= ဖြစ်ကုန်ရာပြီ။

ကာလာတိပတ္တိပြီး၏။

----- *

ဤရုပ်စုကို အကုန်ဆောင်လေ၊ သို့မှ ဝိဘတ်စဉ်လည်း ကြေ
 လည်မည်၊ ရုပ်လေးမျိုးလည်း ကွဲပြားမည်၊ အနက်ပေးလည်း
 နေရာကျမည်။

ဂမု=ဂမုဓာတ်သည်။ ဂတိယံ=လားခြင်း၌၊ ယမု=ယမုဓာတ်သည်။
 ဥပရမေ=ပြတ်ကင်းခြင်း၌၊ ဣသု=ဣသုဓာတ်သည်။ ဣစ္ဆာယံ=အလို
 ရှိခြင်း၌၊ အာသ=အာသဓာတ်သည်။ ဥပဝေသနေ=ချဉ်းကပ်ခြင်း၌၊
 ကုသ=ကုသဓာတ်သည်။ အက္ကောသေ=ဆဲရေးခြင်း၌၊ ဝသ=ဝသ
 ဓာတ်သည်။ နိဝါသေ=နေခြင်း၌၊ လဘ=လဘဓာတ်သည်။ လာဘေ=
 ရခြင်း၌၊ ဝစ=ဝစဓာတ်သည်။ ဝိယတ္တိယံဝါစာယံ=လိမ်မာသောသူ၏
 ဥစ္စာဖြစ်သောစကား၌၊ ဝိသ=ဝိသဓာတ်သည်။ ပဝေသနေ=ဝင်ခြင်း၌၊ ဝဒ=
 ဝဒဓာတ်သည်။ ဝိယတ္တိယံဝါစာယံ= လိမ်မာသောသူ၏ ဥစ္စာဖြစ် သော
 စကား၌၊ ဒါ=ဒါဓာတ်သည်။ ဒါနေ=ပေးခြင်း၌၊ အသ=အသဓာတ်သည်။
 ဘုဝိ=ဖြစ်ခြင်း၌၊ ဇရ=ဇရဓာတ်သည်။ ဝယောဟာနိမ္မိ=အရွယ်၏
 ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၌၊ မရ=မရဓာတ်သည်။ ပါဏစာဂေ=အသက်ကိုစွန့်ခြင်း၌၊
 ခိ=ခိဓာတ်သည်။ ခိယနေ=ရှုတ်ချခြင်း၌၊ သဒ=သဒဓာတ်သည်။
 ဂဏှဝသာနေ= လာခြင်း၏နစ်ခြင်း၌၊ ဟန=ဟနဓာတ်သည်။ ဟိသာယံ=
 ညဉ်းဆဲခြင်း၌၊ ဟူ= ဟူဓာတ်သည်။ သတ္တာယံ= ထင်ရှားရှိခြင်း၌၊ ဝဟ=
 ဝဟဓာတ်သည်။ ပါပုဏေ=ရောက်ခြင်း၌၊ ဒိသ=ဒိသဓာတ်သည်။
 ပေက္ခနေ=ရှုခြင်း၌၊ ဗြူ=ဗြူဓာတ်သည်။ ဝိယတ္တိယံဝါစာယံ= လိမ်မာသော
 သူ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော စကား၌၊ ဌာ=ဌာဓာတ်သည်။ ဂတိနိဝတ္တိယံ=
 လားခြင်း၏နစ်ခြင်း၌၊ ပါ=ပါဓာတ်သည်။ ပါနေ=သောက်ခြင်း၌၊ ယဇ=
 ယဇဓာတ်သည်။ ပူဇာယံ=ပူဇော်ခြင်း၌၊ နီ=နီဓာတ်သည်။ နယေ=
 ဆောင်ခြင်း၌၊ သီ=သီဓာတ်သည်။ သယေ=အိပ်ခြင်း၌။

ဘူဝါဒိဂိုဏ်း-ဓာတ်စဉ်ဆောင်ပုဒ်။

----- * -----

- (၃၄၆) ဂမု၊ ယမု၊ ကုသု၊ အာသ၊ ဓာတုန္တ၊ -စ္ဆ၊ ဒွေ-ဝိကပ်ပြ။
(၃၄၇) ဝသ၊ လဘ၊ သ၊ နှောင်းက၊ သ၊ ပါ-စ္ဆ၊ ဒွေပြ။
(၃၄၈) ဟိ၊ အဇ၊ ရှိက၊ ဘိဒ၊ ဆိဒ၊ ဓာတုန္တ၊ -စ္ဆ၊ ဒွေ-ဝိကပ်ပြ။
(၃၄၉) ဆိ၊ ဘိ၊ ရုဒ၊ သ၊ ရှိက၊ သ၊ ပါ-စ္ဆ၊ ဒွေပြ။
(၃၅၀) ဤ၊ လျှင်ရှိက၊ အက္ကောသ၊ သ၊ ကို-စ္ဆ၊ ဒွေပြ။
(၃၅၁) ဝစ၊ မုစ၊ ဘုဇ၊ တို့မှာ၊ သ၊ နှောင်းရာ၊ သ၊ ပါ-ကွ၊
ဒွေပြ။
(၃၅၂) အဇ္ဇတ်၊ ရှိက၊ ဓာတ်၊ ဝိသ၊ သ၊ ကို-ကွ၊ ဒွေပြ။
(၃၅၃) အဇ္ဇတ်၊ ဘဝိဿ၊ နှောင်း-သက၊ က၊ ကို-ကွ၊ ဒွေပြ။
(၃၅၄) ဝဒ၊ ဝဇ္ဇ၊ ဒါ၊ ဒဇ္ဇ၊ ပြုကြဝိကပ်သာ။
(၃၅၅) ဇ္ဇ၊ ဒွေ-နောက်ရှိ၊ ဧယျာဒိ၊ ကြေဘိ-ဧယျ၊ သာ။
(၃၅၆) ယိရ၊ နောက်ရှိ၊ ဧယျာဒိ၊ ကျေဘိ-ဧယျ၊ သာ။
(၃၅၇) ဧဆ၊ ဇါ-ဧ အာ၊ ပြုလေ၊ ဧယျ၊ အာ၊ ပြုရာ။
(၃၅၈) ဒမ္မိ၊ ဒမ္မ၊ နှစ်ပဒ၊ မိ၊ မ၊ ဒါ၊ နှင့်ပြီး။
(၃၅၉) အတ္ထိ၊ အတ္ထ၊ နှစ်ပဒ၊ အသ၊ တိ၊ ထ၊ ပြီး။
(၃၆၀) အတ္ထု၊ အတ္ထု၊ နှစ်ပဒ၊ အသ၊ တု၊ ထ၊ ပြီး။
(၃၆၁) အမ္ဘိ၊ အမ္မ၊ အသ္မိ၊ အသ္မ၊ လေးပဒ၊ အသ၊ -မိ၊ မ၊ ပြီး။
(၃၆၂) အသိ၊ အာဟိ၊ ရုပ်နှစ်ရှိ၊ သိ၊ ဟိ၊ -အသ၊ ပြီး။
(၃၆၃) သန္တိ၊ သန္တု၊ အ-ကျေမှု၊ အန္တိ၊ အန္တု၊ -ပြီး။
(၃၆၄) အဿ၊ အဿု၊ အဿသိ၊ အဿထ၊ အဿံ၊
အဿာမ၊ ခြောက်ပဒ၊ အံသ-ဧယျာဒိ။
(၃၆၅) အဇ္ဇတ်၊ နှောင်းလျှင်၊ အသ၊ တွင်၊ အ၊ လျှင်-ဒီဃ၊ ပြု။
(၃၆၆) အဇ္ဇတ်-နှောင်းလျှင်၊ ဂမု၊ တွင်-မ၊ ချေတို့ရ၊ ဂစ္ဆ၊ ရံခါပြ။

- (၃၆၇) အဇ္ဇတ်, ဘဝိဿန်၊ နှစ်တန်နှောင်းက၊ ကရ၊ ဟရာ၊
ဓာတ်နှစ်ဖြာ၊ ကာ, ဟာ, အချို့ပြု။
- (၃၆၈) ကာ, ဟာ, နောက်မှာ၊ သာ, ရောက်က၊ သာ, ကို-ဟ၊
ဟိ, ပြု။
- (၃၆၉) ဇီရ, ဇိယျ, ဤနှစ်ဝ၊ ဇရ, ဓာတ်အပြု။
- (၃၇၀) မီရ, မိယျ, ဤနှစ်ဝ၊ မရ, ဓာတ်အပြု။
- (၃၇၁) ခီယ, ခိယျ, ဤနှစ်ဝ၊ မုချ-ခိ, ကိုပြု။
- (၃၇၂) သဒ, ဟန၊ ဤနှစ်ဝ၊ သီဒ, ဝဓ, ပြု။
- (၃၇၃) တျန္တိ, နှင့်၊ သာမိ, သာမ၊ လေးဝ-အ, မြင်၊ ဟန၊
တွင်၊ န, လျှင်-ဗိန္ဒုဖြစ်။
- (၃၇၄) ဗိန္ဒု, နောက်မှာ၊ ၎င်း-သာ၊ ခ, လျှင်-အမြဲဖြစ်။
- (၃၇၅) ဣဓာတ်, နောက်တွင်၊ သာ, ကိုမြင်၊ သာ, လျှင်-ဟိ,
လည်းဖြစ်။
- (၃၇၆) ဟန, ရဟ၊ ဃာတ, ရောပါ၊ ကာရိုက်, မှာ၊
မြဲစွာအပြုဖြစ်။
- (၃၇၇) အဟေသုံ, နှင့်၊ အဟုံ, တစ်ထွေ၊ အဟေသုမှာ၊
အဟုမှာ, လေးဖြာ-ဟူ, မှဖြစ်။
- (၃၇၈) ဟေ, နှင့် ဟေဟိ၊ ဟောဟိ,-သုံးဖြာ၊ သာ, နှောင်းရာ၊
ရံခါ-သာ, ကြေလစ်။
- (၃၇၉) အဇ္ဇတ်, နှောင်းက၊ ဓာတ်-ဝစ၊ အ, ကို-ဩလည်းပြု။
- (၃၈၀) ဝစ, ဝသ, ဝဟ၊ ယ, နှောင်းက၊ အ, ကို-ဥ,အပြု။
- (၃၈၁) ဝဟ, နောင်မှာ၊ ကံ, ဌိ-ယ၊ လ, လည်း-ရံခါပြု။
- (၃၈၂) ဟ, ကာရန္တ၊ ဓာတ်နောင်-ယ၊ ဟ, နှင့်-ရှေ့နောက်ပြု။

- (၃၈၃) ပဿ၊ ဒဿ၊ ဒိဿ၊ ဒက္ခ၊ ဒသ၊ ဒ၊ ဒိသ-ဓာတ်အပြု။
- (၃၈၄) သက္ခ၊ ဒက္ခ၊ သ၊ နှောင်းက၊ သ၊ ကို-ဣ၊ လည်းပြု။
- (၃၈၅) ဗြူ၊ ဓာတ်နောက်တွင်၊ တိ၊ ရောက်လျှင်၊ အ၊ ပင်-ဤ၊ ဖြစ်မြဲ။
- (၃၈၆) အာဟ၊ အာဟု၊ အာဟံသု၊ အ၊ ဥ-ဥံ၊ နှင့်ပြီး။
- (၃၈၇) တိဌ၊ ပိဝ၊ ဌာ၊ ပါမျှ၊ ဌဟ၊ ဌာ၊ ကိုရေး။
- (၃၈၈) ယဇ၊ နောက်မှ၊ ကံ၊ ဌိကျ၊ ရှေ့-ယ၊ ဣ၊ ပြုသေး။

ဘူဝါဒိဂိုဏ်းပြီး၏။

----- * -----

(ရုဓ=ရုဓဓာတ်သည်၊ အာဝရဏေ=ပိတ်ပင်ခြင်း၌၊ ဆိဒ=သည်၊ ဒွိဓာကရဏေ=နှစ်ဖြာပြုခြင်း၌၊ ဘိဒ=သည်၊ ဝိဒါရဏေ=ခွဲခြင်း၌၊ ဝိဒ=သည်၊ လာဘေ=ရခြင်း၌၊ ဘုဇ=သည်၊ အဇ္ဈောဟရဏေ=မျိုခြင်း၌၊ ယုဇ=သည်၊ ယောဂေ=ယှဉ်ခြင်း၌၊ မုစ=သည်၊ မောစနေ=လွတ်ခြင်း၌၊ သိစ=သည်၊ သေစနေ=သွန်းခြင်း၌။ ။ ဆောင်ပုဒ်။)

- (၃၈၉) ရုဓာဒိ၊ ဌ၊ အ၊ လျှင်ဆိုက်၊ ရှေ့၌-ဗိန္ဒုလာ။
- (၃၉၀) ဇ၊ ဩ၊ ဣ၊ ဤ၊ လေးပစ္စည်း၊ သက်ပြီအချို့မှာ။

(ရုန္နတိ=ပိတ်ပင်၏၊ ရုန္နန္တိ=ပိတ်ပင်ကုန်၏၊ ရုန္နိယတိ=ပိတ်ပင်အပ်၏၊ ရုန္နိယန္တိ=ပိတ်ပင်အပ်ကုန်၏။ ။ ရုန္နေတိ၊ ရုန္နယတိ၊ ရုန္နာပေတိ၊ ရုန္နာပယတိ= ပိတ်ပင်စေတတ်၏။ ။ ဟေတုကတ္တုရုပ်။ ။ ရုန္နာပိယတိ= ပိတ်ပင်စေအပ်၏။ စသည်ဟေတုကမ္မရုပ်။ ။ ရောဓေတိ၊ ရောဓေယတိ၊ ရောဓာပေတိ၊ ရောဓာပယတိ။ ။ ဟေတုကတ္တုရုပ်။ ။ ပြုယုဂ်ဆောင်ပုဒ်။)

ရုဓာဒိဂိုဏ်းပြီး၏။

----- * -----

(ဒိဝု=ဒိဝုဓာတ်သည်၊ ဒိဗ္ဗနေ=ထွန်းပခြင်း၌၊ သိဝု=သည်၊ သိဗ္ဗနေ=ချုပ်စပ်ခြင်း၌၊ ကုဓ=သည်၊ ကောပေ=အမျက်ထွက်ခြင်း၌၊ ဂိဓ=သည်၊ ဂေဓ=မက်မောခြင်း၌၊ ပဒ=သည်၊ ဂတိယံ=လားခြင်း၌၊ ဗုဓ=သည်၊ ဉာဏေ=သိခြင်း၌၊ ယုဓ=သည်၊ သံပဟာရေ=တိုက်ခိုက်ခြင်း၌၊ ဝိဒ=သည်၊ သတ္တာယံ=ထင်ရှားရှိခြင်း၌၊ ဝိဓ=သည်၊ တာလနေ=ထွင်းဖောက်ခြင်း၌၊ တုသ=သည်၊ ပီတိမှိ=နှစ်သက်ခြင်း၌၊ ဒုသ=သည်၊ ဒုဿနေ=ပြစ်မှားခြင်း၌၊ နုသ=သည်၊ ဝိနာသေ=ပျက်စီးခြင်း၌၊ နဟ=သည်၊ ဗန္ဓုနေ=ဖွဲ့ခြင်း၌၊ လုဘ=သည်၊ ဂိဒ္ဓေ=မက်မောခြင်း၌၊ မုဟ=သည်၊ ဝိက္ခေပေ=ပြန့်လွင့်ခြင်း၌၊ ဇန=သည်၊ ဇနနေ=ဖြစ်ခြင်း၌။ ။ ဆောင်ပုဒ်။)

(၃၉၁) ဒိဝါဒိမှာ၊ ရုပ်ပြီးငှါ၊ သက်ပါ-ယ၊ ပစ္စည်း။

(၃၉၂) ယ၊ နှောင်းတုံ့မှု၊ တနု၊ ဇန၊ ဓာတွန်-န၊ ပြုကြ-အာ၊ လျှင်တည်း။

(၃၉၃) ဤမှ ကြွင်းကျန်၊ ရုပ်ပြီးဟန်၊ ဘော ကံ-ယ၊ ၏နည်း။

(ဒိဗ္ဗတိ= ထွန်းပ၏၊ ဒိဗ္ဗန္တိ= ထွန်းပကုန်၏။ ။ သုဒ္ဓကတ္တုရုပ်။ ။
ဒိဗ္ဗေတိ၊ ဒိဗ္ဗယတိ၊ ဒိဗ္ဗာပေတိ၊ ဒိဗ္ဗာပယတိ=ထွန်းပစေ၏။ ။
ဟေတုကတ္တုရုပ်။ ။ ဗုဇ္ဈတိ=သိတတ်၏၊ ဗုဇ္ဈိယတိ=သိအပ်၏။ ။
ဗောဓေတိ=သိစေတတ်၏၊ ဗောဓိယတိ=သိစေအပ်၏။ ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ ဥပ္ပါဒေတိ=ဖြစ်စေ၏၊ ဇာယတိ=ဖြစ်၏၊ ဇနေတိ=ဖြစ်စေ၏၊ လုဗ္ဘတိ=မက်မော၏၊ တုဿတိ=နှစ်သက်၏၊ သန္ဓုယုတိ=ဖွဲ့၏။

ဒိဝါဒိဂိုဏ်းပြီး၏။

----- * -----

(သု=သုဓာတ်သည်။ သဝနေ=ကြားနာခြင်း၌၊ အပ=သည်၊ ပါပုဏေ=ရောက်ခြင်း၌၊ သက=သည်၊ သတ္တိယံ=စွမ်းနိုင်ခြင်း၌၊ မိ=သည်၊ ပက္ခေပေ=ထည့်သွင်းခြင်း၌၊ ဟိ=သည်၊ ဂတိယံ=လားခြင်း၌၊ ဝု=သည်၊ သံဝရဏေ=ပိတ်ပင်ခြင်း၌။ ။ ဆောင်ပုဒ်။)

(၃၉၄) ဧကော၊ ဥဏော၊ ပါ၊ ဏာ၊ ဥဏာ၊ သွာဒိ၊ ဂိုဏ်းပစ္စည်း။

(သုဏောတိ၊ သုဏာတိ=ကြား၏။ သူယတိ၊ သုယုတိ=ကြားအပ်၏။ သာဝေတိ=ကြားစေ၏။ သာဝိယတိ=ကြားစေအပ်၏။)

သွာဒိဂိုဏ်းပြီး၏။

----- * -----

(ကိ=ကိဓာတ်သည်၊ ဒဗ္ဗဝိနိယမေ=ဥစ္စာဖြင့် ဥစ္စာကို ဖလယ်ခြင်း၌၊ စိ=သည်၊ စယေ=ဆည်းပူးခြင်း၌၊ ဇိ=သည်၊ ဇယေ=အောင်ခြင်း၌၊ ဉာ=သည်၊ ဉာဏေ=သိခြင်း၌၊ မာ=သည်၊ မာနေ=နှိုင်းရှည့်ခြင်း၌၊ လူ=သည်၊ လဝနေ=ရိတ်ခြင်း၌၊ ဓူ=သည်၊ ကမ္မနေ=တုန်လှုပ်ခြင်း၌၊ ဂဟ=သည်၊ ဥပါဒါနေ=ကပ်၍ယူခြင်း၌။ ။ဆောင်ပုဒ်။)

(၃၉၅) ကိယာဒိ၊ မှာ၊ ရုပ်ပြီးငှါ၊ သက်ပါ-နာပစ္စည်း။

(၃၉၆) ကိယာဒိ၊ မှာ၊ နာနှောင်းလာ၊ ပြုရာ-ရသတည်း။

(၃၉၇) နာ၊ နှောင်းလေရာ၊ ဉာကိုသာ၊ ဇာ၊ ပြုမြဲသတည်း။

(၃၉၈) နာယတိ၊ နာယန္တိ၊ ရုပ်အရှိ၊ ဉာ၊ တုန္တိ၊ ပြီး။

(၃၉၉) ဇာနိယာ၊ ဇညာ၊ ဇညူ၊ ဇညာသိ၊ ဇညံ၊ ဇညာမိ၊ ရုပ်အရှိ၊ ဧယျာဒိ၊ နှင့်ပြီး။

(၄၀၀) နာနှောင်းလေရာ၊ မာ၊ ၏အာ၊ ဣ၊ သာ-ပြုရိုးတည်း။

(၄၀၁) ဂဟ၊ နှင့်နာ၊ ပြန်လှန်ရာ၊ န၊ မှာ-ဏာ၊ ကြီးပြု။

(၄၀၂) နာ, နှင့်တကွ၊ ဓာတ်ဂဟ၊ ယေပွ, အပြီးပြု။

ကိယာဒိဂိုဏ်းပြီး၏။

----- *

(တနု=တနုဓာတ်သည်၊ ဝိတ္ထာရေ=ချဲ့ခြင်း၌၊ ကရ=သည်၊ ကရဏေ=ပြုခြင်း၌၊ သက=သည်၊ သတ္တိယံ=စွမ်းနိုင်ခြင်း၌၊ အပ=သည်၊ ပါပဏေ=ရောက်ခြင်း၌။ ။ ဆောင်ပုဒ်။)

(၄၀၃) တနာဒိမှာ၊ ရုပ်ပြီးငှါ၊ သက်ပါ-ဩ, ယိရ။

(၄၀၄) ကရ, နောက်မှာ၊ ဩ, ရောက်လာ၊ ဩပါ-ကုဗ္ဗ, ကြဗ္ဗ, ပြု။

(၄၀၅) ပရဆက်, မှာ၊ ဩ, သက်လာ၊ ဩပါ- ကုရ, ပြု။

(၄၀၆) ယိရ, နှောင်းက၊ ဓာတ်ကရ, ရလျှင်-ကြေသမှု။

(၄၀၇) သံရွေးရှိက၊ ဓာတ်ကရ၊ ခရ, ပြုရိုးတည်း။

တနာဒိဂိုဏ်းပြီး၏။

----- *

(စုရ=စုရဓာတ်သည်၊ ထေယျေ=ခိုးခြင်း၌၊ စိန္တ=သည်၊ စိန္တာယံ= ကြံခြင်း၌၊ မန္တ=သည်၊ မန္တနေ၊ တိုင်ပင်ခြင်း၌၊ ပါလ=သည်၊ ရက္ခဏေ= စောင့်ခြင်း၌၊ ယဋ္ဌ=သည်၊ စေတယံ=စေ့ဆော်ခြင်း၌၊ ဝိဒ=သည်၊ အနုဘဝနေ=ခံစားခြင်း၌၊ ကမု=သည်၊ ဣစ္ဆာယံ=အလိုရှိခြင်း၌။ ။ ဆောင်ပုဒ်။)

(၄၀၈) စုရာဒိမှာ၊ ရုပ်ပြီးငှါ၊ သက်ပါ ဧက, ဧကယ။

(စောရေတိ၊ စောရယတိ=ခိုးတတ်၏။ စောရေန္တိ၊ စောရယန္တိ=ခိုးတတ်ကုန်၏။ စောရိယတိ=ခိုးအပ်၏။ စောရာပေတိ၊ စောရာပယတိ=ခိုးစေ၏။ စောရာပိယတိ=ခိုးစေအပ်၏။)

စုရာဒိဂိုဏ်းပြီး၏။ ဂိုဏ်းစုနစ်ပါးပြီး၏။

----- * -----

(၄၀၉) တိတိက္ခ၊ စိကိစ္ဆ၊ တိကိစ္ဆ၊ ဇိဂုစ္ဆ၊ ဝီမံသ၊ ငါးပဒ၊ ပါဠိပဒိကဓာတ်။

(တိတိက္ခတိ=သည်းခံ၏။ တိကိစ္ဆတိ=ကုစား၏။ ဇိဂုစ္ဆတိ=စက်ဆုပ်၏။ ဝီမံသတိ=စုံစမ်း၏။ ။ဆောင်ပုဒ်။)

(၄၁၀) တုံ၊ ဣစ္ဆ၊ ဌ၊ ဘုဇ၊ ယသ၊ ဟရ၊ သု၊ ပါ၊ ဓာတ်နောက်မှာ၊ သက်ပါ-ခ၊ ဆ၊ သ။

(၄၁၁) ခ၊ ဆ၊ နှောင်းက၊ ဓာတုန္တ၊ ကို၊ က၊ စ၊ ပြုရာ၊ သ၊ နှောင်းလာ၊ ဟရာ၊ ဂီ၊ အပြု။

(၄၁၂) ရုပ်ပြီးရန်လမ်း၊ ဒွေဘော်ခန်း၊ လှမ်း၍-ဉာဏ်နှင့်ရှု။

(ဗုဘုက္ခတိ=မျိုးခြင်းငှါအလိုရှိ၏။ ဇိယစ္ဆတိ=စားခြင်းငှါအလိုရှိ၏။ ဇိဂီသတိ=ဆောင်ခြင်းငှါအလိုရှိ၏။ သုဿုသတိ=ကြားခြင်းငှါအလိုရှိ၏။ ပိပါသတိ=သောက်ခြင်းငှါအလိုရှိ၏။ ။ဆောင်ပုဒ်။)

(၄၁၃) ကတ္တား၊ ဥပမာ၊ နာမ်နောက်မှာ၊ အာစာရနက်၊ အာယ၊ သက်။

(ပဗ္ဗတာယတိ=တောင်ကဲ့သို့ မလှုပ်မရှားပြုကျင့်၏။)

(၄၁၄) ကံ၊ ဥပမာ၊ နာမ်နောက်မှာ၊ အာစာရနက်၊ ဤယ၊
သက်။

(ပုတ္တိယတိ=သားကဲ့သို့ကျင့်၏။)

(၄၁၅) မိမိဘို့မျှ၊ နာမ်နောက်မှာ၊ ဤယ၊ ပစ္စည်းသက်။

(စိဝရိယတိ=မိမိဖို့ငှါ သက်န်းကိုအလိုရှိ၏။)

(၄၁၆) နာမ်၏နောက်မှာ၊ ထွေထွေလာ၊ ကြိယာနက်၊ ဣယ၊
သက်။

(ဝိသုဒ္ဓယတိ=စင်ကြယ်၏။)

(၄၁၇) နာမ်၏နောက်မှာ၊ ဓာတွတ္ထ၊ မှာ၊ သက်တို့လာ၊ အာယ၊
ဤယ၊ ဧ။

(သဒ္ဓါယတိ=အသံပြု၏၊ မေတ္တာယတိ=မေတ္တာပြု၏၊ တဏှိယတိ=
တပ်ခြင်းကိုပြု၏၊ ဗလီယတိ=အားတိုက်ပြု၏၊ ဝစ္ဆေတိ=ကျင်ကြီးစွန့်၏၊
မုတ္တေတိ=ကျင်ငယ်စွန့်၏။)

(၄၁၈) နမော၊ နောက်မှာ၊ ဓာတွတ္ထ၊ အဿ၊ ပစ္စည်းပေ။

(နမဿတိ=ရှိခိုး၏။)

(၄၁၉) ဥပပဒံ၊ နာမ်၏နောက်မှာ၊ ပဒပူရဏ၊ အဗ္ဘတ၊ သက်ကြ-
ဤပစ္စေး။

(မနသိကရောတိ=နှလုံးသွင်း၏၊ ဘုသိကရောတိ=ဖွဲ့ မဟုတ်သည်
ကိုဖွဲ့ကဲ့သို့ပြု၏။)

(၄၂၀) ဓာတ်ဟူသည်ကား၊ အနက်များ၊ ဂိုဏ်း အားလျော်စွာ
ဝေ။

(၄၂၁) ပုဒ်-ဥပသာ၊ ယှဉ်တုံလာ၊ များစွာဓာတ်နက်ထွေ။

(၄၂၁) တစ်ရာငါးဆယ်၊ လင်္ကာခြယ်၊ ဤဝယ်-အာချာတ်ပြီး။

သဒ္ဒသံခိပ်အာချာတ်ပြီး၏။

----- * -----

(၄) ကိတ်ပိုင်း

(၄၂၂) တတ်၊ မူ-ကတ္တား၊ ကံ၊ အပ်ငြား၊ ကြောင့်၊ ကား-
ကရိုက်သော။

(၄၂၃) သမ္ပဒါန၊ အပါဒါန၊ အဓိကရဏ၊ ပေးကြ-ရာသာလျှင်။

(၄၂၄) ခြင်း၊ ရာ-ဘာဝ၊ ကိတ်၊ ဟောရ၊ သတ္တ-သာဓနာ။

(၄၂၅) တ၊ တဝန္တ၊ တာဝီ၊ မှ၊ တုန၊ တွာန၊ တွာ။

(၄၂၆) တာယေ၊ တုယေ၊ တုံတဝေ၊ တဗ္ဗေ၊ တဗျ၊ သာ။

(၄၂၇) တေယျ၊ တိ၊ တု၊ တုက၊ စု၊ တ ဟု-မှတ်ကုန်ပါ။

(၄၂၈) ဘော၊ ကံ၊ ကတ္တ၊ အာဓာရ၊ တ၊ ၏-သက်ဝင်ရာ။

(၄၂၉) ကာလသုံးပါး၊ တ၊ လျှင်ငြား၊ များ၏-အတိတ်မှာ။

(၄၃၀) တာဝီ၊ တဝန္တ၊ တိတ်ကာလ၊ သက်ကြ-ကတ္တားမှာ။

(၄၃၁) တုနာဒိ၊ ကား၊ ဘော၊ ကတ္တား၊ များ၏-အတိတ်မှာ။

(၄၃၂) တာယေ၊ အာဒိ၊ ဘောဋ္ဌိသိ၊ များ၏-နာဂတ်မှာ။

(၄၃၃) ရှေ့နောက်ကြိယာ၊ တူကတ္တ၊ ရှေ့မှာ-တွာဒိ၊ များ။

(၄၃၄) ရှေ့နောက်ကြိယာ၊ တူကတ္တ၊ နောက်မှာ-တာယေ၊
များ။

(၄၃၅) အကျိုး-ကြိယာ၊ တဒတ္တ၊ တာယေ၊ အာဒိငြား။

(၄၃၆) တဗ္ဗေ၊ ဒိမှာ၊ ဘော၊ ကံ၊ သာ၊ ကာလ-ဝိမုတ်ထား။

- (၄၃၇) အရဟ, နှင့်၊ သက္က, ပေသ၊ တိသဂ္ဂ၊ ပတ္တကာလ, ပြား။
(၄၃၈) တိ, မူ-သာနေ၊ အများရ၊ ကာလ-သုံးထွေပြား။
(၄၃၉) တဿီလာဒိ၊ ကတ္တရိ၊ သက်ဘိ-တု, အလား။
(၄၄၀) ကတ္တားသာမန်၊ ကာ, သုံးတန်၊ ရံခါ-နာဂတ်, ငြား။
(၄၄၁) ဂိုဏ်း, ခုနစ်လည်း၊ အာချာတ်, နည်း၊ ပစ္စည်း-ဝုဒ္ဓိပါ။
(၄၄၂) ဗျဉ္ဇနာဒိ၊ ပစ္စည်းရှိ၊ က္က, လည်း-သင့်ရာလာ။
(၄၄၃) ခပ်သိမ်းဓာတ်မှ၊ တွာ, ရောက်ကာ၊ ယ, နှင့်-ယာန, ပြု။
(၄၄၄) ကာရိုက်နောက်လည်း၊ ကိတ်ပစ္စည်း၊ အကြီး-ဝုဒ္ဓိပြု။

(ဘူတော=ဖြစ်ပြီ၊ ဘူတဝါ=ဖြစ်ပြီ၊ ဘူတာဝီ=ဖြစ်ပြီ၊ ဘူတွာ=ဖြစ်ပြီး၍၊
ဘူတွာန=ဖြစ်ပြီး၍၊ သမ္ဘုယျ=ကောင်းစွာဖြစ်၍၊ ဘဝိတုံ=ဖြစ်ခြင်းငှါ၊
ဘဝိတဝေ=ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ ဘဝိတဗွံ=ဖြစ်ရာ၏၊ ဘူတိ=ဖြစ်ခြင်း၊ ဘာဝေတာ=
ဖြစ်စေ၏။ ။ပြယုဂ်ဆောင်ပုဒ်။)

တ, ပစ္စည်းမျိုး၌ သာမညဝိခိပြီး၏။

----- * -----

- (၄၄၅) တ, နှောင်းတုံလတ်၊ ဓာတ်၏ အစ၊ ဝ, ရှိက၊ ဝ, လျှင်-
ဥ, ဖြစ်မြဲ။
(၄၄၆) န, မ, ရ, နောက်၊ တ, လျှင်ရောက်၊ ကြေပျောက်-န,
မ, ရ။
(၄၄၇) န, မ, နောက်မှာ၊ တ, ရောက်လာ၊ န, မာ, ဝဂ္ဂန္တ။
(၄၄၈) စ, ၏-နောက်မှာ၊ တ, ရောက်လာ၊ စ, ပါ-က္က, ဒွေးပြု။
(၄၄၉) တိဇ, သုသ၊ စသည်နောက်မှာ၊ တ, ရောက်လာ၊
ဓာတ်ပါ-က္က, ဒွေးပြု။

- (၄၅၀) ဇ၊ ဇါ-နောက်မှာ၊ တ၊ ရောက်လာ၊ ဓာတ်ပါ-ဂ္ဂ၊ ဒွေးပြု။
- (၄၅၁) ဇ၊ ဇါ-နောက်မှာ၊ တ၊ ရောက်လာ၊ ရံခါ-ဋ္ဌ၊ အပြု။
- (၄၅၂) သကာရန္တ၊ ပုစ္ဆ၊ ဘန္တ၊ စသည်နောက်မှာ၊ တ၊ ရောက်လာ၊ ဓာတ်ပါ-ဋ္ဌ၊ ဒွေးပြု။
- (၄၅၃) ဝဗ္ဗ၊ ဒဟ၊ ၊ စသည်နောက်မှာ၊ တ၊ ရောက်လာ၊ ဓာတ်ပါ-ဗ္ဗ၊ ဒွေးပြု။
- (၄၅၄) ခိ၊ ဇါနောက်မှာ၊ တ၊ ရောက်လာ၊ တ၊ သာ-ဤဏ၊ ပြု။
- (၄၅၅) ဒ၊ ရ၊ နောက်မှာ၊ တ၊ ရောက်လာ၊ ဓာတ်ပါ-ဣဏ္ဏ၊ ပြု။
- (၄၅၆) စ၊ ဇ၊ တ၊ ဒါ ပ၊ ဇါ-နောက်မှာ၊ တ၊ ရောက်လာ၊ ဓာတ်ပါ-တ္ထ၊ ဒွေးပြု။
- (၄၅၇) သာသ၊ သံသ ၊ ဝသ၊ နောက်မှာ၊ တ၊ ရောက်လာ၊ ဓာတ်ပါ-တ္ထ၊ ဒွေးပြု။
- (၄၅၈) သာ၊ ကိုလည်း-သိ ၊ ဣ၊ ဗျည်း-ဒိ ၊ ဋ္ဌ၊ ဒိ-ရံခါပြု။
- (၄၅၉) ဓ၊ ဘ၊ ဟ၊ မှာ၊ တ၊ ရောက်လာ၊ ဓာတ်ပါ-ဒ္ဓ၊ ဒွေးပြု။
- (၄၆၀) ဒ၊ ဇါ-နောက်မှာ၊ တ၊ ရောက်လာ၊ ဓာတ်ပါ-န္တ၊ ဒွေးပြု။
- (၄၆၁) ဒါ၊ နှင့်-သဒါ နမု၊ မှာ၊ ဣန္တ၊ ဓာတ်ပါပြု။
- (၄၆၂) အာသ၊ ပဠ၊ သုပ၊ ဟာ၊ မှာ၊ ရောက်သည်-တာ၊ ဣန၊ ဤန၊ ပြု။
- (၄၆၃) စိ၊ ဇိ၊ ဒိ၊ ပီ၊ လီ၊ ဓူ၊ လူ၊ ဟု၊ ဓာတ်စု-နောက်မှာ၊ ရောက်သည်-တာ၊ န၊ လည်းရံခါပြု။
- (၄၆၄) ဟ၊ ဇါနောက်မှာ၊ ရောက်သည့်-တာ၊ ဟ၊ ပါ-ဋ္ဌ၊ ဒွေးပြု။
- (၄၆၅) ဂါ၊ ဌာ၊ မာ၊ ပါ၊ တ၊ နှောင်းရာ၊ အာ၊ ကို-ဣ၊ ဤ၊ ပြု။

- (၄၆၆) တ၊ နှောင်းတုံက၊ ဓာတ်ဇန၊ န၊ ကို-အာ၊ ဟုပြု။
(၄၆၇) အာ၏- နောက်မှ၊ တွာဒိ-ယ၊ ကြေထ-ရံတစ်ခါ။
(၄၆၈) က္က၊ နှောင်းလေရာ၊ ဒါ၊ ကို-ဣယ၊ မ၊ နှောင်းက၊ ဣယ၊
တွာကိုပြု။
(၄၆၉) ယ၊ နှောင်းတုံဘိ၊ သိ၊ ၏-ဣ၊ ပြုဘိ-အာ၊ လျှင်တည်း။
(၄၇၀) က္က၊ နှောင်းလည်း-စွ၊ ရ၊ န၊ နှင့်သာ၊ ပစ္စည်း-တွာ၊
ရံခါ-စွ၊ လည်းပြု။
(၄၇၁) ဝဂ္ဂ၊ လ၊ သ၊ နောက်မှ-တွာဒိ၊ ယ၊ ပြုဘိ၊ သန္နိ၊
ရုပ်ပြီးနည်း။
(၄၇၂) ဒိသ၊ နောက်မြင်၊ တွာဒိ၊ တွင်၊ တ၊ လျှင်ကြေသမှု။
(၄၇၃) ဒိသ၊ နောက်မှ၊ တွာ၊ ရောက်လာ၊ သ၊ ပါ-ဌာဌ၊ ပြု။
(၄၇၄) တွာ၊ တုံ၊ တဗ္ဗ၊ နှောင်းတုံက၊ ဒ၊ လည်း-ဒိ၊ ကိုပြု။
(၄၇၅) တွာဒိ-ဒ္ဓ၊ ပြု၊ ဝ၊ ကြေမှု၊ ပြန်မှု-ဟ၊ နှင့်-ယ။
(၄၇၆) ကရ၊ ဟရာ၊ ရ၊ ကြေခါ၊ ကာ၊ ဟာ၊ ရံခါပြု။
(၄၇၇) ဓာတွန်၊ ကျေဘိ၊ တနာဒိ၊ ဒွိရုပ်-ဝိကပ်ပြု။
(၄၇၈) သာသ၊ နောက်မှ၊ တု၊ ရောက်လာ၊ သ၊ ပါ-တ္ထ၊ အပြု။
(၄၇၉) မာန၊ ဘာသာ၊ တု၊ ရောက်လာ၊ ဓာတွန်-ကြေသမှု။
(၄၈၀) ပါ၊ ဓာ၊ နောက်မှ၊ တု၊ ရောက်လာ၊ အာ၊ ကို-ဣ၊ ဤ၊
ပြု။

တ၊ ရာသီပြီး၏။

----- * -----

- (၄၈၁) အနိယ၊ ဣ၊ ဘော၊ ကံ၊ ကျ၊ တဗ္ဗ၊ နည်းတူ သာ။

(၄၈၂) သာဓနတစ်ပါး၊ အနည်းအား၊ ဟောကြားသေး
သည်သာ။

(၄၈၃) ကျ၊ နှောင်းဘိ၊ ရုပ်ဝိမိ၊ သန္နိ၊ နည်းတိုင်းသာ။

(၄၈၄) ဝုဒ္ဓိပြုနည်း၊ ရှေ့တိုင်းမှီး၊ က္က၊ လည်း-ရံခါလာ။

(၄၈၅) အာ၊ က္က၊ ဓာတ်စု၊ ဇ၊ လျှင်ပြု၊ ဥ၊ စု-ဩ၊ အာဝါ၊။

(၄၈၆) ဇာ၊ နှောင်းတုံ့မှု၊ စ၊ ဝဂ်စု၊ ပြုလေ-က၊ ဝဂ်သာ။

(၄၈၇) ရ၊ နှင့်တကွ၊ ယင်း-ကျ၊ က္ကစ္စ၊ အစ္စ၊ ပြု။

အနိယ၊ ကျ၊ ရာသီပြီး၏။

----- *

(၄၈၈) အန္တ၊ ကတ္တား၊ မာန၊ ငြား၊ ကတ္တား၊ ဘော၊ ကံ၊ သာ။

(၄၈၉) ပစ္စုပ္ပန်များ၊ သာ၊ လာငြား၊ နှစ်ပါး-နာဂတ်၊ မှာ။

(၄၉၀) မ၊ ကိုချေပြန်၊ အာန၊ ကျန်၊ ရံဖန်ပြယုဂ်လာ။

(၄၉၁) ဂိုဏ်းခနစ်လည်း၊ အာချတ်နည်း၊ ပစ္စည်းအာဂုံလာ။

အန္တ၊ မာန၊ ရာသီပြီး၏။

----- *

(၄၉၂) သတ္တ-သာဓန၊ သက်အပ်စွ၊ အ၊ နှင့်-ဇာ၊ နှစ်ဖြာ။

(၄၉၃) ကံပုဒ်၊ ဘက်တွဲ၊ ကတ္တား၊ မြ၊ အံ၊ လဲ-အချို့လာ။

(၄၉၄) ဇာ၊ နှောင်းလေက၊ အာ၊ သရ၊ အာယ၊ ဖြစ်မြဲသာ။

(၄၉၅) ဇာ၊ နှောင်းလေမှု၊ ဓာတ်အစု၊ ဗိန္နု၊ အချို့ကြေ။

(ရာဂေါ=တပ်စွမ်းခြင်း၊ ဝိဘာဂေါ=ဝေဖန်ခြင်း၊ ဟာသော=ရွှင်ခြင်း။)

(၄၉၆) သံ၊ နှင့်-ဥပ၊ ပုရ၊ ပရိ၊ နောက်ရှိ-ကရ၊ ဇာ၊ နှောင်းက၊

ခရ၊ ဖြစ်ပစေ။

အ၊ က၊ ရာသီပြီး၏။

----- *

(၄၉၇) သီလ၊ ဓမ္မ၊ သာဓု ကာရ၊ အတ္တမာနိ၊ ကတ္တရိ၊
သက်ဘိ-ဏီ၊ အာဝီ။

(ဓမ္မစာရီ=တရားကို ကျင့်လေ့ရှိသောသူ၊ ဓမ္မစာရီ=တရားကိုကျင့်
ခြင်း သဘောရှိသောသူ၊ ဓမ္မစာရီ=တရားကျင့်မှု၌ အရိအသေပြု
တတ်သောသူ၊ ပဏ္ဍိတမာနီ= မိမိကိုယ်ကိုပညာရှင်ဟု အထင်ကြီးသောသူ၊
ဘယဒဿာဝီ= ဘေးကိုရှုလေ့ရှိသောသူ။)

(၄၉၈) သတ္တ၊ သာဓန၊ သက်အပ်စွ၊ အန၊ ပစ္စည်းတည်း။

(သင်္ခါနံ=ရေတွက်ခြင်း၊ ဉာဏံ=သိခြင်း-သိကြောင်း၊ ဌာနံ=
တည်ခြင်း-တည်ရာ၊ ဒါနံ=ပေးလှူခြင်း၊ ဝိမာနံ=စီရင်ခြင်း၊ ပါနံ=သောက်
ခြင်း၊ မာနံ=နှိုင်းရှည့်ခြင်း၊ နယနံ=ဆောင်ခြင်း၊ သယနံ=အိပ်ခြင်း၊
သဝနံ=နာခြင်း၊ ဈာနံ=ရှုခြင်း၊ တာနံ=စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ တာယနံ=
စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ကရဏံ=ပြုခြင်း၊ ဘုဉ္ဇနံ၊ ဘောဇနံ=စားခြင်း၊ ဝေဒနာ=
ခံစားခြင်း၊ စေတနာ=စေ့ဆော်ခြင်း၊ ဘာဝနာ=ပွားခြင်း။)

(၄၉၉) အသံ၊ အမျက်၊ လှုပ်လှက်၊ ဆင်ယင်၊ ထွန်းထင်
တောက်ပ၊ ပွားခြင်း၊ စဘိ၊ သီလာဒိရန်၊ ကတ္တားမှန်၊
အနဏ်၊ ပစ္စည်းတည်း။

(ယောသနော=ကြွေးကြော်ခြင်း အလေ့ရှိသည်၊ ဘာသနော=
စကားများလေ့ရှိသည်၊ ကောဓနော=အမျက်ထွက်လွယ်သောအလေ့
ရှိသည်၊ စလနော=လှုပ်ရှားလွယ်သော အလေ့ရှိသည်၊ မဏ္ဍနော=
တန်းဆာ ဆင်ယင်လေ့ရှိသည်၊ ဝေရောစနော=ထွန်းလင်း တောက်ပ
ခြင်းသဘောရှိသည်၊ ဝဗ္ဗနော=ပွားခြင်းသဘောရှိသည်)

(၅၀၀) ကတ္တာ သာမည၊ သက်အပ်စွ၊ အက၊ ပစ္စည်းတည်း။

(ဂမကော=သိစေတတ်သည်၊ ဟနကော၊ ဝဓကော=သတ်တတ်သည်၊ ဇီဝကော=အသက်ရှင်တတ်သည်၊ ပူရကော=ပြည့်စေတတ်သည်၊ သူစကော=ကုန်းတိုက်တတ်သည်။)

(၅၀၁) တဿီလာဒိ၊ ကတ္တရိ၊ သက်ဘိ-အကဏ်၊ တည်း။

(သင်္ခါယကော=ရေတွက်တတ်သည်၊ ဉပကော=သိစေတတ်သည်၊ ဒါယကော=ပေးလှူတတ်သည်၊ နာယကော=ဆောင်တတ်သည်၊ သာဝကောကြားတတ်သည်၊ ဘာဝကော=ပွားစေတတ်သည်၊ ကာရကော=ပြုတတ်သည်။)

(၅၀၂) အနန၊ အနက၊ အန နက၊ သက်ကြ-အချို့တည်း။

(သဇ္ဇာနနံ= သိခြင်း၊ သညာပနကော= သိစေတတ်သည်၊ သဇ္ဇာနနကော=သိစေတတ်သည်။)

အန, အက, ရာသိပြီး၏။

----- * -----

(၅၀၃) အနာဂတ်၌၊ တဿီလာဒိ၊ ကတ္တရိ၊ ဣ၊ ဣ-အကဏ်၊ တု။

(ဘာဝိ၊ ဘာဝီ=မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့၊ အာဂတိ၊ အာဂမိ=မချွတ်လာလတ္တံ့၊ ကာရကော=ပြုလိုသည်ဖြစ်၍၊ ဂစ္ဆတိ=သွား၏၊ ကတ္တာ=ပြုမည်ဟူ၍၊ ဂစ္ဆတိ=သွား၏။)

(၅၀၄) တဿီလာဒိ၊ ကတ္တရိ၊ သက်ဘိ-ဥ၊ နှင့်ဦ။

(ဘိက္ခု=ရဟန်း၊ ပဋ္ဌ=လိမ်မာသောသူ၊ မရု=နတ်၊ ဝိဒူ=ပညာရှိ၊ အတ္ထညူ=အကျိုးကိုသိလေ့ရှိသောသူ၊ ဓမ္မညူ=အကြောင်းကို သိလေ့ရှိသောသူ၊ သဗ္ဗညူ=အလုံးစုံကို သိလေ့ရှိသောဘုရား။)

(၅၀၅) တသီလာဒိ၊ ကတ္တရိ၊ သက်ဘိ-ဏှ၊ နှင့်ဏှ။

(ကာရ= ပြုလေ့ရှိသောလက်သမား၊ ဝါယု= လာလေ့ရှိသောလေ၊
ပဘဏ္ဍိ=ပျက်ပြားလေ့ရှိသောတရား။)

(၅၀၆) ရှေ့ပါရာဒိ၊ ဟန်၊ ဂမိ၊ သက်ဘိ-ရ၊ နှင့်ရူ။

(၅၀၇) ရာနုဗန်နှောင်း၊ ဓာတွန်ပေါင်း၊ ထောင်းထောင်း
ကျေရိုးဟူ။

(ဘူနဟု=စီးပွားချမ်းသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သောသူ၊ မိတ္တဒ္ဓါ=
အဆွေခင်ပွန်းပြစ်မှားတတ်သောသူ၊ ပါရဂူ= ကမ်းတစ်ဖက်သို့ရောက်
သည်၊ ဝေဒဂူ=ဉာဏ်အထွတ်သို့ရောက်သည်။)

(၅၀၈) သာဓနအများ၊ သက်တုံငြား၊ သုံးပါးကာလ-စိ။

(၅၀၉) စိ၊ အမြဲကြေ၊ စိ၊ နှောင်းပေ၊ ကျေစေ-ဓာတွန်၊ ရှိ။

(သင်္ခါ၊ သင်္ချာ=အရေအတွက်၊ မာရဇိ= မာရ်ကိုအောင်သော ဘုရား၊
သေနာနိ= စစ်မျှ၊ ဘူ= မြေကြီး၊ သယမ္ဘူ=ဘုရား၊ ဂေါ= နွား၊ တုရဂေါ=မြင်း၊
ဘူဇဂေါ=မြွေ၊ ဝိဟဂေါ=ငှက်၊ ကမ္မဇိ=ကံကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်၊ အန္တကော=
အယုတ်ကိုပြုတတ်သော မာရ်နတ်၊ ဝါ=ဘဝအဆုံးကိုပြုတတ်သော
သေမင်း။)

(၅၁၀) စိ၊ ကျေတုံက၊ ဟန၊ ဟ၊ ယလည်းအများပြု။

(သံယော= အပေါင်း၊ ဩယော= ရေအယဉ်၊ ပဋိယော= အမျက်၊
မာတိယော= အမိသတ်၊ ပိတိယော= အဘသတ်။)

(၅၁၁) ဒိသ၊ ရှေ့နေ၊ ယ၊ တေ၊ တိ၊ မ၊ သမာန၊ အမှ၊ ကိ၊
တစ်စု။

(၅၁၂) ယာ, တာ, ဇ, ဤ၊ သာ, မာ, ကီ၊ အညီ-စဉ်တိုင်းပြု။

(၅၁၃) အ, နှောင်းတုံက၊ ဒ, ကို-ရ၊ ကွ, လည်း-သ, ကိုပြု။

(၅၁၄) စိ, နှောင်းရာတွင်၊ သ, ကြေလျှင်၊ ဒိ, တွင်-ဒီဃ-ပြု။

(ယာဒိသော၊ ယာရိသော၊ ယာဒိက္ခော၊ ယာရိက္ခော၊ ယာဒိ= အကြင်သို့ရှုအပ်သောသူ၊ ဝါ၊ အကြင်သို့သဘောရှိ သောသူ၊ တာဒိသော= ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သောသူ၊ ဇဒိသော=ဤကဲ့သို့ရှုအပ်သောသူ၊ ဤဒိသော= ဤကဲ့သို့ရှုအပ်သောသူ၊ သာဒိသော=တူသောသူကိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သောသူ၊ ကီဒိသော=အဘယ်ကဲ့သို့ရှုအပ်သနည်း၊ သဒိသော=တူသည် ဟု ပေးရ၏၊ တုမ္မာဒိသော=သင်ကဲ့သို့သောသူ။)

(၅၁၅) ရမ္မ, ရတ္ထ၊ ရတ္ထိ, စစ္စာ၊ မ, ဆုံးရာ၊ သက်ပါ- ပစ္စည်းစု။

(ဓမ္မော=တရား၊ အတ္ထော=အနက်၊ အတ္ထိ=ရှိသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ကုတ္ထိ= မိန်းမသည်၊ ဝတ္ထု=မှီရာဝတ္ထု။)

(၅၁၆) ကုသု, မုန၊ ယတ, ဒါ, ဓာ၊ စသည်မှာ၊ သက်ပါ- ကုပစ္စည်း။

(ကုသိ=ရသေ့၊ မုနိ= ရဟန်း၊ ယတိ=ရဟန်း၊ အာဒိ=အစ၊ ဥပါဒိ= ခန္ဓာငါးပါး၊ ဝိမိ=အစီအရင်၊ သမာဓိ=သမာဓိတရား။)

(၅၁၇) နဒ, မဟ၊ စသည်နောက်မှာ၊ ဝတ္ထိစ္ဆာ၊ သက်ပါ- ဤ၊ ပစ္စည်း။

(နဒိ= မြစ်၊ မဟိ= မြေကြီး။)

(၅၁၈) ဒီ, စနောင်-မ၊ သမာ, ထ၊ ဇန, နောက်မှာ-တု။

(ခေမံ=နိဗ္ဗာန်၊ သမထော= သမထဘာဝနာ၊ ဇန္တု=သတ္တဝါ။)

(၅၁၉) ဒု၊ သု၊ ဤသံ၊ ရှေးရှိပြန်၊ ကံ၊ ဌိ-အ၊ ပစ္စည်း။

(ဒုက္ကရံ=ပြုနိုင်ခဲ့သောအမှု၊ သုကရံ=ပြုလွယ်သောအမှု၊ ဤသက္ကရံ=စဉ်းငယ်ပြုခြင်း။)

(၅၂၀) ကရ၊ နောက်မှာ၊ ရိရိယာ၊ ကြွင်းမှာ-ယ၊ ပစ္စည်း။

(ကိရိယာ=အမှုအရာ၊ သေယျာ=အိပ်ရာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ=ရှင် ရဟန်းပြုခြင်း၊ ဝိဇ္ဇာ=သိခြင်း၊ စရိယာ=ကျင့်ခြင်း၊ သမ္မဇ္ဇာ=တံမြက်တလင်းသုတ်သင်ခြင်း၊ နိသဇ္ဇာ=ထိုင်နေခြင်း။)

(၅၂၁) ချေ၊ လာ၊ ဖောက်ပြန်၊ ဝိပရိယံ၊ နက်လွန်၊ ငါးမျိုးရှိ။

(၅၂၂) အဋ္ဌကထာ၊ ကျမ်း၌လာ၊ ငါးဖြာနိရုတ္တိ။

(၅၂၃) ချေ၊ ပြု၊ ဖောက်ပြန်၊ ဝိပရိယံ၊ ဒီဃံ၊ ရသံ၊ ဝုဒ္ဓိ။

(၅၂၄) အာဝုံ၊ ပစ္စည်း၊ ကိုးပါးနည်း၊ ကစ္စည်း-နိရုတ္တိ။

(၅၂၅) ပါဠိတော်နှင့်၊ လျော်သဖြင့်၊ ပြုသင့်သည်ချည်းသိ။

(၅၂၆) ပိုဒ်တစ်ရာလျှင်၊ လင်္ကာဆင်၊ ဤလျှင်-ကိတ်ပြီးပြီ။

သဒ္ဒသံခိပ်ကိတ်ပိုင်း ပြီး၏။

----- * -----

(၅) တဒ္ဒိတ်ပိုင်း

- (၅၂၆) အနုဗန်-ဏ၊ ဝုဒ္ဓိပြ၊ အ၊ လျှင်အာ၊ ဝုဒ္ဓိ။
(၅၂၇) ဧ၊ မှာ က္ကဝဏ်၊ ဩ၊ ဥဝဏ်၊ သုံးတန်ပွီး-ဝုဒ္ဓိ။
(၅၂၈) ပုဒ်စ၊ ပုဒ်လယ်၊ ပုဒ်ဆုံး၊ ဝယ်၊ သုံးသွယ်ပွီးဝုဒ္ဓိ။
(၅၂၉) ဝိ၊ နိ၊ ဒု၊ သု၊ ဝုဒ္ဓိစုမှ၊ တချို့မျှ၊ ယ၊ ဝ၊ လာလည်းရှိ။
(၅၃၀) ဝေယျာကရဏိက၊ နေယျာယိက၊ ဒေါဝါရိက၊
သောဝဂ္ဂိက၊ အစဉ်ပြ၊ ပဒ-လေးခုသိ။
(၅၃၁) ဏ၊ နှင့်-ဏာန၊ ဏာ ယန၊ ဏိက၊ ဏိယ၊ ဏံ။
(၅၃၂) ဏဝ၊ ဏေရ၊ ဏိ၊ ဏေယျ၊ ည-လျှင်ဆယ့်တစ်တန်။
(၅၃၃) သမ္ပန်အပစ္စ၊ အနက်ပြ၊ သက်ကြလိင်သုံးတန်။

(ဝသိဋ္ဌဿ=ဝသိဋ္ဌမည်သောသူ၏၊ အပစ္စံးသားတည်း၊ ဝါသိဋ္ဌော၊
ဝါသေဋ္ဌော=ဝသိဋ္ဌ၏သား၊ ကစ္စာနော၊ ကစ္စာယနော=ကစ္စည်း၏သား၊
သကျပုတ္တိကော၊ သကျပုတ္တိယော=သင်္ကာဝင်မင်းသား ဘုရား၏သား၊
အာဒိစ္စော=အဒိတိနတ်သမီး၏သား၊ ပဏ္ဏဝေါ=ပဏ္ဏ၏သား၊ သာမဏေ
ရော=ရဟန်း၏သား၊ ဒက္ခိ=ဒက္ခ၏သား၊ ကတ္တိကေယျော=ကတ္တိကာနတ်
သမီး၏သား၊ ရာဇညော=မင်းမျိုး၏သား။ ။ ဆောင်ပုဒ်။)

အပစ္စတဒ္ဒိတ်။

----- * -----

- (၅၃၄) ရတ္တံ၊ က္ကဒံ၊ သဉ္ဇာတံ၊ ဘဝံအာဂတ။
(၅၃၅) အဿ နိဝါ သော၊ က္ကဿရော၊ ယုတ္တော၊ ဝိသယ။
(၅၃၆) အဿ၊ ဒေဝတာ၊ စသည်မှာ၊ သက်ပါပစ္စည်း-ဏ။
(ကသာဝေန=ဖန်ရည်ဖြင့်၊ ရတ္တံ=ဆိုးအပ်သော သင်္ကန်းတည်း၊
ကာသာဝံ=ဖန်ရည်ဖြင့်ဆိုးအပ်သောသင်္ကန်း၊ သောကရံ=ဝက်၏အသား၊

မာနသံ=စိတ်၌ကောင်းစွာဖြစ်သည်။ မာဓုရော=မဓုရပြည်၌ဖြစ်သည်။
မာဓုရော=မဓုရပြည်မှလာသည်။ မာဓုရော=မဓုရပြည်လျှင်နေရာ
ရှိသောသူ။ မာဓုရော=မဓုရပြည်ကိုအစိုးရသောသူ။ ကတ္တိကော=
ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သောလ။ ဝါသာဒေါ=ခြင်္သေ့တို့၏ကျက်စားရာ
အရပ်၊ ဗုဒ္ဓေါ=ဘုရားလျှင်အိမ်ဦးနတ်ရှိသောသူ။ ။ ဆောင်ပုဒ်။)

ရတ္တာဒိတဒ္ဒိတ်။

----- * -----

(၅၃၇) တရ၊ စရ၊ ဝဟ၊ ဝစ္ဆေ၊ အဓိတေ၊ သက်လေ-ဏိက၊
တည်း။

(၅၃၈) တေန ကတ၊ နိဓာန၊ နှင့်၊ ယုတ္တ၊ သိပ္ပ၊ ဘဏ္ဍ၊ ဇီဝိ၊
အစရှိ၊ သက်ဘိ- ဏိက၊ တည်း။

(နာဝါယ=လှေဖြင့်၊ တရတိ=ကူးတတ်၏၊ ဣတိ=ထိုကြောင့်၊
နာဝိကော=နာဝိကမည်၏၊ နာဝိကော=လှေဖြင့် ကူးသောသူ၊
သာကဋ္ဌိကော=လှည်းဖြင့်သွားသောသူ၊ အံသိက=ပခုံးဖြင့်ရွက်ဆောင်သူ၊
ပရဒါရိကော=သူ့မယားကို သွားလာသောသူ၊ ဗျာကရဏိကော=
ဗျာကရုဏ်းကျမ်းကို သင်ကြားသောသူ၊ ကာယိကံ=ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်
သောအမှု၊ ကာယိက=ကိုယ်၌အမြဲတည်သော ဝေဒနာ၊ ဒေါဝါရိကော=
တံခါး၌အမြဲယှဉ်သောသူ၊ ဝေဏိကော= စောင်းတီးခြင်း အတတ်ရှိသော
သူ၊ ဂန္ဓိကော=နံ့သာလျှင် ရောင်းရန် ဘဏ္ဍာရှိသောသူ၊ သူကရိကော=
ဝက်ကိုသတ်၍ အသက်မွေးသောသူ။ ။ ဆောင်ပုဒ်။)

တရကျာဒိတဒ္ဒိတ်။

(၅၃၉) ဇာတာဒိ နက်၊ ဟောပုဒ်ထွက်၊ သက်လေ-ဣမ၊
တည်း။

(၅၄၀) က္ကယ၊ က္ကက၊ က္က၊ ကောယ၊ ကိယ၊ များပစ္စည်း။

(ပုရေ= ရှေး၌၊ ဇာတော= ဖြစ်သည်တည်း၊ ပုရိမော= ရှေး၌ဖြစ်သည်၊ မနုဿဇာတိယော၊ မနုဿဇာတိကော= လူမျိုး၌ ဖြစ်သည်၊ ပုတ္တိမော၊ ပုတ္တိယော၊ ပုတ္တိကော= သားရှိသောသူ၊ ကမ္မဉ်= အမှု၌ ကောင်းသည်၊ ပဗ္ဗတေယျံ= တောင်၌ဖြစ်သောဝတ္ထု၊ ဇာတိကိယော= ပဋိသန္ဓေ၌ ဖြစ်သောသူ။ ။ ဆောင်ပုဒ်။)

ဇာတာဒိ၊ တဒ္ဒိတ်။

----- * -----

(၅၄၁) သမူဟ၊ မှာ၊ ဣ၊ ကဏ်၊ တာ၊ က၊ ပါ-လေးပစ္စည်း။

(၅၄၂) သင်္ချာနောက်၊ က၊ ဒွိဘာဝ၊ အယ-က္က၊ ပြုနည်း။

(ဒွိန္ဒ= နှစ်ခုတို့၏၊ သမူဟော= အပေါင်းတည်း၊ ဒွယံ= နှစ်ခုအပေါင်း၊ တယံ= သုံးခုအပေါင်း၊ ဟတ္ထိကံ= ဆင် အပေါင်း၊ ဇနတာ= လူအပေါင်း၊ ဒွိကံ၊ ဒုကံ၊ ဒုက္ကံ= နှစ်ခုအပေါင်း၊ တိကံ၊ တိက္ကံ= သုံးခုအပေါင်း။ ။ ဆောင်ပုဒ်။)

သမူဟ၊ တဒ္ဒိတ်။

----- * -----

(၅၄၃) ဌာန၊ ဟိတ၊ အရဟ၊ ယောဂျ၊ သာဓု၊ ဟူ။

(၅၄၄) ဣ၊ ယ၊ နိယာ၊ နေယျေ၊ ယာ၊ သက်ရာပစ္စည်းယူ။

(မဒဿ= မူးယစ်ခြင်း၏၊ ဌာနံ= အကြောင်းတည်း၊ မဇ္ဇိ= မူးယစ်ကြောင်း၊ မဒနိယံ= မူးယစ်ကြောင်း၊ ဥပါဒါနိယံ= ဥပါဒါန်၏ အစီးအပွီး၊ ဩဃနိယံ= ဩဃ၏ အစီးအပွီး၊ ပူဇနိယံ၊ ပူဇနယျံ= ပူဇော်ထိုက်သည်၊ ဒဿနိယံ၊ ဒဿနယျံ= ရှုကြည့်ခြင်းငှါလျှောက်ပတ်သည်။ ဆောင်ပုဒ်။)

ဌာနာဒိတဒ္ဒိတ်။

----- * -----

(၅၄၅) ပမာ၊ နောက်မှာ၊ ပမေယျ၊ အာယိတတ္ထ၊ တည်း။

(ပူမာယိတတ္ထ= အခိုးကဲ့သို့ထင်မြင်၏။)

ဥပမာတဒ္ဒိတ်။

----- * -----

(၅၄၆) နိဿိတ၊ နှင့်၊ ဌာန၊ အနက်၊ ဤနှစ်ချက်၊ သက်လေ-
လ္လ၊ ပစ္စည်း။

(ဒုဠု=မကောင်းသည်ကို၊ နိဿိတံ=မှီသည်တည်း၊ ဒုဠုလ္လံ= မကောင်းသည်ကိုမှီသည်။)

နိဿိတတဒ္ဒိတ်။

----- * -----

(၅၄၇) လွန်ကဲသမှု၊ တဗ္ဗဟု၊ အာလု၊ ပစ္စည်းသက်။

(အဘိဇ္ဈာလု= အဘိဇ္ဈာများသောသူ။)

တဗ္ဗဟုလ၊ တဒ္ဒိတ်။

အနေကတ္တ၊ တဒ္ဒိတ်ခုနစ်ပါးပြီး၏။

----- * -----

(၅၄၈) သဒ္ဓါဖြစ်ရိပ်၊ အကြောင်းဟိတ်၊ နိမိတ်ဘာဝဌား။

(၅၄၉) ဇာတ်၊ ဂုဏ်၊ ကြိယ၊ ဒြပ်၊ သညာ၊ ငါးဖြာဘာဝပွား။

(၅၅၀) ဘာဝ၊ ကမ္မ၊ ဟိတ၊ သာဓု၊ သကတ်၊ စု၊ သက်မှု-
ပစ္စည်းများ။

(၅၅၁) ဣ၊ တာ၊ ထွ၊ ထွနု၊ ဗျ၊ ဣယ၊ ဧဏယျ၊ ပေ။

(၅၅၂) ဣ၊ ကဏ်၊ နှင့်-တွ၊ ပေါင်းဒသ၊ ဘာဝပစ္စည်းထွေ။

(ပဏ္ဍိတဿ=ပညာရှိမည်ခြင်း၏၊ ဘာဝေါ= ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊
ပဏ္ဍိစွံ= ပညာရှိမည်ကြောင်း၊ ပဏ္ဍိတတ္ထံ=ပညာရှိမည်ကြောင်း၊ ဇာယတ္ထံ=

မယား၏အဖြစ်၊ ဒါသဗျံ=ကျွန်၏အဖြစ်၊ ပဏ္ဍိတယံ=ပညာရှိ၏အဖြစ်၊
 သောစေယျံ=စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်၊ ဝေသမံ=မညီမညွတ်သည်၏
 အဖြစ်၊ ရာမဏေယျကံ=မွေ့လျော်ဖွယ်၏အဖြစ်၊ သတံ=ထင်ရှားရှိ
 သည်၏အဖြစ်၊ ဝီရိယံ=ရဲရင့်သောသူ၏အမှု၊ သာမညံ=ရဟန်း၏ အစီး
 အပွား၊ ကမ္မညံ=အမှု၌ကောင်းသည်၊ ဒေဝတာ= နတ်။)

(၅၅၃) ဥဇ၊ မုဒု၊ ဥသဘ၊ တွင်၊ ဏ၊ နှောင်းမြင်က၊ ရှေ့ဥ၊
 လျှင်အာ၊ နောက်-ဥ၊ မှာ၊ ပြုရာ- အဝ၊ ထား။

(၅၅၄) ဣသိ၊ နောက်တွင်၊ ဏ၊ နှောင်းမြင်၊ ဣ၊ လျှင်- အာရိ၊
 ငြား။

(အဇ္ဇဝံ=ဖြောင့်မတ်သည်၏အဖြစ်၊ မဒ္ဒဝံ=နှူးညံ့သည်၏အဖြစ်၊
 အာသဘံ=ဥသဘ၏အဖြစ်၊ အာရိသျံ=ရသေ့၏အဖြစ်။)

(၅၅၅) သရ၊ ဣ၊ ရှိ၊ လာဘိ-သ၊ သာ၊ မနောမှာ၊ ဩ၊ လာ-
 ဗျည်းနှောင်းငြား။

(မာနသံ=စိတ်၌ဖြစ်သည်၊ သောမနသံ=ဝမ်းမြောက်သူ၏အဖြစ်၊
 မနောမယံ=စိတ်ဖြင့်ပြီးသည်၊ မနောဓာတု=မနောဓာတ်။)

(၅၅၆) ဘာဝ၊ ကမ္မ၊ နှစ်နက်ပြု၊ သက်ကြ-ဏီ၊ ပစ္စည်း။

(ပါရမီ=သူမြတ်တို့၏အဖြစ်အမှု၊ သာမဂ္ဂီ= ညီညွတ်သည်၏အဖြစ်
 အမှု၊ ပါရိပူရီ=ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်။)

(၅၅၇) တာ၊ နှင့်-ဏီ၊ မှာ၊ ဣတ္ထိသာ၊ ကြွင်းမှာ-နပုန်းများ
 သတည်း။

ဘာဝတဒ္ဒိတပြီး၏။

(၅၅၈) အတိဿယံ၊ ဝိသေသံ၊ သက်ရန်ပစ္စည်းများ။

(၅၅၉) တရ၊ တမ၊ ကုသိကာ၊ ကုယ၊ ကုဋ္ဌ၊ ငါး။

(ပါပတရော၊ ပါပတမော၊ ပါပိယော၊ ပါပိဋ္ဌော၊ ပါပိသိကော= အလွန်အကြူးအထူးယုတ်မာသည်။)

(၅၆၀) ကုယ၊ ကုဋ္ဌ၊ နှောင်းတုံက၊ ဂုဗ္ဗ၊ ပသတ္ထာ။

(၅၆၁) ဇေယျ၊ ဇေဋ္ဌ၊ သေယျ၊ သေဋ္ဌ၊ ပြီးပြန်ရ၊ အတ္ထ-
ကြီးမြတ်သာ။

(၅၆၂) ကုယ၊ ကုဋ္ဌ၊ နှောင်းတုံက၊ အပ္ပ၊ ယုဝ၊ မှာ။

(၅၆၃) ကဏိယ၊ ကဏိဋ္ဌ၊ ပြီးပြန်ရ၊ အတ္ထ-အငယ်သာ။

(၅၆၄) ကုယ၊ ကုဋ္ဌ၊ နှောင်းတုံက၊ န္တ၊ ဝိ၊ ကြေသမှု။

(၅၆၅) မေမိယ၊ မေမိဋ္ဌ၊ သတိယ၊ သတိဋ္ဌ၊ ဂုဏိယ၊ ဂုဏိဋ္ဌ၊
ခြောက်ပဒ၊ မုချပြီးသမှု။

ဝိသေသတဒ္ဒိတ်ပြီး၏။

----- * -----

(၅၆၆) မေမာ၊ မာယာ၊ သဒ္ဓါနှစ်ဒ္ဓိ၊ အဿတ္ထိ၊ သက်ဘိ-ဝိ၊
ပစ္စည်း။

(မေဓာဝိ=ပညာရှိသည်၊ မာယာဝိ= လှည့်ပတ်ဉာဏ်ရှိသည်၊ ကုယ၊
ကုဋ္ဌ၊ နှောင်းရာဌ၊ မေမိယော၊ မေမိဋ္ဌော=ပညာရှိအပေါင်းတို့ထက်
လွန်ကဲသောပညာရှိ။)

(၅၆၇) တပ၊ ယသ၊ တေဇ၊ နောက်မှီ၊ အဿတ္ထိ၊ သက်ပြီ-
သီ၊ ပစ္စည်း။

(တပဿီ=အကျင့်ရှိသည်၊ ယသဿီ=အခြံအရံရှိသည်၊ တေဇဿီ=တန်ခိုးရှိသည်။)

(၅၆၈) အဝဏ်၊ နောင်မှ၊ အဿ၊ အတ္ထိ၊ သက်တုံဘိ၊ ဣက၊
ဤ၊ ပစ္စည်း။

(ဒဏ္ဍိကော၊ ဒဏ္ဍိ= တောင်ဌေးရှိသောသူ၊ မာလိကော၊ မာလိ= ပန်းရှိသောသူ။)

(၅၆၉) အဝဏ်၊ နောက်မှ၊ အဿတ္ထ၊ ဝန္တ၊ ပစ္စည်းတည်း။

(၅၇၀) န္တ၊ နှောင်းတုံမှ၊ ဒီဃ၊ စု၊ ပြုလေ-ရဿချည်း။

(ဂုဏဝါ= ဂုဏ်ရှိသောသူ၊ ပညဝါ= ပညာရှိသောသူ။)

(၅၇၁) ဣဝဏ်၊ ဥဝဏ်၊ ဩကာရန်မှ၊ အဿတ္ထ၊ မန္တ၊
ပစ္စည်းသက်။

(သတိမာ=သတိရှိသောသူ၊ ဓိတိမာ= ပညာရှိသောသူ၊ စက္ခုမာ= မျက်စိရှိသောသူ၊ ဂေါမာ=နွားရှိသောသူ)

(၅၇၂) မန္တ၊ နှောင်းမှ၊ အာယု-ဥ၊ ပြုလေ-အသ၊ တည်း။

(အာယသ္မာ= ရှည်သော အသက်ရှိသောသူ။)

(၅၇၃) ပါပ၊ အာဒိ၊ အဿတ္ထိ၊ ဣမန္တ၊ ပစ္စည်း။

(ပါပိမာ= မကောင်းမှုရှိသောသူ၊ စန္ဒိမာ= လနတ်သား။)

(၅၇၄) အဝဏ်၊ နှင့်-ဣ၊ အဿတ္ထိ၊ သက်ဘိ- ဣ၊ ပစ္စည်း။

(ဖလော=အသီးရှိသောသစ်ပင်၊ သဒ္ဓေါ=သဒ္ဓါရှိသောသူ၊
သတော=သတိရှိသောသူ။)

(၅၇၅) သ, ရ, အာလ၊ က္ကလ, ဝ၊ တ, အဿတ္ထိ-ချည်း။

(လောမသော=အမွေးရှိသောသတ္တဝါ၊ မရုရော=ချိုသော
အရသာရှိသည်၊ ဝါစာလော=များသောစကားရှိသော သူ၊ ဇဋ္ဌိလော=
ဆံကျစ်ရှိသောသူ၊ ကေသဝေါ=ရှည်သောဆံရှိသောသူ၊ ပဗ္ဗတော=
အဆစ်အဖုရှိသောတောင်။)

အဿတ္ထိ, တဒ္ဓိတ်ပြီး၏။

----- *

(၅၇၆) ပကတ, နိဗ္ဗတ္တ၊ သကတ္ထ၊ မယ, ပစ္စည်းတည်း။

(သုဝဏ္ဏမယံ= ရွှေဖြင့်အထွေအထူးပြုအပ်သောဝတ္ထု၊ ဂေါမယံ=
နွားမှဖြစ်သောဝတ္ထု၊ ဒါနမယံ=ဒါနကုသိုလ်)

ပကတ, တဒ္ဓိတ်ပြီး၏။

----- *

(၅၇၇) ခွိ, ဒု, ဒွ, ဒွါ၊ ဒွေ, ဒေါ, ဗာ၊ သင်္ချာ-ခွိ, ကိုပြ။

(၅၇၈) တိ, ကို-တေ, တ၊ စာ, စု, စ၊ ပန္န, ပဉ်, ကိုပြ။

(၅၇၉) ဆ, ကို-သော, သ၊ ဒသ်, ဇါ-ဒ၊ ရ, လ,-ဋ, အပြ။

(၅၈၀) ဧက, အဋ္ဌ၊ အာ, ပြုရ၊ သေသ-ရုပ်မြင်ရှု။

(ဧကာဒသ၊ ဧကာရသ= ၁၁၊ ဒွါဒသ၊ ဗာရသ= ၁၂၊ တေရသ၊
တေလသ=၁၃၊ စုဒ္ဒသ၊ စောဒ္ဒသ= ၁၄၊ ပန္နရသ= ၁၅၊ သောဋ္ဌသ= ၁၆၊
သတ္တရသ=၁၇၊ အဋ္ဌာရသ=၁၈၊ နဝဒသ= ၁၉၊ ဝိသ၊ ဝိသတိ= ၂၀၊ တိသ၊
တိသတိ= ၃၀၊ စတ္တာရိသ၊ စတ္တာလီသ၊ တာလီသ= ၄၀၊ ပညာသ၊

ပက္ခာသ= ၅၀၊ သဌိ= ၆၀၊ သတ္တတိ= ၇၀၊ အသီတိ= ၈၀၊ နဂုတိ= ၉၀၊
 သတံ=တစ်ရာ၊ သဟဿံ= တစ်ထောင်၊ ဒသသဟဿံ=တစ်သောင်း၊
 သတသဟဿံ= တစ်သိန်း၊ ဒသသတသဟဿံ= တစ်သန်း၊ သင်္ချာအစဉ်။
 ။ ဆောင်ပုဒ်။

ဒွါရီသ၊ ဗာဝီသ= ၂၂၊ ဒွတ္တိသ၊ ဗာတ္တိသ= ၃၂၊ ဒွါစတ္တာလီသ၊
 ဗာစတ္တာလီ၊ ဒွေစတ္တာလီသ= ၄၂၊ ဒွိပညာသ၊ ဒွေပညာသ= ၅၂၊ ဒွါသဌိ၊
 ဒွေသဌိ= ၆၂၊ ဒွါသတ္တတိ၊ ဒွေသတ္တတိ= ၇၂၊ ဒွါသီတိ= ၈၂၊ ဒွါနဂုတိ၊
 ဒွေနဂုတိ= ၉၂၊ တေဝီသ= ၂၃၊ တေတ္တိသ= ၃၃၊ တေစတ္တာလီသ= ၄၃၊
 တေပညာသ= ၅၃၊ တေသဌိ= ၆၃၊ တေသတ္တတိ= ၇၃၊ တေ အသီတိ= ၈၃၊
 တေနဂုတိ= ၉၃၊ ဒွေ=နှစ်ခုကုန်သော၊ သတနိ= အရာတို့သည်၊
 ဒွိသတံ=နှစ်ရာ၊ တိသတံ=သုံးရာ၊ နဝသတံ=ကိုးရာ။ ။ ဒွေ=
 နှစ်ခုကုန်သော၊ သဟဿာနိ= ထောင်တို့သည်၊ ဒွိသဟဿံ=နှစ်ထောင်၊
 တိသဟဿံ=သုံးထောင်။ လ ။ နဝသဟဿံ=ကိုးထောင်၊ ဝီသတိ
 သဟဿံ=နှစ်သောင်း၊ တိသတိသဟဿံ=သုံးသောင်း၊ စတ္တာလီသ
 သဟဿံ=လေးသောင်း၊ ပညာသသဟဿံ= ငါးသောင်း၊ သဌိသဟဿံ=
 ခြောက်သောင်း၊ သတ္တတိ သဟဿံ=ခုနစ်သောင်း၊ အသီတိသဟဿံ=
 ရှစ်သောင်း၊ နဂုတိသဟဿံ=ကိုးသောင်း။ အထက်သိန်းသန်းတို့၌
 ဤနည်းတူပွားလေ။ ။ ခု၊ ဆယ်၊ ရာ၊ ထောင်၊ သောင်း၊ သိန်း၊ သန်း။)

မူလ, ဘုမ္မိပြီး၏။

----- * -----

(ကောဠိ=ကောဠိဘုံလည်းကောင်း၊ ပကောဠိ=ပကောဠိဘုံ
 လည်းကောင်း၊ ကောဠိပကောဠိ=ကောဠိကောဠိ ဘုံလည်းကောင်း၊
 နဟုတံ=လည်းကောင်း၊ နိန္ဒဟုတံ=လည်းကောင်း၊ အက္ခောဘဏီ=လည်း

ကောင်း၊ ဗိန္နု=လည်းကောင်း၊ အမွဒ်=လည်းကောင်း၊ နိရမ္မဒ်=လည်း
 ကောင်း၊ အဗဗံ=လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဋ္ဌံ=လည်းကောင်း၊ အဟဟံ=လည်း
 ကောင်း၊ ကုမုဒ်=လည်းကောင်း၊ သုဂန္ဓိကံ=လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလံ=လည်း
 ကောင်း၊ ပုဏ္ဏရီကံ=လည်းကောင်း၊ ပဒုမံ=လည်းကောင်း၊ ကထာနံ=လည်း
 ကောင်း၊ မဟာကထာနံ=လည်းကောင်း၊ အသချေယျံ=အသချေယျာဘုံ
 လည်းကောင်း။ ။ အထက်ဘုံနှစ်ဆယ်တည်း။ ။ မူလဘုံနှင့်ပေါင်း
 သော်၂၁-ဘုံဖြစ်၏။)

- (၅၈၁) မူလ-ကစ၊ ဘုံ-ဝိသ၊ ဒသ၊ စဉ်တိုင်းပွား။
- (၅၈၂) ထိုထိုဘုံမှာ၊ ခု၊ ဆယ်၊ ရာ၊ ဌာန-ခုနစ်ပါး။
- (ခု၊ ဆယ်၊ ရာ၊ ထောင်၊ သောင်း၊ သိန်း၊ သန်း။)
- (၅၈၃) ခုနစ်ဌာန၊ နည်းမူလ၊ ဒသ၊ စဉ်တိုင်းပွား။
- (၅၈၄) အသချေဘုံ၊ အလွတ်ကြုံ၊ သူ့ဘုံတစ်မျိုးထား။
- (၅၈၅) သချေကြီးငယ်၊ မဆုံးဖွယ်၊ အကျယ်နန္တများ။
- (၅၈၆) နိရုတ္တိဒီပနီ၊ ကျမ်းမဟီ၊ ဤတွင်လွန်ခြားနား။
- (၅၈၇) မိဿ၊ ဂုဏိတ၊ သမ္ပန္န၊ ကေတ၊ အနေကာ။
- (၅၈၈) ယော၊ မြောက်၊ စပ်၊ မှတ်၊ များဟောလတ်၊ ငါးရပ်
မျိုးသင်္ချာ။
- (၅၈၉) ဧကာဒသ၊ မိဿက၊ ဂုဏ-ဒွိသတာ။
- (၅၉၀) ဒသသတ၊ သဟဿ၊ ဂုဏိတ-ချည်းသာ။
- (၅၉၁) စတုရာသီတိသဟဿ၊ ဤပဒ၊ သမ္ပန္နသင်္ချာ။
- (၅၉၂) သင်္ချာပိဋက၊ မေရုစ၊ သင်္ကေတသင်္ချာ။
- (၅၉၃) သတတေဇ၊ အနေကာ၊ မှတ်ကြ-ငါးမျိုးသာ။

သင်္ချာတဒ္ဒိတ်ပြီး၏။

- (၅၉၄) ပြည့်ကြောင်းအမှန်၊ ပူရဏံ၊ သက်ရန်-ပစ္စည်းများ။
- (၅၉၅) ဒွိ၊ တိ၊ နောက်မှာ၊ တိယ သာ၊ ဣ၊ ဌာ၊-စ၊ ဆ၊ မှ။
- (၅၉၆) ပဉ္စာဒိ၊ မှာ၊ မ၊ လျှင်သာ၊ ဝိသာဒိ၊ နောက်အ။

(ဒုတိယော=နှစ်ခုမြောက်၊ တတိယော=သုံးခုမြောက်၊ စတုတ္ထော=လေးခုမြောက်၊ ပဉ္စမော=ငါးခုမြောက်၊ ဆဋ္ဌော၊ ဆဋ္ဌမော=ခြောက်ခုမြောက်၊ သတ္တမော=ခုနစ်ခုမြောက်။ စသည်တည်း။ ။ ဧကာဒသော=ဆယ့်တစ်ခုမြောက်၊ ဝိသော၊ ဝိသတိမော=နှစ်ဆယ်မြောက်။)

- (၅၉၇) ဒိဝဗ္ဗ၊ ဒိယဗ္ဗ၊ နှစ်ပဒ၊ အဗ္ဗ၊ ဒုတိယမှပြီး။
- (၅၉၈) အဗ္ဗတိယ၊ အဗ္ဗတေယျ၊ နှစ်ပဒ၊ အဗ္ဗ၊ တတိယမှပြီး။
- (၅၉၉) ပုဒ်-အဗ္ဗဗ္ဗ၊ ဤပဒ၊ အဗ္ဗ၊ စတုတ္ထမှပြီး။

ပူရဏ-တဒ္ဒိတ်ပြီး၏။

----- * -----

- (၆၀၀) ဗဟု၊ ကတိ၊ ဧကာဒိ၊ မှ၊ ဝါရ-ဆိုတုံ၊ အကြိမ်ကြိမ်၊ ကွတ္တိ-ပစ္စည်းချည်း။
- (၆၀၁) ဝိဘာဂ၊ မှ၊ ထိုနောင်သာ၊ ဓာ၊ ဇ္ဈ၊ သော၊ ပစ္စည်း။
- (၆၀၂) သဗ္ဗ၊ ညု၊ ဘယ၊ ဣတရ၊ နှင့်၊ ယ၊ တ၊ နောက်မှာ၊ ပကာရ၊ နက်၊ ဟောကိန်းထွက်၊ သက်လေ-ထာပစ္စည်း။
- (၆၀၃) ကိ၊ ဣမ၊ မှ၊ ပကာရ၊ သက်ကြ-ထံပစ္စည်း။
- (၆၀၄) ထံ၊ နှင့်ပေါင်းပြန်၊ ကိ၊ ဣမံ၊ ကထံ၊ ဣတ္ထံ၊ ပြီး။
- (၆၀၅) ဝိစ္ဆာ၊ ဝိဘာဂ၊ ပကာရ၊ သက်ကြ- သော၊ ပစ္စည်း။

အဗျယ- တဒ္ဒိတ်ပြီး၏။

----- * -----

(၆၀၆) သဗ္ဗဒိ၊ မှ၊ အဿ၊ ပရိမာန်၊ နှိုင်းရှည့်သံ၊ သက်ရန်-
တ္တက၊ ဝန္တ၊ တည်း။

(၆၀၇) ဝန္တ၊ နှောင်းက၊ အာ၊ ပြုရ၊ ဧတ၊ ဒွေးဘော်ချည်း။

(ယတ္တကံ=အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိ၏၊ တတ္တကံ၊ ဧတ္တကံ၊ ကိတ္တကံ၊ ယာဝတ္တကံ၊ တာဝတ္တကံ=တို့၌၊ ယာဝ၊ တာဝ၊ နှောင်-
တ္တက၊ သက်၏၊ အချို့၌-တ၊ တစ်ခုကျေ၏၊ အာ၊ ပြုရာ၏၊ သဗ္ဗဝန္တံ=
အလုံးစုံအတိုင်းအရှည်ရှိ သော၊ လောကံ=ကို၊ ပဿတိ= ၏။)

ပရိမာန-တဒ္ဒိတ်ပြီး၏။

----- * -----

(၆၀၈) ပဋိ ဘာဂ၊ ကာရုည၊ နှင့်၊ ကုစ္ဆ၊ နိန္ဒာ၊ သညာ၊ သကတ်၊
နက်ခြောက်ရပ်၊ မှတ်လေ-က၊ ပစ္စည်း။

(၆၀၉) သမာသ်၊ တဒ္ဒိတ်၊ ကိတ်၊ ၏နောက်ပေ၊ စကားပြေ၊
သက်လေ-က၊ ပစ္စည်း။

(၆၁၀) မဖြစ်စဘူး၊ အဖြစ်ကြူး၊ အထူးအဗျူတ။

(၆၁၁) ဘူ၊ နှင့်-အသ၊ ကရ၊ ယှဉ်လတ်၊ အဗျူတနက်၊ သကတ်
နက်၊ သက်လေ-စီ၊ ပစ္စည်း။

(၆၁၂) အချို့ကျေလျှင်း၊ အချို့ကြွင်း၊ ခေါ်ရင်း-ဧကသိသ်။

(၆၁၃) သဒ္ဒါတစ်ချက်၊ အနက်များစွာ၊ ဟောစီမ့်ငှါ၊ ပြုပါ-
ဧကသိသ်။

(၆၁၄) သုတိ၊ အားမူ၊ တူ၊ မတူ၊ တစ်စိတ်တူ၊ ခွဲယူဧကသိသ်။

(ပုရိသောစ=ယောက်ျားလည်း၊ ပုရိသောစ=ယောက်ျားလည်း၊
ပုရိသာ=ယောက်ျားတို့၊ ပုတ္တောစ=သားလည်း၊ မိတာစ=သွီးလည်း၊ ပုတ္တာ=
သားသွီးတို့၊ နာမဉ္ဇ=နာမ်လည်း၊ ရူပဉ္ဇ=ရုပ်လည်း၊ နာမရူပဉ္ဇ=နာမ်ရုပ်

နှစ်ပါးစုံလည်း၊ နာမရူပ=နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးစုံ။)

ကေသိသ်ပြီး၏။

----- * -----

(၆၁၅) သဒ္ဒါ၊ နှစ်ချက်၊ အနက်များစွာ၊ နံ့စိမ့်ငှါ၊ ဝိစ္ဆာ၊
ဒွေဘော်ပွား။

(၆၁၆) ဒဗ္ဗ၊ ဂုဏာ၊ ကြိယာ၊ ဝိစ္ဆာ-သုံးမျိုးပြား။

(ဂါမေ ဂါမေ=ရွာတိုင်းရွာတိုင်း၊ ဇလံ=ရေသည်၊ အတ္ထိ= ရှိ၏၊ ဂါမော
ဂါမော=ရွာတိုင်းရွာတိုင်း၊ ရမဏီယော=မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိ၏၊ ဂါမော ဂါမော=
ရွာတိုင်းရွာတိုင်း၊ ဂမ္ပတေ=သိအပ်၏။)

ဝိစ္ဆာပြီး၏။

----- * -----

(၆၁၇) အနက်တစ်ပါး၊ သဒ္ဒါပွား၊ ခေါ်ငြားအာမေဋိတ်။

(၆၁၈) ကြောက်လန့်၊ အမျက်၊ ပူဆွေးချက်၊ နှင့်၊ အုပ်ကျက်၊
ဆောလျင်၊ ကြည်၊ ရွှင်၊ အံ့၊ ချီး၊ နှစ်ကြိမ်ပြီး၊ ရုပ်သီး
အာမေဋိတ်။

(၆၁၉) ပိုဒ်ပေါင်း ကိုးဆယ်၊ လင်္ကာခြယ်၊ ဤဝယ်တဒ္ဒိတ်ပြီး။

အာမေဋိတ်ပြီး၏။

----- * -----

(၆) သမာသ်ပိုင်း

- (၆၁၉) အနက်ဝိဘတ်၊ ပြားလတ်တုံငြား၊ ပုဒ်အများကို၊
မပြားစေဘဲ၊ ပုဒ်ချင်းတွဲ၊ ခေါ်မြဲ-သမာသ်ပေ။
- (၆၂၀) ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ တပျုရိ၊ ဗျယိ၊ ဒွန်လေးထွေ။
- (၆၂၁) အနက်သင့်မြတ်၊ ပုဒ်ဝိဘတ်၊ သမာသ်တွင်းမှာကြေ။
- (၆၂၂) ပုဒ်ချင်းစပ်နည်း၊ သမာသ်ပြီးကာ အရ သရုပ်၊ အညပုဒ်၊
ဗဟုဗ္ဗိဟိပေ။
- (၆၂၃) အည ပုဒ်ဝယ်၊ ခုနစ်သွယ် ဝိဘတ်၊ ထင်တုံလတ်၊
သမာသ်ခုနစ်ထွေ။
- (၆၂၄) ဒွိ၊ တိ၊ ပဒါ၊ ဘိန္နာဓိကရဏ၊ သင်္ချာဘ၊ နှင့်၊ ဗျတိဟာရံ၊
ဒိသန္တရာ၊ ဥပမာပုဗ္ဗ၊ သဟ၊ န၊ ကု၊
ပုဗ္ဗ၊ စ၊ ဆယ်ခု-ပြားတုံပေ။
- (၆၂၅) နှစ်၊ သုံး၊ ပုဒ်ရှိ၊ တွဲယှက်ဘိ၊ ဒွိ၊ တိ၊ ပဒတည်း။
- (၆၂၆) ဝိဘတ်နှစ်ဖြာ၊ မတူပါ၊ ဘိန္နာဓိကရဏ။
- (၆၂၇) ဝါ၊ အနက်၌၊ နှစ်ချက်သင်္ချာ၊ တွဲယှက်လာ၊
သင်္ချာဥဘယ။
- (၆၂၈) သမာသ်ပုဒ်-ဒွိ၊ ဆန့်ကျင်ဘိ၊ ဗျတိဟာရလက္ခဏ။
- (၆၂၉) သမာသ်-ဒိသံ၊ ထောင့်-အညံ၊ ဒိသန္တရာဋ္ဌတ္ထ၊ တည်း။
- (၆၃၀) ပုဒ်ဥပမာ၊ ရှေးရှိလာ၊ ဥပမာပုဗ္ဗ၊ တည်း။
- (၆၃၁) သဟ၊ ကု၊ န၊ ရှေးရှိကာ၊ သဟပုဗ္ဗ၊ စသည်တည်း။
- (၆၃၂) အတဂ္ဂုဏံ၊ တဂ္ဂုဏံ၊ သံဝိညာဏ-ဒွိ။

(၆၃၃) သမာသ်-အနက်၊ အည-နက်တွင်၊ မဝင်၊ ဝင်၊
နှစ်ပြင်ခွဲဝေသိ။

(၆၃၄) အည-ပုဒ်၏၊ လိင်၊ ဝုဏ်၊ ဝိဘတ်၊ ယုမြမှတ်၊ သမာသ်-
ဗဟုဗွိ။

ဗဟုဗွိဟိပြီး၏။

----- * -----

(၆၃၅) နောက်ပုဒ်အရ၊ ပဓာန၊ သုံးဝ-တပျရိ။

(၆၃၆) ကမ္မဓာရည်း၊ ဒိဂု၊ လည်း၊ တသီး-အမာဒိ။

(၆၃၇) ဝိသေသန၊ ဝိသေသျ၊ ပဒ-နှစ်မျှ၊ အနက်တူ၊ မှတ်ယူ-
ကမ္မဓာရည်း။

(၆၃၈) စ၊ တ၊ ယှဉ်မျှ၊ မယှဉ်မျှ၊ နှစ်ခုဝိဂြိုဟ်နည်း။

(၆၃၉) ရွှေနေ၊ နောက်နေ၊ အစုံနေ၊ ဝိသေသန-သုံး။

(၆၄၀) ရွှေ့နောက်၊ နှစ်ဖြာ၊ ဥပမာ၊ လျော်ရာယှဉ်မြဲထုံး။

(၆၄၁) ကူတိ၊ သဒ္ဒါ၊ ဟုတွာ၊ ဘူတ၊ သင်္ခါတ၊ ယှဉ်က-
သမ္ဘာဝနာ။

(၆၄၂) ဧဝ၊ သဒ္ဒါ၊ ယှဉ်တုံက၊ အဝဓာရဏာ။

(၆၄၃) ဒွိ၊ တိ၊ ပဒ၊ ကု၊ န၊ ပါဒိ၊ ရွှေ့ပုဒ်ရှိ၊ ခေါ်ဘိ- ထိုသည်။

(၆၄၄) သမာသ်-နှစ်ပုဒ်၊ လိင်၊ နှင့်-ဝုဏ်၊ မူ၊ မတူလည်းရှိ၊
တူလည်းရှိ၊ ဝိဘတ်မကွဲရာ။

ကမ္မဓာရည်းပြီး၏။

----- * -----

(၆၄၅) သင်္ချာရှေးရှိ၊ နက်တူဘိ၊ ဒိဂု၊ အမည်ပေး။

(၆၄၆) အသမာဟာ၊ သမာဟာ၊ နှစ်ဖြာ-ဒိဂုဒွေး။

- (၆၄၇) နပုန်းသကာ၊ ဆုံးသည်မှာ၊ သမာဟာရ၊ တည်း။
 (၆၄၈) တိလိင်၊ အနေကာ၊ ဆုံးသည်မှာ၊ အသမာဟာရ၊
 တည်း။

ဒီဂုပြီး၏။

----- *

- (၆၄၉) ဝိဘတ် ခြောက်ထွေ၊ ရှေ့ပုဒ်နေ၊ ခြောက်ထွေ-အမာဒိ။
 (၆၅၀) ဣတိ၊ ကြေရာ၊ ရှေ့ပုဒ်မှာ၊ ပထမာလည်းရှိ။
 (၆၅၁) ဝိဘတ်အနက်၊ အများထွက်၊ ပြားချက်-အမာဒိ။

အမာဒိပြီး၏။

တပျုရိသ်သမာသ်ပြီး၏။

----- *

- (၆၅၂) နိပါတ်၊ ဥပသာ၊ ရှေ့ပုဒ်လာ၍၊ ရှေ့သာ-အတ္ထ၊
 ပြဋ္ဌာန်းလှဘိ၊ အဗျယိ၊ လိင်ရှိ-နပုန်းတည်း။
 (၆၅၃) ဝိဘတ်ခုနစ်ထွေ၊ နောက်ပုဒ်နေ၊ ပြားလေ-ခုနစ်တည်း။
 (၆၅၄) ဥပသာရှေး၊ နိပါတ်ရှေး၊ ပြားရေး-နှစ်ထွေတည်း။
 (၆၅၅) ဒီဃ၊ ငါးထွေ၊ အဆုံးနေ၊ ပြုလေ-ရဿ၊ ချည်း။
 (၆၅၆) အ၊ မှ-မှောက်တုံ၊ ဝိဘတ်ကြုံ၊ အကုန်-အံ၊ ချည်းပြု။
 (၆၅၇) ဣ၊ ဥ၊ နောက်တုံ၊ ဝိဘတ်ကြုံ၊ အကုန်ကြေသမှု။
 (၆၅၈) လိင်၊ ဝိဘတ်၊ ပုစ်၊ ပြားမလှုပ်၊ ရုပ်နေမြဲတစ်ခု။

အဗျယိဘောပြီး၏

----- *

- (၆၅၉) ပုဒ်တိုင်းပထမာ၊ စ၊ ယှဉ်ကာ၊ ဆည်းရာ-ဒွန်သမာသ်။

သဒ္ဒသံခိပ်လက်စွဲ

၆၅

- (၆၆၀) သမုစ္စယာ၊ အန္တာစယ၊ ဟာရ၊ နှစ်ချက်၊ လေးမျိုးထွက်၊
အနက်ဆည်းရိုးမှတ်။
- (၆၆၁) ဝါကျဉ်းသာ၊ ရှေ့နှစ်ဖြာ၊ ဟာရ-နှစ်သမာသ်။
- (၆၆၂) နပုန်းဧကာ၊ ဆုံးသည်မှာ၊ သမာဟာရ၊ မှတ်။
- (၆၆၃) သတ္တ၊ အင်္ဂါ၊ ယာဉ်၊ အင်္ဂါနှင့်၊ ရုက္ခာ၊ တိဏ၊ ပသု၊
စသား၊ များလှကုန်စွာ၊ သမာဟာ၊ ကျမ်းလာ
အစဉ်မှတ်။
- (၆၆၄) ဣတရိတရ၊ ယောဂသညာ၊ အသမာ၊
နေကာတိလိင်မှတ်။

ဒွန်သမာသ်ပြီး၏။

သမာသ်အပြား ၆-ပါးပြီး၏

----- * -----

- (၆၆၅) ယုတ္တ၊ အယုတ္တ၊ အလုတ္တ၊ နှင့်၊ လုတ္တ၊ နှစ်ဖြာ၊ နိစ္စာ၊
နိစ္စ၊ သဒ္ဒ၊ အတ္ထ၊ သဒ္ဒတ္ထ၊ တိ၊ အာဒိ၊ မဇ္ဈ၊
ဥတ္တရ၊ လောပီ၊ နှစ်သုံးလီ၊ ပြားသည်သမာသ်မျိုး။
- (၆၆၆) အနက်မစပ်၊ သဒ္ဒါစပ်၊ သဒ္ဒ၊ အယုတ္တ။
- (၆၆၇) သဒ္ဒါမစပ်၊ အနက်စပ်၊ အတ္ထ၊ အလုတ္တ။
- (၆၆၈) အဗျယိ၊ နှင့်၊ နိပါတ်-ဥပသာရ၊ ရှေ့ပုဒ်ကျ၊ နိစ္စ၊
သမာသ်၊ တည်း။
- (၆၆၉) ဥပပဒ၊ ကိတန္တ၊ နိစ္စ၊ သမာသ်တည်း။

သမာသ်အပြားတစ်မျိုးပြီး၏။

----- * -----

(၆၇၀) ဗဟုဗ္ဗိလံ၊ ကမ္မဓာရဲဝယ်၊ အမြဲ-ဣတ္ထိ၊ တုလျတ်ရှိက၊
ဘာသိတ-ပုံး၊ ဣတ္ထိဆုံး၊ ပုံးရပ်ဖြစ်စမြဲ။

(၆၇၁) န၊ သဟ၊ ကု၊ ရှေးပုဒ်စု၊ ပြုလေ-အ၊ သ၊ ကာ။

(၆၇၂) သရနှောင်းပြန်၊ န၊ ကို-အန်၊ ကံ၊ လည်း-ကု၊ ကိုသာ။

(၆၇၃) သန္တ၊ သမာန၊ ရှေ့ပုဒ်ကျ၊ သ၊ လည်းပြုအပ်စွာ။

(၆၇၄) ဣကာရန္တ၊ နောက်ပုဒ်ကျ၊ အလည်းပြုအပ်စွာ။

(၆၇၅) အပြုအကြေ၊ အထွေထွေ၊ များလေရှေ့ပုဒ်မှာ။

(၆၇၆) လိင်၊ အန္တ၊ မှတ်၊ ထွေထွေညွတ်၊ သမာသ်နောက်
ပုဒ်မှာ။

(၆၇၇) သမာသ်တွင်း၌၊ ပုဒ်ချင်း ဓလေ့၊ အစဉ်ရွေ့၊ ရှေ့
နောက်ပြန်သည်သာ။

(၆၇၈) နိပါတ်ရူဠီ၊ နာမ်ရူဠီနှင့်၊ အမည်၊ ဂုဏ်၊ ဇာတ်၊
ပုဒ်အာချာတ်၊ သမာသ်-ဝင်သည်သာ။

(၆၇၉) နိဒ္ဒါရဏ၊ ပူရဏ၊ နှင့်၊ နိဌ၊ တစ်ရပ်၊ အယုတ္တတ်၊
သမာသ်မတွဲရာ။

(၆၈၀) ပိုဒ်ပေါင်းခြောက်ဆယ်၊ ကဗျာခြယ်၊ ဤဝယ် သမာသ်
ပြီး။

သဒ္ဓသံခိပ်သမာသ်ပြီး၏။

----- * -----

(၇) ကာရကပိုင်း

- (၆၈၀) အဖြောင့် မုချ၊ ဝက်ဥပစာ၊ ဟောရိုးဖြာ၊ သဒ္ဒါ
နှစ်ထွေပြား။
- (၆၈၁) ဇာတ်၊ ဂုဏ်၊ ကြိယ၊ ခြင်္သေ့၊ နာမ၊ မုချငါးထွေပြား။
- (၆၈၂) ကာရက၊ နှင့်၊ ဖလ္လ၊ သဒ္ဒါ၊ ဌာန၊ ဌာနီ၊ ဂုဏီ၊ ဂုဏာ၊
သမူဟာ၊ ဝယဝ၊ သမိပ၊ နှင့်၊ ဘေဒ၊ ဘေဒူ၊ တဒ္ဓမ္မ။
များထူ-ဥပစာ။
- (၆၈၃) သကတ်၊ ခြင်္သေ့၊ လိင်္ဂ၊ သုံးရပ်၊ ဟောလတ်-ပုဒ်သဒ္ဒါ။
- (၆၈၄) သင်္ချာ၊ ကာရက၊ အကာရက၊ ဟောထ-ဝိဘတ်သား။
- (၆၈၅) ရုပ်ပြီး တစ်ပုဒ်၊ ငါးနက်ထုတ်၊ မုချ၊ ဥပစာ။
- (၆၈၆) ဇာတ်၊ ဂုဏ်၊ ကြိယ၊ ခြင်္သေ့၊ နာမ၊ သမ္ပန်၊ ခြောက်သကတ်။
- (၆၈၇) ဇာတ်၊ ဂုဏ်၊ ကြိယ၊ ခြင်္သေ့၊ နာမ၊ ပြားထ-ငါးခြင်္သေ့။
- (၆၈၈) ဝိသဒါ၊ ဝိသဒါ၊ မဇ္ဈ၊ သုံးဖြာ၊ ခြင်းအရာ၊ သုံးဖြာ-
လိင်္ဂဟုမှတ်။
- (၆၈၉) ကတ္တ၊ ကမ္ဘ၊ ကရုဏ၊ နှင့်၊ သမ္ပဒါနာ၊ အပါဒါန၊
အာဓာရ၊ ကာရကဟုမှတ်။
- (၆၉၀) လိင်္ဂတ်သမုတ်၊ အာလုပ်ကစ၊ ကြွင်းသမျှ၊ အကာရက
မှတ်။
- (၆၉၁) ဝိသေသန၊ သကတ္တ၊ ဒဗ္ဗဝိသေသျှ၊ မှတ်။
- (၆၉၂) ဝိသေသန၊ ဝိသေသျှ၊ ပြားထ-နှစ်လိင်္ဂတ်။

(၆၉၄) ဥပသာရ၊ နိပါတ၊ နှင့်၊ လိင်္ဂကြို၊ ပါဠိပဒိကာ၊ သင်္ချာ၊
ပရိမာန်၊ လေးတန်ဂုတ္တ၊ အာလုပ်၊ စသား၊ အနက်များ၊
သက်ပြားပထမာ။

ပထမာပြီး၏။

----- * -----

(၆၉၄) ပြုအပ်၊ ရောက်အပ်၊ ပြီးစေအပ်၊ သံ၊ ကံအမည်ရှိ၊
ပကတိ၊ ဝိကတိ၊ နိဗ္ဗတ္တိ၊ နှင့်၊ ပတ္တိကမ္မ၊ အဂုတ္တ၊
သက်ထ-ဒုတိယာ။

(၆၉၅) ပဓာနာ၊ ပဓာန၊ ကထိန၊ ကထိနံ၊ ကာရိတ်ကံ၊ နှင့်၊
ဓာတ်ကံ၊ နှစ်ဖြာ၊ ပဓာနာ၊ နုယောဂ၊ အဂုတ္တ၊ သက်ထ-
ဒုတိယာ။

(၆၉၆) ဒြပ်၊ ဂုဏ်၊ ကြိယာ၊ ကာလဒ္ဓါ၊ နှင့်၊ မခြာနိယံ၊ ယှဉ်မြှန်၊
အစ္စန္တသယောဂ။

(၆၉၇) တိုင် တိုင်၊ ပတ်လုံး၊ တိုင်အောင်၊ ဆုံး၊ ခေါ်ထုံးမြန်မာရ။

(၆၉၈) စွာဟု-ပေးတုံ၊ မုဒုံ ပစတိ၊ အစရှိ၊ ကြိယာဝိသေသန။

(၆၉၉) ခဏ၊ သမယ၊ ကာလ၊ ဒိသာ၊ စသည်မှာ၊ အာဓာရ၊
ဦးကျ။

(၇၀၀) ပုရတ္ထိမေန၊ စသည်အရှိ၊ အဘိတော၊ ပရိတော၊
ဥဘတော၊ ဂါမံ၊ အန္တရာ၊ ရံ၊ သမ္ပန်၊ ၏ဟုကျ။

(၇၀၁) ဝိနာ၊ ညတြ၊ အန္တရေန၊ မီ၊ လျှင်စ၊ ယှဉ်က-ဒုတိယာ။

(၇၀၂) အာ၊ အနွ၊ မိ၊ အဘိ၊ ဥပ၊ အာဓာရမှာ၊ ဒုတိယာတည်း၊
ပဋိဘာတိ၊ ယှဉ်တုံဘိ၊ မြ၏-ဒုတိယာ။

(၇၀၃) ကြိယာ ဝိသေသ၊ ဟောကြသမျှ ဥပသာရ၊ အဘိ-စ၊
ကမ္မပ္ပဝစနီယသညာ။

(၇၀၄) အဘိ၊ ပရိ၊ ပတိ၊ အနု၊ ဥပစ၊ ခေါ်မှု-ထိုသည်။

(၇၀၅) ဣတ္ထမ္ဘူတ၊ လက္ခဏ၊ ဝိစ္ဆာ၊ ဘာဝ၊ သဟ၊ ဟိန၊
ထေ့ထေ့၊ ထွန်းတုံပေ။ သက်လေ-ဒုတိယ။

ဒုတိယ ရာသီပြီး၏။

----- * -----

(၇၀၆) ပြီးစေတတ်သံ၊ ကတ္တားမှန်၏၊ သယံ၊ ဟေတု၊ ကမ္မ၊
ဟု၊ သုံးခု-ပြားသည်ဟူ။

(၇၀၇) ပယော၊ ဇကာ၊ ပယောဇ္ဇာ၊ နှင့်၊ ကာရိုတ်ကတ္တား၊
ဓာတ်ကတ္တား၊ နှစ်ပါး-အစုံတူ။

(၇၀၈) ပကတိ၊ ဝိကတိ၊ ရှိလေသမျှ၊ အဝုတ္တ၊ သက်ကြ-
တတိယ။

(၇၀၉) ပြုကြောင်း ဟူလစ်၊ ကရိုဏ်းနှစ်၊ အဇ္ဈ၊ ဗာဟိ၊ ထိုနှစ်လီ၊
သက်ပြီ-တတိယ။

(၇၁၀) ကြောင့်၊ ပေးတုံက၊ ဟိတ်ခေါ်ရ၏၊ ဇနက၊ မှန်၊
သမ္မိပက၊ ဉာပက၊ ဟု၊ ဟိတ်သုံးခု၊ သက်မှု-တတိယ။

(၇၁၁) ပေါင်းယှဉ်တုံက၊ သဟတ္ထတညံ၊ ဒဗ္ဗ၊ ဂုဏာ၊ ကြိယာ၊
ဟု၊ သုံးခုအပြား၊ ယှဉ်ငြား-သဟ၊ သဒ္ဓိ၊ စ၊ သက်ကြ-
တတိယ။

(၇၁၂) အထူးဖြစ်ဟန်၊ သိကြောင်းမှန်၊ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏ။

(၇၁၃) ချို့တဲ့ကြန်အင်၊ သိကြောင်းဆင်၊ အင်္ဂဝိကာရ။

(၇၁၄) ကိစ္စ၊ လျင်စွာ၊ ပြီးမှုမှာ၊ ကြိယာပဝဂ္ဂ။

- (၇၁၅) အားဖြင့်ပေးမှု၊ အထူးပြု၊ ခေါ်မှု-ဘိန္နာဓိကရဏ
ဝိသေသနတည်း။
- (၇၁၆) ဒဗ္ဗ၊ ကြိယာ၊ နှစ်ဖြာတို့အား၊ ထူးပြုငြား၊ နှစ်ပါးခွဲဝေရာ။
- (၇၁၇) ကုတ္တမ္ဘူတ၊ စသည်ငါးဆင့်၊ အနက်-ဖြင့်၊ သက်သင့်-
တတိယာ။
- (၇၁၈) ပဉ္စမီချက်၊ မှ၊ ပေးနက်၊ သက်လေ-တတိယာ။
- (၇၁၉) ခဏ၊ သမယ၊ ကာလ၊ ဒိသာ၊ အဒ္ဓါ၊ ကစ၊ အာဓာရ၊
သက်ကြ-တတိယာ။

တတိယာ ရာသီပြီး၏။

----- * -----

- (၇၂၀) ဝတ္ထု၊ ကြိယာ၊ နှစ်ဖြာအခံ၊ သမ္ပဒါန်၊ သက်ရန်-
စတုတ္ထိသာ။
- (၇၂၁) အာဓာရက၊ အပ္ပနုညာ၊ အနိရာကတ္ထု၊ သုံးပါးစု၊
ဟေတုသမ္ပဒါ။
- (၇၂၂) ဒါ၊ နှင့်-ရုစ၊ ဓာရ၊ တလီ၊ သိလာယာဒိ၊ အယှဉ်သိ၊
များဘိအဖြာဖြာ။
- (၇၂၃) တဒတ်၊ တုမတ်၊ ငှါ-ပေးလတ်၊ နှစ်ရပ်-ပယောဇနာ။
- (၇၂၄) စတုတ္ထိ-သာ၊ ထွံ၊ အာယ၊ ပြုကြ-ငှါပေးရာ။
- (၇၂၅) ဂတုတ္ထကံ၊ နုတ္ထကံ၊ ဤနှစ်တန်၊ ကံ၌-စတုတ္ထာ။
- (၇၂၆) ကံ၊ အစွန်၊ ငြား၊ ကတ္တား၊ ဟိတ်၊ မှန်၊ အပါဒါန်၊ နှင့်၊
သမ္ပန်၊ အာဓာရ၊ အချို့မျှ၊ သက်ကြ စတုတ္ထာ။
- (၇၂၇) ယင်း အနက်စု၊ အာယ၊ ပြု၊ ထင်မှု-ကျမ်း၌လာ။

စတုတ္ထိ ရာသီပြီး၏။

----- * -----

- (၇၂၈) မှ၊ အောက်၊ ထက်၊ သာ၊ ဖဲကြဉ်ရာ၊ အပါဒါန်ဟူသိ။
(၇၂၉) ယင်း၏စပ်ရာ၊ ကြိယာ၊ ဝိသယာဟူသိ။
(၇၃၀) နိဒ္ဒိဋ္ဌ၊ ဝိသယ၊ ဥပ္ပါဋ္ဌ၊ ဝိသယာ၊ နုမေယျာ၊ ပါဒါန်-
သုံးမျိုးရှိ။
(၇၃၁) ဝဇ္ဇနတ္ထ၊ အပ၊ ပရိ၊ ယှဉ်တုံဘိ၊ သိလေ-ပဉ္စမိ။
(၇၃၂) ရိတေ၊ ရဟိတာ၊ ဝိနာ၊ အညတြ၊ ပုထ၊ အာရာ၊
အာရကာ၊ တို့၊ ယှဉ်လာသမျှ၊ ထိုပဒ၊ သက်ကြ ပဉ္စမိ။
(၇၃၃) အဘိဝိမိ၊ မရိယာဒ၊ ယာဝနန္ဒအာ၊ တိုင်အောင်သာ
တည့်၊ ကြိယာမဇ္ဈ၊ ကာရကမဇ္ဈ၊ အထွေထွေ၊
သက်လေ-ပဉ္စမိ။
(၇၃၄) အောက်၊ ထက်၊ ပေးရာ၊ ဦနာ၊ မိက၊ ဝိဘတ္တမှန်၊
အပါဒါန်၊ သက်ရန်-ပဉ္စမိ။
(၇၃၅) ဒူရန္တိကာ၊ စသည်ယှဉ်ရာ၊ အဖြာဖြာ၊ သက်ရာ-ပဉ္စမိ။
(၇၃၆) ကြောင့်၊ ဟုပေးရ၊ ကာရဏ၊ သက်ကြ-ပဉ္စမိ။
(၇၃၇) တတိယာနက်၊ ဟောပုဒ်ထွက်၊ သက်လေ-ပဉ္စမိ။

ပဉ္စမိရာသီပြီး၏။

----- *

- (၇၃၈) သမ္ပန္နိချင်း၊ ငဲ့တုံလျင်း၊ စပ်ခြင်းသမ္ပန်ဟူ။
(၇၃၉) ဝိသေသျှ၊ နောက်ပဒ၏၊ ဘေဒအပြား၊ ခွဲတုံငြား၊
များလှသမ္ပန်မူ။
(၇၄၀) သံ၊ နှင့်-သာမီ၊ သမိပ၊ ဟူ၊ သမူဟာ၊ ဝယဝ၊ ဝိကာရ၊
နှင့်၊ ဌာန၊ ဌာနီ၊ ကာရီ၊ ကာရိယ၊ ဇနက၊ ဇည၊ ဖလ၊
ဟေတု၊ ဂုဏ၊ အဝတ္ထာ၊ စသည်မှာ၊ အရာမကဟူ။

- (၇၄၁) သမ္ဗုဒ္ဓ-နှစ်ထွေ၊ ထွန်းပြစေဘို့၊ ဝိသေသန၊ ရှေ့ပဒ၊
သက်ကြ-ဆဋ္ဌိတည်း။
- (၇၄၂) ဣ၊ ယု၊ တိ၊ တ၊ ဘော၌ကျ၊ ကွစိ-ဆဋ္ဌိကတ္တားတည်း။
- (၇၄၃) အဓိကရဏ၊ သက်သည်-တ၊ နိစ္စ-ဆဋ္ဌိကတ္တားတည်း။
- (၇၄၄) တျာဒိ၊ မတိ၊ ပူဇာဒိ-တ၊ ကံ၌ကျ၊ ကွစိ-ဆဋ္ဌိ
ကတ္တားတည်း။
- (၇၄၅) ဣ၊ ယု၊ တိ၊ တ၊ ဘော၌ကျ၊ ကွစိ-ဆဋ္ဌိကံ။
- (၇၄၆) ဣ၊ ဣ၊ တု၊ ယှဉ်တုံမျှ၊ ဗဟု-ဆဋ္ဌိကံ။
- (၇၄၇) ကရဏာ၊ ဓိကရဏ၊ ဘော၊ ယှဉ်က၊ ကွစိ-ဆဋ္ဌိကံ။
- (၇၄၈) စိန္တ၊ သရ၊ ယှဉ်တုံက၊ ကွစိ-ဆဋ္ဌိကံ။
- (၇၄၉) ပူရဓာတု၊ ယှဉ်တုံမျှ၊ ဗဟု-ဆဋ္ဌိကရိုဏ်းတည်း။
- (၇၅၀) ယဇ၊ ဇဟ၊ သုဟိတ၊ နှင့်၊ တိတ္ထ၊ ပုဒ်စု၊ ယှဉ်တုံမျှ၊
ဗဟု-ဆဋ္ဌိကရိုဏ်းတည်း။
- (၇၅၁) ဘီ၊ နှင့်-တသ၊ ယှဉ်လက၊ ကွစိ-ဆဋ္ဌိပါဒိန်တည်း။
- (၇၅၂) အောက်ထက်ပေးရ၊ ဝိဘတ္တ၊ ကွစိ-ဆဋ္ဌိပါဒိန်တည်း။

ဆဋ္ဌိ-ရာသီပြီး၏။

----- *

(ဗျာပိကာဓာရ၊ ဩပသိလေသိကာဓာရ၊ ဝေသယိကာဓာရ၊
သာမိပိကာဓာရ။ ။ ဆောင်ပုဒ်။)

- (၇၅၃) နံ့ရာ၊ ငြိရာ၊ ကျင်လည်ရာ၊ နီးရာ၊ လေးဌာန။
- (၇၅၄) ကြိယာ၏၊ မှီရာအမှန်၊ ကံ၊ နှင့်-ကတ္တား၊ တည်ရာငြား၊
လေးပါးအာဓာရ။
- (၇၅၅) အဓိကရဏ၊ ဩကာသ၊ ဓာရ-ခေါ်သုံးလီ။

- (၇၅၆) လေးပါးထိုမှ၊ အာဓာရ၊ သက်ကြ-သတ္တမီ။
(၇၅၇) လက္ခဏဝန္တ၊ လက္ခဏ၊ နှင့်၊ လက္ခ၊ လက္ခဝန်၊
ဤလေးတန်၊ ဝေဖန်သိရမည်။
(၇၅၈) ကြောင့်၊ ဟုပေးရ၊ နိမိတ္တ၊ သက်ရသတ္တမီ။
(၇၅၉) ဂဟာဒိ-ကံ၊ သမ္ပဒါန်၊ နှင့်၊ ပါဒါန်၊ ကရဏ၊ အချို့မျှ၊
သက်ကြ-သတ္တမီ။

သတ္တမီရာသီပြီး၏။

----- *

- (၇၆၀) စဉ်၊ လျက်၊ ခေါ်ဘိ၊ ကြိယာနှစ်ချက်၊ လုယက်ခြင်းရာ၊
ပြိုင်သည်မှာ၊ အနာဒရမည်။
(၇၆၁) အနာဒရိယ၊ နာဒရနှင့်၊ ဝန္တ-နှစ်ရပ်၊ ဝေဖန်အပ်၊ ဆဋ္ဌိ-
သတ္တမီ။
(၇၆၂) တွင်၊ ဟုပေးပြန်၊ နိဒ္ဒါရဏ်၊ တည့်၊ ဇာတ်၊ နာမ်၊ ဂုဏ၊
ကြိယ၊ ဘေဒ-ပြားလေးလီ။
(၇၆၃) သာမိ၊ ဣဿရ၊ ကုဿလ၊ ကောဝိဒ၊ စသည်ယှဉ်လတ်၊
ကံလည်းမှတ်၊ ဆဋ္ဌိ-သတ္တမီ။

ဆဋ္ဌိ၊ သတ္တမီရာသီပြီး၏။

----- *

- (၇၆၄) ဟေတု၊ နိဒါန၊ စသည်ယှဉ်ဖက်၊ ဟိတ်အနက်၊
သက်လေ-ဝိဘတ်ကုန်။
(၇၆၅) တော၊ ပစ္စည်းချက်၊ ဝိဘတ်နက်၊ သက်လေ-အလုံးစုံ။
(၇၆၆) ထသော၊ သော၊ ဟု၊ ခေါ်မှုမြန်မာ၊ ပုဒ်သည်၊
တုလျာဓိကရဏ၊ ဝိသေသန-တည်း။

- (၇၆၇) ပဓာန-နှင့်၊ အရတူစွာ၊ ထိုပုဒ်မှာ၊ ပဓာန-နည်းပြီး။
(၇၆၈) ဝိပလ္လာသ၊ နည်း၌ကျမှု၊ သတ္တဝိဘတ်၊ အတ္တအချက်၊
အကုန်သက်၊ အနက်မရွေးပြီ။

ကာရက ပြီး၏။

----- *

- (၁) ခုနစ်ရာ့ခြောက်ဆယ်၊ လင်္ကာခြယ်၊ ဤဝယ်ပြီးကဗျာ။
(၂) အဋ္ဌ၊ သုဉ်၊ ဒွိ၊ ဇက်၊ သက္ကရာဇ်၊ ဖွားလစ်-ကျမ်းဆရာ။
(၃) မုံရွာလယ်တီ၊ တောရမှီ၊ မထေရ်ဉာဏ်ဇော။
(၄) သော၊ ဆ၊ ဒွိ၊ ဇက်၊ သက္ကရာဇ်၊ ပြီးလစ်-ဆောင်း
လယ်မှာ။
(၅) သဒ္ဒ သံခိပ်၊ ဘွဲ့တံဆိပ်၊ ခတ်နှိပ်မည်သညာ။
(၆) ကျမ်းဂန်ခပင်း၊ အနက်လင်း၊ နှုတ်တွင်းဆောင်သူမှာ။
(၇) ပညာမိက၊ ဆုကြီးရ၊ အမျှကိုးကွယ်ရာ။
(၈) ကျမ်းပြုပါရ၊ ဤပုညကြောင့်၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်း၊ ငြိမ်းစေခလို၊
ဆုပန်ဆို၊ ဗိုလ်လူသတ္တဝါ။
(၉) အနာမျိုးကင်း၊ မိုးမင်းသည်းထန်၊ နိုင်ငံခပ်သိမ်း၊
တရားထိန်း၊ ငြိမ်းစေအဖြာဖြာ။
(၁၀) ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ တရားရောင်လည်း၊ မိုက်
မှောင်ပယ်ထွန်း၊ ထိန်ထိန်ရွှန်း၊ ထွန်းစေ သာသနာ။

သဒ္ဒသံခိပ်ကျမ်းပြီး၏။

----- *